

IO3

Οδηγός Φορέων Υποστήριξης Μεταναστών

Το παρόν υλικό παράχθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος “Vet opportunities for migrants and refugees” (VET4MIGRE)

Κωδικός έργου: 2017-1-DK01-KA202-034224

στον άξονα

Erasmus Plus KA202

**Στρατηγικές Συμπράξεις στον τομέα της
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**

Ανάπτυξη της Καινοτομίας

Erasmus+

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγή.....	4
1.1.	Εργαλεία για τους παροχείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τους μετανάστες: Στόχοι και μεθοδολογία.....	4
2.	Κεφάλαιο 1: Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών στην επιχειρηματικότητα των μεταναστών.....	6
2.1	Στόχοι μάθησης	6
2.2	Μαθησιακά αποτελέσματα	6
2.3	Ποια είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη;.....	6
2.4	Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών	7
2.5	Επιχειρηματικότητα μεταναστών και προσφύγων και οικονομική ανάπτυξη στο ευρωπαϊκό πλαίσιο	11
2.6	Προώθηση της κοινωνικής συνοχής από τα ενδιαφερόμενα μέρη	13
2.7	Στοχαστική δραστηριότητα.....	14
2.8	Συμπεράσματα	15
3.	Κεφάλαιο 2: Ποιον εξυπηρετείτε εσείς, ως ενδιαφερόμενο μέρος;	17
3.1	Προφίλ μεταναστών και προσφύγων επιχειρηματιών και 2 πραγματικές μελέτες περίπτωσης των μεταναστών	17
3.2	Επισκόπηση των ατόμων που έρχονται σήμερα στην Ευρώπη	23
3.3	Πώς να μάθετε την ιστορία ενός μετανάστη επιχειρηματία και πώς να μεγεθύνετε και να αξιοποιήσετε τις δεξιότητες και την εμπειρία τους	27
3.4	Με ποια στερεότυπα έρχονται αντιμέτωποι συχνά οι μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες;	29
3.5	Στοχαστική δραστηριότητα.....	32
4.	Κεφάλαιο 3: Συμβουλές για μία υποστηρικτική σχέση με έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία.....	33
4.1	Έναρξη μίας σχέσης με έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία	34
4.2	Επιχειρηματικό πλάνο.....	38
4.3	Συμπεράσματα	40
5.	Κεφάλαιο 4: Εξασφάλιση ψυχολογικής υποστήριξης.....	41
5.1	Εισαγωγή.....	41
5.2	Πώς μπορούν τα ενδιαφερόμενα μέρη να προσφέρουν αποτελεσματική συναισθηματική υποστήριξη;.....	42
5.3	Παραδείγματα υποστήριξης	43
5.4	Μελέτες Περίπτωσης.....	48
5.5	Στοχαστική δραστηριότητα.....	50

6.	Κεφάλαιο 5: Κανονισμοί και πολιτικές της ΕΕ, προώθηση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατάσταση των μεταναστών στην Ευρώπη σήμερα	52
6.1	Εισαγωγή.....	52
6.2	Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.....	52
6.3	Πρακτικές μέθοδοι για την καταπολέμηση των στερεοτύπων και την προώθηση αυτής της ομάδας στην ευρύτερη κοινωνία και σε ευρωπαϊκό επίπεδο .	55
6.4	Στοχαστική Δραστηριότητα,,,	59
7.	Κεφάλαιο 7: Εθνικές Εισροές	59
7.1	Εθνικό επίπεδο: Ελλάδα	60
7.2	Εθνικό επίπεδο: Ιταλία	68
7.3	Εθνικό Επίπεδο: Βουλγαρία.....	74
7.4	Εθνικό Επίπεδο: Δανία	78
7.5	Εθνικό επίπεδο: Ισπανία	86

1. Εισαγωγή

Το πρόγραμμα VET4MIGRE έχει ως σκοπό να γεφυρώσει το χάσμα για μετανάστες και πρόσφυγες, οι οποίοι θέλουν να ξεκινήσουν μία επιχείρηση στη χώρα υποδοχής τους. Αυτός ο οδηγός σχεδιάστηκε είναι για εσάς, ως υποστήριξη στον μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία. Ο οδηγός είναι εκτενής, διότι στοχεύει στην κάλυψη των πολλαπλών φάσεων και προβλημάτων που μπορεί να αντιμετωπίσει κανείς όταν ξεκινά μία επιχειρηματική πρωτοβουλία σε μία νέα χώρα.

Η Ιταλία, η Βουλγαρία, η Δανία, η Ελλάδα και η Ισπανία, χώρες που εμπλέκονται σε αυτό το πρόγραμμα, είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μοιράζονται αρκετές (γενικές) πολιτικές δικαιωμάτων, υποχρεώσεων, κοινωνικού κράτους, οικονομίας, περιβαλλοντικής προστασίας κ.λπ. Επομένως, πολλές από αυτές τις πολιτικές μπορεί να είναι παρόμοιες ή ακόμη και ίδιες στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. και, συνεπώς, εφαρμόσιμες μεταξύ μίας μεγάλης ευρωπαϊκής γεωγραφικής εμβέλειας. Ταυτόχρονα, κάθε χώρα έχει τη δική της ιστορία, γεωγραφική θέση, οικονομικό επίπεδο, ποσοστό ανεργίας, πληθυσμό κ.λπ., στοιχεία που τις καθιστούν μοναδικές και εξαιτίας των οποίων επιδιώκουμε να τις αντιμετωπίσουμε με διαφορετικό τρόπο. Με τον τρόπο αυτό, αυτός ο οδηγός έχει ταυτόχρονα μακροσκοπική και μικροσκοπική σκοπιά, συλλέγοντας ένα παγκόσμιο όραμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το πώς να δουλέψετε με μετανάστες και πρόσφυγες που θέλουν να ξεκινήσουν μία επιχείρηση και προσφέροντας παράλληλα ορισμένες προσαρμοσμένες και συγκεκριμένες πληροφορίες για την κάθε χώρα.

Έτσι, ο οδηγός αυτός καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων: πρακτική καθοδήγηση με υποστήριξη των επιχειρήσεων και νομικές συμβουλές, οδηγούς καλών πρακτικών και μελέτες περιπτώσεων, ψυχολογική υποστήριξη, πολιτική και κανονισμούς της ΕΕ, συμβουλές για να βοηθήσετε κάποιον να ξεκινήσει, να κατανοήσετε το προφίλ και το άτομο το οποίο βοηθάτε κ.λπ.

Ο κύριος στόχος του προγράμματος VET4MIGRE είναι να ενισχυθούν οι επιχειρηματικές δεξιότητες του μεταναστευτικού πληθυσμού της ΕΕ, υποστηρίζοντας τη δημιουργία, τη βελτίωση και την ευρύτερη διάδοση των προγραμμάτων στήριξης για τους μετανάστες επιχειρηματίες. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης, στην ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών, στην αξιοποίηση συνεργειών και στην εμφάνιση στρατηγικών συνεργασιών.

1.1. Εργαλεία για τους παροχείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τους μετανάστες: Στόχοι και μεθοδολογία

Το περιεχόμενο του οδηγού αποτελεί ένα σύνολο εργαλείων το οποίο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο εργασίας για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες καθώς και τις δραστηριότητες για εσάς, τον υποστηρικτή, οι οποίες μπορούν να αναπτυχθούν. Αυτό θα είναι ένα πλήρες πακέτο για τους πολυσχολούς επαγγελματίες, το οποίο θα είναι χρήσιμο για τους κοινωνικούς λειτουργούς που επιδιώκουν να αναπτύξουν και να επεκτείνουν την ανταπόκριση στις ιδιαίτερες ανάγκες των μεταναστών και των προσφύγων στις κοινότητές τους.

Αυτό το σύνολο εργαλείων έχει επιπλέον ως στόχο να αντιμετωπίσει ορισμένα κρίσιμα προβλήματα τα οποία σχετίζονται με την ένταξη των ξένων πληθυσμών στο

νέο κοινωνικό τους περιβάλλον, προσπαθώντας να ενισχύσουν την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Οι αξίες της υποστήριξης του πληθυσμού αυτού, αναγνωρίζοντας τις αρχές τόσο της κοινωνικής δικαιοσύνης όσο και της αξιοπρέπειας και της αξίας του κάθε ατόμου, επιτρέπουν επίσης την εστίαση στη σημασία της εξασφάλισης ότι οι ανταποκρίσεις στους πρόσφυγες και τους μετανάστες είναι καλά εξετασμένες και κατάλληλες.

Επιπλέον, το πακέτο αυτό περιέχει δεδομένα και στοιχεία, συμβουλές για καλές πρακτικές και τη χρήση των μελετών περίπτωσης για την απεικόνιση των προβλημάτων με καλύτερο τρόπο. Είναι προσαρμόσιμο σε ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών λειτουργιών που με έναν αριθμό διαφορετικών τρόπων, εξασφαλίζουν όλοι ότι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες επιχειρηματίες είναι σε θέση να αντιληφθούν τους στόχους τους για τη δημιουργία μίας επιτυχημένης επιχείρησης.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το περιεχόμενο αυτού του πακέτου εργαλείων, αρχικά καθορίζουμε τα ενδιαφερόμενα μέρη (Κεφάλαια 1 και 2) και εξετάζουμε τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορούν να βοηθήσουν και να δημιουργήσουν το υποστηρικτικό δίκτυο. Τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν ενημερωμένες πληροφορίες και εργαλεία για να εργάζονται με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες στη χώρα υποδοχής με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αυτά τα εργαλεία μπορεί να είναι εξ ολοκλήρου πρακτικής φύσεως ή σαν οδηγός, δείχνοντας το πού μπορούν να βρεθούν περισσότερες πληροφορίες. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τα θέματα στα οποία ο πληθυσμός αυτός είναι ευαίσθητος, π.χ. τα αρνητικά στερεότυπα στη χώρα υποδοχής και τον τρόπο με τον οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο υποστηρικτή για τη βελτίωση της χάραξης πολιτικής και την ενθάρρυνση νέων τρόπων σκέψης.

Τα Κεφάλαια 3 και 4 απευθύνονται ειδικά σε κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους ή θεραπευτές που εργάζονται με τους ανθρώπους αυτούς, έτσι ώστε να μπορούν να τους παρέχουν την ψυχολογική υποστήριξη που χρειάζονται. Οι πληθυσμοί αυτοί συχνά έχουν δύσκολες ιστορίες ζωής, από τη στιγμή που άφησαν το σπίτι τους μέχρι τη στιγμή που ζητούν βοήθεια για να ξεκινήσουν μία επιχείρηση. Ωστόσο, είναι επίσης σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις εμπειρίες αυτές ως επιχειρηματίες. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να γνωρίσετε το κάθε άτομο ξεχωριστά και, με τις συμβουλές που περιγράφονται, να επιδείξετε και να μεταδώσετε ότι στον πυρήνα της σχέσης σας είναι ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε τη σημασία των νομικών ρυθμίσεων για την έναρξη μίας επιχείρησης από κάποιον μετανάστη ή πρόσφυγα, για την οποία αφιερώσαμε το Κεφάλαιο 5. Έπειτα, στο Κεφάλαιο 6 μπορείτε να βρείτε συγκεκριμένες πληροφορίες για κάθε χώρα, με στοιχεία, δεδομένα, περιπτώσεις και οργανώσεις από κάθε μία χώρα που συμμετέχει στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Ελπίζουμε πως θα το χρησιμοποιήσετε σαν εφελκυστικό για την παροχή ενισχυμένης υποστήριξης σε εκείνους τους μετανάστες και τους πρόσφυγες επιχειρηματίες με τους οποίους εργάζεστε και αλληλεπιδράτε.

2. Κεφάλαιο 1: Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών στην επιχειρηματικότητα των μεταναστών

2.1 Στόχοι μάθησης

Ο κύριος στόχος του κεφαλαίου αυτού είναι να εντοπιστούν τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία εργάζονται με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες επιχειρηματίες και να προσδιοριστούν σαφώς οι ρόλοι τους. Επιπλέον στόχος είναι να καθοριστεί η δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών και να ευθυγραμμιστούν οι απαιτήσεις τους με τους οργανωτικούς στόχους. Επιπροσθέτως, ένας άλλος στόχος είναι να γίνει γνωστό το πώς τα ενδιαφερόμενα μέρη διαχειρίζονται τις οργανωτικές πολιτικές, πώς επιλύουν τις συγκρούσεις, καθώς και το πώς διατηρούν τη δέσμευσή τους στον στόχο, προσφέροντας δυναμική και ουσιαστική υποστήριξη στους μετανάστες επιχειρηματίες.

2.2 Μαθησιακά αποτελέσματα

Μέχρι το τέλος του πρώτου κεφαλαίου, θα πρέπει να είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε τα ενδιαφερόμενα μέρη που εργάζονται με μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες, τον ρόλο τους, τις ανάγκες τους και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο. Επίσης, θα είστε σε θέση να προσδιορίσετε με ποιον συντονίζονται και πώς διαχειρίζονται τις προσδοκίες τους. Επιπλέον, θα πρέπει να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το πώς τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να επιλύουν τις συγκρούσεις και να διασφαλίζουν ότι θα παραμείνουν αφοσιωμένοι και ότι θα συνεχίσουν να εμπλέκονται.

2.3 Ποια είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη;

Τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι κατά βάση οι ομάδες οι οποίες συμμετέχουν σε ένα έργο ή πρόγραμμα και επηρεάζουν την επιτυχία του. Μπορούν να οριστούν σε δύο κατηγορίες. Τα εσωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, που είναι συνήθως «σιωπηλοί εταίροι» και τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, που είναι ομάδες, στρατηγικοί εταίροι ή κοινοτικοί φορείς. Μπορεί να είναι εκπρόσωποι, γραφεία διοίκησης, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις, δημόσιοι οργανισμοί, προμηθευτές, κυβερνητικές υπηρεσίες, οργανώσεις με έδρα την κοινότητα και άλλα. Τόσο τα εσωτερικά όσο και τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να

λαμβάνονται υπόψιν όταν διεξάγεται μία ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών¹. Η ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών είναι μία διαδικασία κατά την οποία εξετάζονται και σταθμίζονται οι απαιτήσεις και η επιρροή ενός εκ των ενδιαφερόμενων μερών και οι πληροφορίες που αποκτώνται συχνά χρησιμοποιούνται για τη λήψη πιο ισορροπημένων και πιο αποτελεσματικών αποφάσεων.

2.4 Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών

Τα ενδιαφερόμενα μέρη αναλαμβάνουν διαφορετικούς ρόλους και καθήκοντα. Τέτοιοι ρόλοι είναι:

- **Παροχή εμπειρογνωμοσύνης**

Μπορεί να είναι ειδικοί οι οποίοι κατέχουν εξειδικευμένες ικανότητες. Είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν όλα τα σημαντικά ενδιαφερόμενα μέρη σε συγκεντρώσεις και συναντήσεις, καθώς τεκμηριώνονται και καταγράφονται όλες οι απαραίτητες απαιτήσεις, έτσι ώστε να αποφευχθούν οι παραλήψεις σημαντικών στοιχείων. Στην περίπτωση των μεταναστών και προσφύγων επιχειρηματιών, θα μπορούσαν να είναι, για παράδειγμα, μέλη της επιχειρηματικής κοινότητας που μπορούν να καθοδηγήσουν και να συμβουλέψουν επιχειρηματίες που είναι στο ξεκίνημα. Άλλα παραδείγματα συμπεριλαμβάνουν μέλη του δήμου που προσφέρουν μαθήματα και πόρους για τους επιχειρηματίες, ΜΚΟ που εργάζονται με την ομάδα και προσφέρουν κατάρτιση ή άλλες υπηρεσίες, ψυχολόγους, κ.λπ. Όλοι αυτοί οι εμπειρογνώμονες μπορούν να καθοδηγήσουν έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία κατά τη διαδικασία ίδρυσης της δικής του επιχείρησης, ειδικά στα κρίσιμα πρώτα χρόνια.

- **Παροχή πληροφοριών**

Η παροχή πληροφοριών στους νέους επιχειρηματίες σχετικά με την υπάρχουσα διοικητική βοήθεια για τις επιχειρήσεις και τα πραγματικά ιδρύματα και συνεταιρισμούς στην κοινότητα, είναι επίσης ένας ουσιαστικός ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών. Παρότι η ηλεκτρονική επικοινωνία μπορεί να είναι συναρπαστική, οι κοινοτικές οργανώσεις είναι καλύτερο να εξασφαλίσουν την επίτευξη του σωστού στόχου, για παράδειγμα μέσω εκδηλώσεων, εκθέσεων ή φεστιβάλ, καθώς είναι καλύτερα ενσωματωμένα στην τοπική κοινωνία. Αυτές οι

¹ <https://smallbusiness.chron.com/stakeholders-roles-company-25029.html>

περιστάσεις μπορεί να δώσουν την ευκαιρία για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις υπάρχουσες διοικήσεις και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ επίσης μπορούν να δώσουν την ευκαιρία για συναντήσεις και επικοινωνία με πιθανούς δικαιούχους, πρόσωπο με πρόσωπο. Η επέκταση στα υπάρχοντα συστήματα είναι κρίσιμη για να λάβετε κάποιες απαντήσεις που αφορούν παρόμοιες (κοντινές) ευκαιρίες. Αυτές οι ασκήσεις συνδυάζονται καλύτερα με μία ολοκληρωμένη επικοινωνιακή εκστρατεία, διεξαγόμενη μέσω διαφόρων μέσων όπως ενημερωτικά δελτία, εφημερίδες, τηλεόραση και ραδιόφωνο, καθώς και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

- **Παροχή δικτύωσης**

Πολλοί μετανάστες μπορεί σύντομα να βρουν και να πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές συμφωνίες στη νέα χώρα υποδοχής τους και αυτό το μέτρο, βοηθώντας στην οικοδόμηση της δικτύωσης, ενσωματώνει και ενισχύει τα άτομα να κάνουν το πολύ σημαντικό και συχνά δύσκολο βήμα της ένταξης σε συναφή δίκτυα επιχειρήσεων και της δημιουργίας επαφών με τέτοιες επιχειρήσεις, καθώς και με χορηγούς και νέους πελάτες. Το μέτρο αυτό είναι κρίσιμης σημασίας για την εκπλήρωση του στόχου της έναρξης μίας επιχείρησης, ειδικά σε μία νέα χώρα υποδοχής όπου η ατομική δικτύωση για έναν νεοφερμένο συχνά είναι συγκριτικά πιο περιορισμένη, και είναι επίσης διασυνδεδεμένο με άλλα μέτρα και έτσι μπορεί να αυξήσει την αξία της βοήθειας που μπορεί να λάβουν. Η δικτύωση είναι, επιπλέον, σημαντική για την επέκταση μεταξύ των στοχοθετημένων σχεδίων για τους μετανάστες και των σχεδίων για τον γενικό πληθυσμό, δεδομένου ότι η δικτύωση θα επεκτείνει τα πιθανά αποτελέσματα για τους μετανάστες επιχειρηματίες σε μία πιο εκτεταμένη ποικιλία διοικητικών υπηρεσιών βοήθειας, καθώς και σε πιθανούς οργανισμούς, χορηγούς και πελάτες.

- **Παροχή νομικών συμβουλών**

Η δημιουργία μίας πλήρως λειτουργικής επιχείρησης απαιτεί τη διαχείριση κρίσιμων νομικών πληροφοριών και τη συμπλήρωση αναφορών ή άλλων αιτήσεων. Για έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία ο οποίος δεν έχει

εμπλακεί στο παρελθόν με αυτόν τον τομέα και επιπλέον δεν έχει συνηθίσει το επίσημο πλαίσιο και τους οργανισμούς στη χώρα υποδοχής, αυτό μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο που ίσως δημιουργήσει μεγάλες δυσκολίες κατά την πλοήγηση στους κανονισμούς και στη διοικητική γραφειοκρατία. Και πάλι, είναι σημαντικό να γίνει σωστά από την αρχή και, επομένως, αποτελεί έναν θεμελιώδη τομέα όπου η βοήθεια μπορεί να κάνει τη διαφορά στα αποτελέσματα. Επιπλέον, οι μετανάστες επιχειρηματίες χρειάζονται συμβουλές σχετικά με τους κανονισμούς περί μετανάστευσης, όπως η ανανέωση της άδειας διαμονής και οι αλλαγές των καταστάσεων. Η παροχή νομικών συμβουλών σχετικά με τους κανονισμούς εκκίνησης επιχείρησης, τη φορολογία και την εργασία, καθώς και τη μεταναστευτική νομοθεσία από τους εμπειρογνώμονες συμβούλους αποτελεί βασικό στοιχείο για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των μεταναστών.

- **Υποστήριξη επιχειρήσεων και κατάρτιση**

Το άνοιγμα μίας επιχείρησης μπορεί να είναι ένα δύσκολο και απαιτητικό έργο. Υπάρχουν διαδικασίες που πρέπει να πληρούνται, όπως η καταχώριση της επιχείρησης, η διαχείριση των επιχειρήσεων, ο σχεδιασμός του επιχειρηματικού μοντέλου, η εύρεση πελατών και η δημιουργία πελατειακής βάσης, όλα τα οποία μπορεί να αποδειχθούν πρόκληση. Για τον λόγο αυτό, οι συμβουλές που σχετίζονται με την επιχειρηματική ιδέα και με την ανάπτυξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου είναι εξαιρετικά σημαντικές, ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, η παροχή επαγγελματικής κατάρτισης διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και εμπεριέχει σημαντικά βήματα για τη σύσταση και τη λειτουργία μίας επιχείρησης.

- **Παροχή καθοδήγησης**

Οι περισσότεροι μετανάστες επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν δυσκολίες που σχετίζονται με την έλλειψη των ειδικών δεξιοτήτων στη χώρα και του κοινωνικού κεφαλαίου στη χώρα υποδοχής. Η καθοδήγηση είναι μία επαγγελματική σχέση στην οποία ένας έμπειρος επιχειρηματίας βοηθά έναν άλλο, συχνά λιγότερο έμπειρο, και έτσι μπορεί να του προσφέρει πολύτιμη βοήθεια βασισμένη στην πρακτική εμπειρία. Η καθοδήγηση ενσωματώνει δυνατότητες και βελτιώσεις στη μάθηση, όπως η είσοδος σε ένα σύστημα που μπορεί να αναβαθμίσει την εμπειρογνώμοσύνη και την αυτοπεποίθηση του καθοδηγούμενου. Επιπλέον, μία γόνιμη καθοδήγηση μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην έμπνευση του

καθοδηγούμενου, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη της επιχείρησης. Η δραστηριότητα της καθοδήγησης τείνει να αναπτυχθεί αφού ο μετανάστης λάβει κάποια βασική επαγγελματική κατάρτιση και συμβουλές. Τα μαθήματα στα οποία γίνεται μία επιτυχημένη καθοδήγηση θα βασίζονται στις ιδιαίτερες απαιτήσεις του καθοδηγούμενου και στη συμβατότητα μεταξύ αυτού και του καθοδηγητή.

- **Παροχή εγκαταστάσεων**

Συγκριτικά με τους ντόπιους επιχειρηματίες, οι μετανάστες επιχειρηματίες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εύρεση εγκαταστάσεων για τις επιχειρήσεις τους. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη γνώσης σχετικά με την ιδανική περιοχή, ή στη δυσκολία εύρεσης ενός χώρου σε λογική τιμή. Προκειμένου να βοηθηθούν οι μετανάστες επιχειρηματίες για την εύρεση της καταλληλότερης εγκατάστασης για τη μελλοντική τους επιχείρηση, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορεί να βοηθήσουν στην εξεύρεση και την ενοικίαση ενός χώρου, καθώς και στην εξασφάλιση ενός συμβολαίου με ευνοϊκούς όρους. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν επίσης να προσφέρουν έκπτωση ή ακόμα και δωρεάν χώρο εργασίας, όπου ο δυνητικός μετανάστης επιχειρηματίας θα μπορέσει να ξεκινήσει τη δημιουργία της επιχείρησης ή να πειραματιστεί με την επιχειρηματική ιδέα.

- **Παροχή γλωσσικής και πολιτιστικής ενημέρωσης και κατάρτισης**

Η γλωσσική και πολιτιστική ενημέρωση αναφέρεται στην ανάλυση ενός συνόλου ενεργειών για την κατανόηση και διευθέτηση των αναγκών των μεταναστών επιχειρηματιών, των οποίων το πολιτιστικό υπόβαθρο δεν είναι το ίδιο με αυτό του γενικού πληθυσμού. Οι ρυθμίσεις της διοίκησης και η ενημέρωση σε άλλες γλώσσες είναι ζωτικής σημασίας, τόσο για τις δραστηριότητες προβολής όσο και για την παροχή υπηρεσιών σε όσο το δυνατόν περισσότερους μετανάστες επιχειρηματίες. Τέλος, η εμπειρία των εκπαιδευτών, των συμβούλων ή/και των παρόχων υπηρεσιών που εργάζονται με ανθρώπους με διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο, διασφαλίζει την καλύτερη κατανόηση συγκεκριμένων θεμάτων τα οποία αντιμετωπίζουν οι μετανάστες επιχειρηματίες. Μία τέτοια εμπειρία μπορεί να προέλθει τόσο από τη διαπολιτισμική κατάρτιση όσο και από την πρακτική επαγγελματική εμπειρία.

2.5 Επιχειρηματικότητα μεταναστών και προσφύγων και οικονομική ανάπτυξη στο ευρωπαϊκό πλαίσιο

Οι μετανάστες επιχειρηματίες μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη μίας χώρας και μίας πόλης, συμβάλλοντας στην περαιτέρω καινοτομία, στην αύξηση της απασχόλησης και στη διαμόρφωση της κοινότητας. Οι μετανάστες συχνά ελκύονται από αστικές περιοχές, καθώς υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες εργασίας και ήδη υπάρχουσες κοινότητες άλλων μεταναστών. Οι αστικές περιοχές επίσης χαρακτηρίζονται από πολυπολιτισμικές κοινωνίες, πράγμα που ενθαρρύνει την περαιτέρω ανάπτυξη της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

Οι μετανάστες, εν γένει, έχει αποδειχθεί ότι ασχολούνται με περισσότερες επιχειρηματικές δραστηριότητες απ' ό,τι οι ντόπιοι και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η μετανάστευση είναι μία δραστηριότητα που εμπεριέχει ρίσκο, κάτι που αντικατοπτρίζει μία στάση που εμπεριέχει ρίσκο και που είναι σημαντική για την επιχειρηματικότητα. Η μεταναστευτική επιχειρηματικότητα δεν αποτελείται πάντα από παραδοσιακές εθνικές επιχειρήσεις, αλλά είναι παρούσα σε ένα ευρύ φάσμα τομέων. Επίσης, ενισχύονται οι κοινωνικές ευκαιρίες για τους μετανάστες, δημιουργείται περισσότερη κοινωνική ηγεσία, αυξάνεται η αυτοπεποίθησή τους και προάγεται η κοινωνική συνοχή, μέσω της αναζωογόνησης των δρόμων και των γειτονιών.

Σύμφωνα με τον δείκτη του OECD, η συμβολή των μεταναστών επιχειρηματιών στις περισσότερες χώρες του OECD και ιδιαίτερα στην Ισπανία, την Αυστρία, τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες, έδειξε ότι η συμβολή αυτή ισχύει για το 1,5-3% του συνολικού απασχολούμενου εργατικού δυναμικού. Σε ορισμένες χώρες, η συμβολή της μεταναστευτικής επιχειρηματικότητας στην εργασία είναι σημαντικά υψηλότερη: Ελβετία (9,4%), Λουξεμβούργο (8,5%) και Ιρλανδία (4,9%).

Επιπλέον, οι μετανάστες επιχειρηματίες υψηλής εξειδίκευσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία της χώρας/πόλης υποδοχής, μέσω της εισαγωγής νέων ιδεών και εννοιών. Συμβάλλουν στους τομείς της επιστήμης και της μηχανικής, μέσω της έρευνας, δημιουργώντας καινοτόμες ιδέες που οδηγούν στην οικονομική ανάπτυξη και την τεχνολογική πρόοδο.

Υπάρχουν, επίσης, ενδείξεις ότι οι μετανάστες επιχειρηματίες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου, μειώνοντας τα έμμεσα εμπορικά εμπόδια με τις χώρες καταγωγής τους. Αυτό μπορεί

να εξηγηθεί απλώς από το γεγονός ότι χρησιμοποιούν τα δίκτυα επαφών τους και τις γνώσεις τους σχετικά με τις αγορές στις χώρες καταγωγής τους.

Παρόλο που οι μετανάστες επιχειρηματίες έχουν περισσότερες πιθανότητες να ξεκινήσουν μία νέα επιχείρηση σε σχέση με τους ντόπιους επιχειρηματίες, η επιβίωση των επιχειρήσεών τους είναι μικρότερη από αυτή των ντόπιων. Ο λόγος για τον οποίο προκύπτει αυτό το φαινόμενο μπορεί να ανιχνευθεί σε συγκεκριμένα εμπόδια με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι οι μετανάστες στη χώρα υποδοχής τους, παράλληλα με την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους, καθώς και στις δυσκολίες για την απόκτηση του αναγκαίου ανθρώπινου, κοινωνικού και χρηματοοικονομικού κεφαλαίου για τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Κάποια από τα σημαντικότερα εμπόδια για μία επιτυχημένη επιχείρηση είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, οι περιορισμοί στις πιστώσεις, η διάρκεια διαμονής στη χώρα υποδοχής, η κακή γνώση της γλώσσας, η περιορισμένη εκπαίδευση ή τα ειδικά προσόντα που δεν αναγνωρίζονται στη χώρα υποδοχής ή η έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας.

Για τον λόγο αυτό, υπάρχουν πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες επιχειρηματίες, καθώς και πολιτικές που προάγουν και είναι κρίσιμες για την οικονομική ανάπτυξη και για την ενθάρρυνση και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των μεταναστών. Για τον λόγο αυτό, επίσης, η υποστήριξη των ενδιαφερόμενων μερών για την ομάδα αυτή είναι τόσο σημαντική.

Τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία συνιστώνται και πρέπει να ληφθούν υπόψιν τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τα οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να γνωρίζουν και να επιδιώκουν ενεργά την προώθησή τους, όταν αυτό είναι δυνατό, είναι:

- Καθιέρωση πλαισίου για την ευαισθητοποίηση και την ενθάρρυνση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών σε προγράμματα που ενισχύουν την ικανότητα και τη βιωσιμότητα των μεταναστών επιχειρηματιών σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Ανάπτυξη των στρατηγικών συνεργασιών και συντονισμός των ενδιαφερόμενων μερών με τις χώρες που επιδιώκουν να εμπλέξουν τις κοινότητες της διασποράς της ΕΕ στις επιχειρηματικές δραστηριότητες μεταξύ της χώρας προέλευσης και της ΕΕ.

- Χρήση εμπορικών συμφωνιών ως μηχανισμό για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μεταξύ της χώρας προέλευσης και της ΕΕ.
- Προώθηση της μεταναστευτικής επιχειρηματικότητας.
- Ενίσχυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού για τους μετανάστες επιχειρηματίες μέσω της σύνταξης νέων νόμων και της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αρχών των χωρών της ΕΕ. Η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού συμβάλλει στην καινοτομία, τη μεταφορά γνώσεων και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- Παροχή υποστήριξης στις υπάρχουσες μεταναστευτικές επιχειρήσεις έτσι ώστε οι επιχειρήσεις αυτές να γίνουν πιο βιώσιμες και να βοηθήσουν στη μακροπρόθεσμη απασχόληση.
- Παροχή υπηρεσιών, πληροφόρησης, κατάρτισης και καθοδήγησης και συνέχιση προγραμμάτων που αυξάνουν το ανθρώπινο και κοινωνικό κεφάλαιο των μεταναστών επιχειρηματιών.
- Παροχή πρόσβασης σε επικρατούντες οργανισμούς προκειμένου να ενισχυθούν οι ευκαιρίες για τη μεταναστευτική επιχειρηματικότητα.
- Αύξηση του χρηματοοικονομικού κεφαλαίου της μεταναστευτικής επιχειρηματικότητας, παρέχοντας πρόσβαση σε πίστωση.

2.6 Προώθηση της κοινωνικής συνοχής από τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η κοινωνική συνοχή αναφέρεται στο ζήτημα της ενότητας μέσα στην ποικιλομορφία. Σχετικό με αυτό το ζήτημα είναι: η μετανάστευση. Γενικά, η κοινωνική συνοχή μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία ποιότητα εθνικής κοινότητας η οποία μπορεί να απειληθεί εξαιτίας των διαχωριστικών γραμμών μεταξύ των τάξεων, της θρησκείας, της γλώσσας, της κουλτούρας και των εθνικών ομάδων. Τα δύο κύρια «προϊόντα» που προκύπτουν από την ισχυρή κοινωνική συνοχή είναι: (1) η μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων ομάδων που

συνιστούν τον πληθυσμό και (2) η ενίσχυση των κοινωνικών σχέσεων και του κοινωνικού κεφαλαίου μεταξύ και μέσα σε αυτές τις διάφορες ομάδες.

Τα κίνητρα και οι αντιλήψεις που πρέπει να ληφθούν υπόψιν από τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά την κοινωνική συνοχή περιλαμβάνουν:

- Την προσαρμογή στον κοινωνικό αποκλεισμό και την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες επιχειρηματίες σε ό,τι αφορά την πρόσβαση, π.χ. δικαιώματα κοινωνικής πρόνοιας.
- Τον εορτασμό και την ενίσχυση των διαφορετικών πολιτισμικών ταυτοτήτων.
- Την προτεραιότητα και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών των μεταναστών.
- Τη διοργάνωση κοινωνικών δραστηριοτήτων.
- Την καθιέρωση συναντήσεων και τον καθορισμό της διαπραγματευτικής θέσης σε σχέση με άλλες ομάδες ή θεσμούς και οργανισμούς που μπορεί να ελέγχουν δημόσιους πόρους.
- Την έκφραση αλληλεγγύης ενάντια στις αντιληπτές απειλές που δέχονται οι πολιτιστικές νόρμες.

2.7 Στοχαστική δραστηριότητα

Ως ενδιαφερόμενο μέρος που εργάζεται με μετανάστες επιχειρηματίες, είναι σημαντικό να βοηθήσετε στην οικοδόμηση των σχέσεων με άλλα μέλη της επιχειρηματικής κοινότητας. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα όπως: δίκαιες τιμές, όροι και προσδοκίες, όπως επίσης και καλύτερη ποιότητα και πιο αξιόπιστη παράδοση ή εκτέλεση. Επιπλέον, οι εταιρείες οι οποίες χτίζουν σχέσεις που κρατάνε με τους πελάτες, που εστιάζουν ολόκληρο τον οργανισμό τους στην κατανόηση των αναγκών και των επιθυμιών των πελατών και τους παρέχουν ανώτερη ποιότητα, ασφάλεια, αξιοπιστία και εξυπηρέτηση, αναμένεται να είναι πιο επικερδείς.

Πώς θα μπορούσατε εσείς, ως ενδιαφερόμενο μέρος που συνεργάζεται με έναν μετανάστη επιχειρηματία, 1. να βοηθήσετε στην οικοδόμηση ενός ισχυρότερου δικτύου στο εσωτερικό της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας και 2. να οικοδομήσετε μία ισχυρότερη πελατειακή βάση σε ένα πλαίσιο μεγαλύτερης περιβαλλοντικής βιωσιμότητας;

Πιο συγκεκριμένα, μέσω μίας πιο παραγωγικής σχέσης μεταξύ της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας και των πελατών της, μπορείτε να βοηθήσετε έναν μετανάστη επιχειρηματία στην τοπική σας κοινότητα να είναι σε θέση:

- Να αναπτύξει προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον, διατηρώντας ταυτόχρονα ανταγωνιστικές τιμές.
- Να ελαχιστοποιήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων που χρησιμοποιούνται και της διάθεσής τους.
- Να ενημερώσει τον πελάτη σχετικά με τα περιβαλλοντικά οφέλη των προϊόντων.
- Να μειώσει την ποσότητα των αποβλήτων που προκύπτουν από την παραγωγή των προϊόντων.
- Να ενθαρρύνουν την ύπαρξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Να μετρήσουν τα αποτελέσματα των προσπάθειών αυτών.
- Να καθιερώσουν ανοιχτή πολιτική προς όλους, βασισμένη στην εμπιστοσύνη.
- Να χρησιμοποιήσουν μία ποικιλία μεθόδων επικοινωνίας (έρευνες, στρατηγικές συμμαχίες, κ.λπ.)
- Να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στις κοινοτικές και νομοθετικές δράσεις.
- Να καθιερώσουν μία διαδικασία αυτοελέγχου σχετικά με τις περιβαλλοντικές πτυχές και τις επιπτώσεις σε αυτές.

2.8 Συμπεράσματα

Για να υπάρξει η μεταναστευτική επιχειρηματικότητα μεταξύ του τριγώνου της αγοράς, του κράτους και της κοινωνίας των πολιτών, όλα τα σημεία που αναφέρονται παραπάνω θα πρέπει να ενισχυθούν ή ακόμη και να ριζωθούν στην πραγματική ζωή μέσω της ενίσχυσης της οικονομικής δράσης και της συμμετοχής της κοινωνίας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην πραγματοποίηση του στόχου αυτού και στην ενθάρρυνση των μεγάλων δυνατοτήτων των μεταναστών επιχειρηματιών με μία επιχειρηματική ιδέα. Προκειμένου τα σημεία

αυτά να γίνουν πιο συγκεκριμένα και να έχουν έναν πραγματικό μακροπρόθεσμο αντίκτυπο, είναι σημαντικό να προωθηθεί περαιτέρω η έρευνα στη μεταναστευτική επιχειρηματικότητα και στη θέση της στις οικονομίες της ΕΕ. Προκειμένου να αναπτυχθούν πιο αποτελεσματικές πολιτικές, υπάρχει μία σημαντική ανάγκη για επανεξέταση του ρόλου των μεταναστών στην κοινωνία και, για τα ενδιαφερόμενα μέρη, όχι μόνο να εργάζονται σε ατομικό επίπεδο αλλά και να προάγουν μεγαλύτερη ενημέρωση σχετικά με τον θετικό αντίκτυπο που έχουν στις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Με την αύξηση της ενημέρωσης για τον θετικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι μετανάστες ως αυτοαπασχολούμενοι επιχειρηματίες, άντρες και γυναίκες μπορούν να συνεισφέρουν σε έναν πιο λογικό δημόσιο και πολιτικό διάλογο για το φαινόμενο και απ' όπου μπορεί να ξεκινήσουν νέες διαδικασίες διαπραγμάτευσης με τους μετανάστες ως ενεργά μέλη και δημιουργούς της ανάπτυξης.

3. Κεφάλαιο 2: Ποιον εξυπηρετείτε εσείς, ως ενδιαφερόμενο μέρος;

Σε αυτό το κεφάλαιο θα επικεντρωθούμε στο άτομο, δηλαδή στον μετανάστη ή πρόσφυγα που χρειάζεται να λάβει συμβουλές από έναν κοινωνικό λειτουργό. Θα ξεκινήσουμε να μιλάμε για δύο μετανάστες οι οποίοι αποτελούν παράδειγμα υπέρβασης, για να αποτελέσουν έμπνευση για όλους τους ανθρώπους. Θα μάθουμε επίσης τα στατιστικά στοιχεία και τα δεδομένα των ανθρώπων που έρχονται στην Ευρώπη, καθώς και τα εργαλεία που θα βοηθήσουν τους ανθρώπους να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους για να βελτιώσουν το μέλλον τους. Τέλος, θα ασχοληθούμε με τα λανθασμένα στερεότυπα για τους μετανάστες, δίνοντας σημαντικές αιτιολογήσεις.

3.1 Προφίλ μεταναστών και προσφύγων επιχειρηματιών και 2 πραγματικές μελέτες περίπτωσης των μεταναστών

Προκειμένου να προωθηθεί γενικά η εικόνα των επιχειρηματιών στο πλαίσιο της συζήτησης για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Ευρώπη, καθώς και η ατομική εικόνα των ίδιων των μεταναστών, στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται κάποιες μελέτες περίπτωσης ως καλές πρακτικές. Οι μελέτες περίπτωσης που παρουσιάζονται εδώ προέρχονται από τη Val Camonica (Λομβαρδία) και από τη Matera (Basilicata), (από τη Βόρεια και Νότια Ιταλία αντίστοιχα). Τα παραδείγματα αυτά είναι πολύ χρήσιμα για την επίδειξη του θετικού αντίκτυπου της ένταξης των μεταναστών στη συγκριτικά πιο εύθραυστη εδαφική διάσταση της Ιταλίας, που χαρακτηρίζεται από μικρές πόλεις στην ενδοχώρα, οι οποίες έχουν χαμηλό ποσοστό συνοικισμών και υποφέρουν από συνεχώς αυξανόμενα ποσοστά μείωσης του πληθυσμού, και οι οποίες μπορεί να έχουν προνομιακές σχέσεις με τους μετανάστες. Η περιοχή είναι γραφική, κυρίως με κοιλάδες και μικρές πλαγιές βουνών και λόφων· τα μέρη αυτά βυθίζονται σε μία παραμυθένια ατμόσφαιρα, φαινομενικά μακριά από τα θερμότερα μέτωπα της έκτακτης μεταναστευτικής ανάγκης των τελευταίων ετών στην Ευρώπη. Αλλά ίσως αυτό να μην είναι όλη η ιστορία. Ας ρίξουμε μία πιο προσεκτική ματιά στο πού, χάρη στο παράδειγμα των τοπικών συνεταιρισμών, ένα μοντέλο εναλλακτικής υποδοχής των μεταναστών και των προσφύγων είναι ένας χώρος που έχει *ανασχεδιάσει* τον τρόπο με τον οποίο εκφράζεται η «έκτακτη ανάγκη», χάρη στη στοχαστικότητα της κοινότητας και των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι ιστορίες του κοινωνικού συνεταιρισμού “K-Pax” στη Val Camonica (Λομβαρδία)

Ένα σκάφος φθάνει με νέους άντρες στις ακτές της Ιταλίας από τη Λιβύη. Ένας από τους άντρες αυτούς είναι από το Μάλι. Πέρασε την έρημο σε ένα φορτηγό για να φτάσει στη Λιβύη, τον προκαθορισμένο προορισμό του. Εδώ βρήκε μία δουλειά ως εργάτης σε ένα εργοστάσιο, διευκολυμένος από το γεγονός ότι μιλούσε καλά αραβικά. Ήταν αυτό που έψαχνε, ή έτσι νόμιζε. Το όνειρο, όμως, καταστράφηκε λίγους μήνες μετά, όταν το εργοστάσιο βομβαρδίστηκε τραγικά. Ευτυχώς, όλοι οι εργάτες διέφυγαν, αλλά αυτός συνειδητοποίησε ότι ήταν προφανώς πολύ επικίνδυνο να παραμείνει στη Λιβύη. Ο νέος άντρας, τότε λίγο μόλις μεγαλύτερος από 20 χρονών, αποφάσισε να διασχίσει τη Μεσόγειο Θάλασσα για να φτάσει στις ακτές της Σικελίας. Μίλησε για τη δυσκολία αυτού του ταξιδιού -ένα ταξίδι πολύ επικίνδυνο για να το περάσει κάποιος. Στη Valcamonica, αφηγείται πώς πήρε μία γεύση του δικού του μέλλοντος. Καλωσορίστηκε από τον κοινωνικό συνεταιρισμό “K-Pax”, στην επαρχία Brescia, από όπου ξεκίνησε το ταξίδι του για την ολοκλήρωση και ξεκίνησε να εργάζεται.

Αρχικά, όσον αφορά την ολοκλήρωση, αντιλήφθηκε και βοηθήθηκε για το σημαντικό καθήκον της κατανόησης των κανόνων συμπεριφοράς στην Ιταλία. Μετά, η εκμάθηση της γλώσσας ήταν το θεμελιώδες επόμενο βήμα. Σήμερα, ασκεί πρακτική άσκηση πέντε ώρες/ημέρα για τρεις μήνες σε τοπικό κατάστημα εκτύπωσης. Μαθαίνει τη δουλειά και, επιτέλους, μπορεί να σκεφτεί το μέλλον του, το οποίο θα είναι εδώ, στην Ιταλία.

Το 2011, μεταξύ των ιταλικών βουνών και χάρη στην έναρξη της κοινωνικής συνεταιριστικής K-Pax, γεννήθηκε ένα πρόγραμμα για τη μεγαλύτερη αποδοχή των προσφύγων. Η πρωτοβουλία ξεκίνησε έπειτα από τη μεταφορά, το 2011, περισσότερων από 100 προσφύγων στο Monte Campione, σε ένα παλιό εγκαταλελειμμένο ξενοδοχείο, περίπου στα 1800 μέτρα υψόμετρο. Οι δήμοι και ορισμένοι ιδιώτες κινητοποιήθηκαν για να αντιμετωπίσουν αυτήν την τοπική κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το σχέδιο άρχισε να δημιουργεί, αντί για μία μεγάλη συγκέντρωση μεταναστών σε ένα μέρος, μία ευρεία υποδοχή σε μικρά διαμερίσματα των 4 ή 5 ατόμων ανά κατάλυμα, μεταξύ των διαφόρων δήμων μελών της Valcamonica. Ακόμη και σήμερα, προτείνουμε αυτό το μοντέλο υποδοχής ενάντια στις μεγάλες συγκεντρώσεις, επειδή πιστεύουμε ότι αυτός είναι ο σωστός δρόμος. Κάθε πρόσφυγας έχει έναν κοινωνικό λειτουργό στον οποίο μπορεί να απευθυνθεί, που φροντίζει την καθημερινή ζωή του σε ατομική βάση, προκειμένου να προωθήσει την αυτονομία του και την ένταξη στην αγορά εργασίας. Άλλες υπηρεσίες μπορούν επίσης να εγγυηθούν, όπως η νομική προστασία ή ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η αναζήτηση ειδικών μαθημάτων κατάρτισης και η αναζήτηση πρακτικής άσκησης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την επιχειρηματικότητα και την ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Σε ό,τι αφορά τις ανάγκες των προσφύγων αυτών και της εκπαίδευσης ειδικότερα, οι πρόσφυγες οι οποίοι έφτασαν στη Valcamonica ήρθαν έχοντας ποικίλα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πολλές φορές δεν είχαν πάει ποτέ τους στο σχολείο. Μερικές φορές μιλούν γαλλικά ή αγγλικά, διευκολύνοντας την επικοινωνία τους στην Ιταλία, αλλά όχι πάντα. Αυτό δημιουργεί μία πρόκληση, τόσο για τους διαχειριστές όσο και για τους δασκάλους της ιταλικής. Τα σχολεία εκτείνονται σε όλη την επικράτεια σε τρεις τοποθεσίες: το Edolo, το Breno και το Darfo. Κάθε αίθουσα φιλοξενεί δύο τάξεις, ανάλογα με το επίπεδο γνώσης της γλώσσας και με την ατομική πρόοδο. Η διδασκαλία και η συνεχής εκπαίδευση θεωρούνται βασικά στοιχεία για την ένταξη των προσφύγων στην περιοχή υποδοχής. Για τους διαχειριστές των σχολείων, το έργο του πολιτισμικού-γλωσσικού διαμεσολαβητή είναι επίσης πολύ σημαντικό να γκρεμίσει το τείχος που δημιουργείται εξαιτίας της γλώσσας, διότι υπάρχουν ιδιαίτερα ευαίσθητες και σημαντικές συνεντεύξεις που αφορούν, για παράδειγμα, την προσωπική ιστορία, την αίτηση ασύλου, την παροχή συμβουλών για τις προσωπικές δυσκολίες και ούτω καθεξής. Με άλλα λόγια, για να μπορεί ένα ενδιαφερόμενο μέρος να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ατόμων που βοηθά, η γλώσσα είναι καθοριστική. Επί του παρόντος, υπάρχουν περίπου 17 διαμερίσματα

που φιλοξενούν πρόσφυγες, τα οποία βρίσκονται διασκορπισμένα μεταξύ 11 δήμων της Valcamonica με 60 πρόσφυγες. Το μυστικό αυτού που αποκαλούμε «μικρο-υποδοχή» είναι η επαναφορά των ανθρώπων σε μία φυσική κατάσταση της ύπαρξης. Δεν είναι φυσικό για 250 άτομα να ζουν σε μία ενιαία δομή. Σε μία τέτοια περίπτωση, οι άνθρωποι θα χάσουν την ατομική τους ταυτότητα και θα επικεντρωθούν και θα επιβαρύνουν ο ένας τα προβλήματα του άλλου· κινδυνεύουν να βρεθούν σε μία κατάσταση πλήρους εξάρτησης από τη δομή. Η συνεταιριστική προσπάθεια βοηθά έτσι να μεταφερθεί το άτομο σε ένα σύνθετο πλαίσιο, σε μονάδες κατοικίας 4 ή 5 ατόμων, και σε δίκτυα σχέσεων τα οποία πρέπει να οικοδομηθούν στην περιοχή υποδοχής. Τα όρια της «μικρο-υποδοχής», από την άλλη, έγκεινται στην πιθανότητα λήψης μεγάλου αριθμού μεταναστών ταυτόχρονα, επειδή οι διαδικασίες αυτές χρειάζονται ευρεία οργανωτική δουλειά και το δίκτυο το οποίο πρέπει να οικοδομηθεί είναι τεράστιο και σύνθετο για να διαχειριστεί. Το μεγαλύτερο εμπόδιο είναι η οικοδόμηση ενός δικτύου σε δημοτική βάση, σε όλη την ιταλική επικράτεια. Σε αυτό το παράδειγμα, βλέπουμε τον τρόπο με τον οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη στα χωριά της Ιταλίας εργάζονται σε όλους τους τομείς για να διασφαλίσουν ότι τα άτομα είναι ενσωματωμένα με τρόπο όπου είναι συνεκτική η σημασία της διασφάλισης της αξιοπρέπειας των ατόμων μέσα στη νέα κοινωνία. Η δουλειά των ενδιαφερόμενων μερών κρίνεται απαραίτητη για τη δημιουργία των συνθηκών στις οποίες ένας μετανάστης επιχειρηματίας μπορεί πραγματικά να ευημερήσει.

Οι ιστορίες του συνεταιρισμού “Il Sicomoro” - Matera (Basilicata)

Η Abidjan συγκαταλέγεται στις πολυπληθέστερες πόλεις της Ακτής Ελεφαντοστού και είναι το μέρος όπου γεννήθηκε ο νεαρός άντρας αυτής της ιστορίας, το 1990. Ξεκίνησε να ράβει στην ηλικία των 12 ετών, στο κατάστημα του θείου του. Εκείνη την εποχή, ανακαλύφθηκε ότι είχε πραγματικό ταλέντο στη ραπτική, αλλά δεν μπορούσε να πληρώσει τις σπουδές του για να μπει στην ακαδημία. Έτσι ένας φίλος του του προσέφερε ένα μικρό χώρο στο σπίτι του. Εργάστηκε για έναν γνωστό σχεδιαστή σε ηλικία μόλις 16 ετών και μέχρι την ηλικία των 18, όταν αποφάσισε να ανοίξει το δικό του κατάστημα στην περιοχή υψηλής μόδας του Abidjan. Στο ατελιέ του, μαζί με τους δύο βοηθούς του, έφτιαξε ρούχα για γάμους και επίσημες τελετές, για πολιτικούς και για καθώς πρέπει άτομα. Ξεκίνησε να εργάζεται ως ράφτης για ένα από τα σημαντικότερα πολιτικά κόμματα και η ζωή του νεαρού πήγαινε πολύ καλά. Έναν χρόνο αργότερα, ωστόσο, ο πόλεμος κατέστρεψε τη χώρα, όλα γύρισαν ανάποδα και όλα τα μέλη των κομμάτων της αντιπολίτευσης διώκονταν. Αναγκάστηκε να αφήσει

ό,τι οικείο είχε, ακόμα και το μικρό κατάστημα που έχτισε με τεράστια προσπάθεια. Αναγκάστηκε να φύγει. Μετά από ένα φαινομενικά ατελείωτο ταξίδι, έφτασε στη Matera (Basilicata), και το 2018 έγινε ο πρώτος “κύριος” της “Σιωπηλής Ακαδημίας 2019”, ενός προγράμματος της Matera 2019, με συνδιοργανωτή τον οργανισμό “Il Socomoro”.

Ο συνεταιρισμός Il Socomoro ιδρύθηκε στη Matera το 2003 με την εμπειρία των Caritas Diocesana της Matera-Irsina, και σήμερα είναι παρών σε αρκετούς δήμους της Basilicata, με προγράμματα που αφορούν διάφορους τομείς δέσμευσης και του δικτύου των οργανώσεων, συμπεριλαμβανομένων: υποδοχή των αιτούντων ασύλου και των προσφύγων, υπηρεσίες προσωπικής βοήθειας μέσω της διαχείρισης των σπιτιών συνταξιοδότησης, υπηρεσίες εργασιακής τοποθέτησης για άτομα με δυσκολίες, επανόρθωση και υπηρεσίες υποστήριξης για τη σχολική μάθηση και σχέδια εδαφικής ανάπτυξης. Στα πλαίσια της υποδοχής βάσει του Συστήματος προστασίας των αιτούντων ασύλου και των προσφύγων, ο συνεταιρισμός έχει αναπτυχθεί, μέσω της συμμετοχής σε προγράμματα FAMI και σε ευρωπαϊκά προγράμματα, προσανατολισμένα κυρίως στην εργασιακή τοποθέτηση και στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών από μετανάστες που βρίσκονται στην περιοχή της Basilicata.

Ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα βρίσκεται σε εξέλιξη στο Il Socomoro και σημειώθηκε παραπάνω, που συμπεριλαμβάνει τη “Σιωπηλή Ακαδημία”. Αυτό το πρόγραμμα γεννήθηκε στα πλαίσια του πολιτιστικού προγράμματος της Matera, η

οποία ήταν Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2019. Είναι μία ακαδημία αφιερωμένη στην ανταλλαγή δεξιοτήτων και του ταλέντου των μεταναστών και των προσφύγων στην περιοχή. Είναι εμπνευσμένο από το αγγλικό “Σιωπηλό Πανεπιστήμιο”, η ιδέα του οποίου συλλήφθηκε από τον κούρδο καλλιτέχνη Ahmet Oguť και δημιουργήθηκε με στόχο να δώσει φωνή στις δεξιότητες των μεταναστών.

Ahmet Oguť

Συγκριτικά με την αρχική ιδέα, αυτή στην Ιταλία διαφέρει, καθώς περιλαμβάνει ένα ευρύτερο φάσμα δεξιοτήτων -όχι μόνο ακαδημαϊκών. Πάνω απ' όλα, οι δεξιότητες που αφορούν τη χειρωνακτική εργασία εκτιμώνται και ενθαρρύνονται. Η “σιωπηλή γλώσσα” γίνεται έτσι μία ευκαιρία ανταλλαγής τεχνικών και χειρωνακτικών δεξιοτήτων μεταξύ μεταναστών και ντόπιων. Και πάλι, προσφέρεται μία μοναδική και πολλαπλώς εφαρμόσιμη προσέγγιση για τα ενδιαφερόμενα μέρη να προωθήσουν την ήδη υπάρχουσα δυναμική επιχειρηματική δύναμη των μεταναστών και των προσφύγων, καθώς και να αναπτύξουν περαιτέρω αυτές τις δυνατότητες, προωθώντας ταυτόχρονα την καλύτερη ενσωμάτωσή τους στην τοπική κοινότητα. Αυτό το πρόγραμμα είναι πολυδιάστατο, και πάλι έχει στον πυρήνα του τα ενδιαφερόμενα μέρη που ενδιαφέρονται για το άτομο, τις δεξιότητές τους και που οικοδομούν κοινότητες και οικονομίες κατά τη διάρκεια.

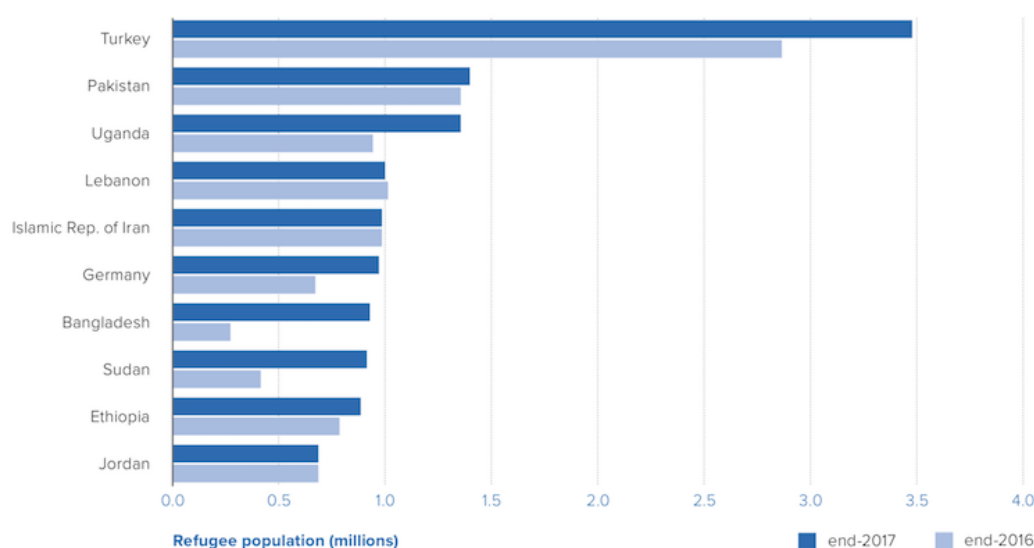
² <https://www.artistsprocesses.com/Artist/307457/Ahmet-%C3%96%C4%9E%C3%9CT>

3.2 Επισκόπηση των ατόμων που έρχονται σήμερα στην Ευρώπη

Πόσοι πρόσφυγες βρίσκονται στην Ευρώπη;³

Αρχικά, για να κατανοήσουμε καλύτερα το ευρωπαϊκό πλαίσιο, αξίζει να ανοίξουμε ένα παράθυρο στον έξω κόσμο, από το οποίο μπορούμε να παρατηρήσουμε μία εικόνα που εκπλήσσει: ο μεγαλύτερος αριθμός προσφύγων γίνεται στην πραγματικότητα δεκτός στις μη-ευρωπαϊκές χώρες. Η κατάσταση στα τέλη του 2017 ήταν πως ο αριθμός των προσφύγων σε ολόκληρο τον κόσμο ανέρχεται συνολικά στα 19,9 εκατομμύρια (2,7 εκατομμύρια περισσότεροι από τα τέλη του 2016), που κατοικούν στις ακόλουθες χώρες υποδοχής:

Figure 4 | Major host countries of refugees

Παρατηρούμε πως η Γερμανία είναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα σε αυτή τη λίστα με τις πρώτες 10 χώρες υποδοχής. Στην Ευρώπη, συγκεκριμένα, υπάρχουν συνολικά 6,1 εκατομμύρια πρόσφυγες, αριθμός που έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια (+18% σε σχέση με τα τέλη του 2016, +39% σε σχέση με το 2015). Παρόλα αυτά, το νούμερο αυτό συμπεριλαμβάνει και τους πρόσφυγες στην Τουρκία. Έτσι, αν αφαιρέσουμε τους πρόσφυγες στην Τουρκία, ο αριθμός μειώνεται στα 2,6 εκατομμύρια, αριθμός χαμηλότερος από αυτόν της Αφρικής (περισσότεροι από 6

3 Πηγή: Unhcr (2018), Global Trends 2017 / Eurostat, database online

εκατομμύρια πρόσφυγες), της Ασίας (4,2 εκατομμύρια) και της Μέσης Ανατολής-Βόρειας Αφρικής (2,7 εκατομμύρια).

Παρακάτω βρίσκονται τα δεδομένα για διάφορες κύριες ευρωπαϊκές χώρες. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα δεδομένα δεν περιλαμβάνουν μόνο τους πρόσφυγες με την αυστηρή έννοια του όρου, αλλά όλα τα άτομα τα οποία έχουν αποκτήσει ένα είδος προστασίας με το πέρασμα των χρόνων, όπως: καθεστώς του πρόσφυγα, επικουρική προστασία και πρώην ανθρωπιστική προστασία.

	Αριθμός μεταναστών	Ανά 1000 κατοίκους
Τουρκία	3.480.348	43,6
Σουηδία	240.962	24,1
Μάλτα	8.000	17,4
Αυστρία	115.263	13,1
Γερμανία	970.365	11,8
Νορβηγία	59.236	11,3
Ελβετία	82.681	9,8
Δανία	35.672	6,2
Ολλανδία	103.860	6,1
Γαλλία	337.177	5,0
Βέλγιο	53.199	4,7
Σερβία	27.913	4,0
Φινλανδία	20.805	3,8
Ελλάδα	32.945	3,1
Ιταλία	167.335	2,8
Ηνωμένο Βασίλειο	121.837	1,9

Αυτοί οι αριθμοί μιλούν για μία ήπειρο όπου το ποσοστό των προσφύγων σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό είναι πολύ χαμηλό -ακόμα κι αν συνεχίζει να αυξάνεται. Εξαιρουμένης της Τουρκίας, που χρησιμοποιείται ως στοιχείο σύγκρισης, η Σουηδία παραμένει η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό σε σχέση με τους πρόσφυγες και τον τοπικό πληθυσμό (2,4%). Οι αποκαλούμενες υψηλές τιμές (μεταξύ 1% και 2% του πληθυσμού) γενικά παρατηρούνται στις χώρες της Σκανδιναβίας και της Κεντρικής Ευρώπης, ενώ χαμηλότερες είναι στη Μεσογειακή Ευρώπη, με εξαίρεση τα δύο μικρά νησιά της Μάλτας και της Κύπρου. Επιπλέον, ο αριθμός των προσφύγων συνεχίζει να αυξάνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Συγκεκριμένα, βλέπουμε την περίπτωση της Γερμανίας, η οποία είχε ήδη μεγάλο αριθμό προσφύγων και σε διάστημα 2 ετών το νούμερο αυτό τριπλασιάστηκε, αυξανόμενο από 300.000 το 2015

σε 970.000 το 2017. Το ποσοστό των προσφύγων στον συνολικό γερμανικό πληθυσμό αυξήθηκε από το 0,2% το 2013 στο 1,2% το 2017 (μία αύξηση 45% μόνο μεταξύ 2016-2017). Σημαντικές αυξήσεις παρατηρήθηκαν επίσης στην Ελλάδα (+53% και οι Σύριοι παρέμειναν αποκλεισμένοι μετά το κλείσιμο των Βαλκανίων), Βέλγιο (+26%), Κύπρος (+16%), ακολουθούμενη από την Ιταλία (+13,5%).

Αιτήματα ασύλου

Τα τελευταία πλήρη στοιχεία σχετικά με τα αιτήματα ασύλου που υποβάλλονται στις ευρωπαϊκές χώρες, είναι για το 2017. Συνολικά, η Ευρώπη έλαβε 712.235 αιτήσεις ασύλου, οι οποίες είναι λίγο περισσότερες από τις μισές από αυτές που υποβλήθηκαν το 2016, δηλαδή 1,3 εκατομμύρια. Ακολουθούν τα στοιχεία των ευρωπαϊκών χωρών που είχαν τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων ασύλου σε σύγκριση με τον πληθυσμό το 2017.

	Αιτήματα ασύλου	Ανά 1000 κατοίκους
Ελλάδα	58.650	5,4
Κύπρος	4.600	5,4
Μάλτα	1.840	4,0
Αυστρία	24.715	2,8
Γερμανία	222.560	2,7
Σουηδία	26.325	2,6
Ιταλία	128.850	2,1
Ελβετία	18.015	2,1
Βέλγιο	18.340	1,6
Γαλλία	99.330	1,5
Ολλανδία	18.210	1,1

Η Γερμανία είναι η χώρα η οποία έλαβε τις περισσότερες αιτήσεις ασύλου το 2017, αν και με απότομη πτώση σε σχέση με τις 745.000 το 2016, ακολουθούμενη από την Ιταλία, η οποία έλαβε 128.000 αιτήσεις, δηλαδή το 18% του ευρωπαϊκού συνόλου. Εκτός από την κατάρρευση των αιτήσεων ασύλου στη Γερμανία (-70%), κι άλλες χώρες έχουν δει τα νούμερα των αιτούντων ασύλου να μειώνονται, συμπεριλαμβανομένου της Ουγγαρίας (-89%), της Πολωνίας (-59%), της Δανίας (-48%) και της Αυστρίας (-42%) -χώρες των οποίων οι κυβερνήσεις εργάζονται επί του παρόντος για να κλείσουν τα σύνορά τους. Οι αιτήσεις ασύλου μειώθηκαν επίσης στις Κάτω Χώρες, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου αντιθέτως αυξήθηκε στη Ρουμανία (+156%, αλλά ξεκίνησε από αριθμούς κοντά στο μηδέν), την Κύπρο (+57%), την Ιρλανδία (+31%, αλλά επίσης

εδώ ξεκίνησε από πολύ χαμηλά νούμερα), τη Γαλλία (+18%) και την Ελλάδα (+15%). Η Ιταλία βρίσκεται σε αυτή την ομάδα, με μία πολύ περιορισμένη αύξηση του 5%. Θα πρέπει επίσης να υπενθυμίσουμε ότι μόνο ένα μέρος αυτών των αιτήσεων μετατρέπεται σε καθεστώς προστασίας. Στην Ιταλία, για παράδειγμα, περίπου το 40% από τις 81.000 αιτήσεις που εξετάστηκαν εγκρίθηκε για μία μορφή προστασίας στην Ιταλία.

Τέλος, ας δούμε τις κύριες χώρες προέλευσης των αιτούντων ασύλου στην Ευρώπη το 2017, για να κατανοήσουμε καλύτερα τα χαρακτηριστικά εκείνων για τους οποίους τα ενδιαφερόμενα μέρη στην Ευρώπη θα παρέχουν βοήθεια:

	Αιτήματα ασύλου	Έτος 2019
Συρία	105.035	-69%
Ιράκ	51.790	-60%
Αφγανιστάν	47.930	-75%
Νιγηρία	41.100	-14%
Πακιστάν	31.940	-36%
Αλβανία	25.745	-22%
Ερυθραία	25.120	-27%
Μπαγκλαντές	20.860	+24%
Ιράν	18.500	-55%
Γουινέα	18.325	+31%
Ρωσία	17.000	-37%

Έτσι, το 60% των αιτούντων ασύλου στην Ευρώπη προέρχονται από τις 10 παραπάνω χώρες. Πιο συγκεκριμένα, ένας στους τρεις αιτούντες ασύλου προέρχεται από τρεις μόνο χώρες: τη Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν. Όμως, οι μετανάστες που φεύγουν από αυτές τις τρεις χώρες δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να εισέλθουν στην Ευρώπη για να αναζητήσουν άσυλο: το 2016 είχαν υποβάλει 650.000 αιτήσεις ασύλου, έναντι των 200.000 το 2017.

Συγκριτικά με το 2016, η παρουσία πολλών εθνικοτήτων μεταξύ των αφίξεων των προσφύγων μειώνεται λόγω της αυξανόμενης δυσκολίας εισόδου στην Ευρώπη μέσω της Τουρκίας και της Λιβύης. Ανάμεσα στις χώρες που αυξάνονται σε αριθμό αιτούντων, επισημαίνουμε δύο χώρες καταγωγής στη Νότια Αμερική: την Κολομβία (4,6 χιλιάδες αιτήσεις, +360% σε σύγκριση με το 2016) και τη Βενεζουέλα (14,5 χιλιάδες αιτήσεις, +300%). Αυξανόμενοι αριθμοί παρατηρούνται επίσης από κάποιες χώρες της υποσαχάριας Αφρικής, όπως η Γουινέα, η Σενεγάλη και το Καμερούν. Οι

αριθμοί των αιτήσεων από την Τουρκία είναι επίσης αυξημένοι (16 χιλιάδες αιτήσεις, +50%).

3.3 Πώς να μάθετε την ιστορία ενός μετανάστη επιχειρηματία και πώς να μεγαθύνετε και να αξιοποιήσετε τις δεξιότητες και την εμπειρία τους

Η αυξανόμενη παρουσία των προσφύγων και των αιτούντων ασύλου που περιεγράφηκαν παραπάνω, έχει αυξήσει την ανάγκη θέσπισης καταλληλότερων πολιτικών στην Ευρώπη -όχι μόνο για την παροχή πρώτων βοηθειών στις αφίξεις των μεταναστών αλλά και για την μακροπρόθεσμη ένταξή τους στην κοινωνία. Η υποδοχή αυτών που προέρχονται από διαφορετική κουλτούρα και παράδοση περιλαμβάνει όχι μόνο την παροχή της πρώτης υποδοχής στην περιοχή αλλά και την ανάπτυξη παρεμβάσεων με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης στην κοινωνία και τη γνώση και τήρηση των αξιών τους. Προκειμένου να βελτιωθεί το σημερινό σύστημα υποδοχής και το σύστημα έπειτα από την υποδοχή, βελτιώνοντας έτσι και τη διακυβέρνηση της μετανάστευσης, η ολοκλήρωση ερμηνεύεται ως μία περίπλοκη διαδικασία η οποία ξεκινά από την πρώτη υποδοχή και στοχεύει στην επίτευξη, τελικά, της αυτονομίας του προσωπικού, η οποία είναι ιδιαίτερα σχετική με το πλαίσιο της μεταναστευτικής επιχειρηματικότητας και για ένα ενδιαφερόμενο μέρος να ενθαρρύνει το επιχειρηματικό πνεύμα.

Ως εκ τούτου, η ικανότητα των επαγγελματικών φορέων, δηλαδή των ενδιαφερόμενων μερών, να είναι σε θέση να παρεμβαίνουν ενεργά στην κατασκευή των εκπαιδευτικών και σχολικών μονοπατιών των ατόμων αυτών και, συνεπώς, στις διαδικασίες κοινωνικής ενσωμάτωσης και στην πρόληψη οποιωνδήποτε φαινομένων κοινωνικής δυσφορίας, έχει θεμελιώδη σημασία. Από αυτή την άποψη, η προώθηση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Όλα αυτά τα μονοπάτια και οι διεργασίες είναι αλληλένδετα, έτσι και η ενσωμάτωση δεξιοτήτων και γνώσεων, και η σύνδεση με διάφορους συναφείς παράγοντες είναι μία οργανική διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη και απαιτεί συνεχή αξιολόγηση κατά τη διάρκεια. Το έργο ολοκλήρωσης της επονομαζόμενης εσωτερικής διάστασης της ευημερίας στις εξωτερικές διαστάσεις (προσφορά εργαλείων, δεξιοτήτων και ανθρωπίνων πόρων) απαιτεί μία ειδική ομάδα δρώντων. Από την οπτική γωνία όπου ο “προσανατολισμός” νοείται ως μία διαδικασία που στοχεύει στη διευκόλυνση της γνώσης κάποιου για τον εαυτό του, μαζί με όλα τα πιο απτά σύνολα δεξιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης, του επαγγέλματος, του πολιτιστικού και οικονομικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να

εφαρμοστούν σύνθετες στρατηγικές. Εδώ το ενδιαφερόμενο μέρος στοχεύει στην ενθάρρυνση της ωρίμανσης και της ανάπτυξης των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τον προσδιορισμό ή τον επαναπροσδιορισμό των σχετικών επαγγελματικών στόχων, την εκπόνηση ή την επανεκπόνηση ενός έργου ζωής που ενθαρρύνει την ολοένα και μεγαλύτερη ανεξαρτησία και τη στήριξη της λήψης αποφάσεων⁴. Τελικά, ο προσανατολισμός στοχεύει να διαμορφωθεί ως ένα μέσο για να βοηθά τους ανθρώπους να γίνουν πιο αυτόνομοι και “επιχειρηματίες του εαυτού τους” και λαμβάνει υπόψιν του δύο σημαντικές αξίες:

- την *προληπτική αξία*, που είναι ικανή να δημιουργήσει αλλαγές στους ανθρώπους και, μέσω αυτών, αλλαγές στην αγορά εργασίας·
- την *αξία της ενδυνάμωσης*, ή ενίσχυση της ιδέας κάποιου για τον εαυτό του όσον αφορά την κατασκευή του επαγγελματικού εαυτού του και των στρατηγικών, καθώς και μεγαλύτερη αυτογνωσία και αίσθηση αυτό-αποτελεσματικότητας.

Αυτό το μοντέλο προσανατολισμού δημιουργήθηκε για να υπογραμμίσει τη σημασία των πραγματικών αναγκών των ανθρώπων, αρχικά προσδιορίζοντας τα κατάλληλα εργαλεία για τον εντοπισμό των αναγκών, αναφορικά με τον χρόνο και τις μελλοντικές ευκαιρίες για το άτομο. Ως εκ τούτου, τονίζεται εδώ όχι μόνο η παρακολούθηση και η προώθηση της γνωστικής διάστασης, αλλά και οι μεταγνωστικές και οι συναισθηματικές-κινητήριες διαστάσεις. Έτσι, η οικοδόμηση ενός ορίζοντα της ζωής μέσω του προσδιορισμού ενός εξατομικευμένου δρόμου κατάρτισης που είναι επικεντρωμένος στο άτομο, βοηθά στην αποφυγή των αδυναμιών και της ακαμψίας των υφιστάμενων προοπτικών και των μοντέλων που δε λαμβάνουν υπόψιν τους το πολυδιάστατο άτομο κατά την εκτίμηση των αναγκών και αξιολογούν τη γνώση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες, πιστοποιώντας τες όπου είναι δυνατό, μέσω της ανάλυσης και της αυτό-ανάλυσης των δεξιοτήτων που αποκτώνται σε ορισμένα πλαίσια και στην προσωπική ζωή. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των γλωσσικών ικανοτήτων καθώς και των βασικών δεξιοτήτων επιτρέπει τον καλύτερο εντοπισμό των ευκαιριών απασχόλησης και την είσοδο στον κόσμο της εργασίας και της επιχειρηματικότητας, καθώς και την αποτελεσματική παρέμβαση στην κατασκευή ή ανακατασκευή της μεταναστευτικής πορείας του ατόμου. Αυτό που απαιτείται από το ενδιαφερόμενο μέρος είναι να διερευνά εις βάθος τα κίνητρα, τα συμφέροντα, τις αξίες που ωθούν το άτομο να συμμετέχει ενεργά στην κατασκευή του δικού του μονοπατιού. Η ανακάλυψη αυτών των

⁴ Πηγή: L'orientamento formativo e professionale dei richiedenti asilo e rifugiati e la riflessione sul progetto CREI. IPRS

διαστάσεων μέσα στο άτομο αποτελεί το επίκεντρο των αρχικών φάσεων δόμησης ενός προσανατολισμού που μπορεί να προκύψει, π.χ. κατά τη διεξαγωγή μίας ημι-δομημένης συνέντευξης, η οποία θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συμπονετική. Αυτή η ημι-δομημένη συνέντευξη θα διασφαλίζει συνθήκες όπου το άτομο θα μπορεί να εκφραστεί ελεύθερα και θα έχει ως στόχο να κατανοήσει θεμελιώδεις πτυχές της ζωής του, εισερχόμενοι σε βάθος τόσο στο πλαίσιο μέσα στο οποίο ζούσε το άτομο πριν αφήσει τη χώρα του/της, όσο και στο ταξίδι που πραγματοποίησε και, εξίσου σημαντικό, στην τωρινή παραμονή του στη δομή υποδοχής, λαμβάνοντας υπόψιν το μόνο στοιχείο που ενώνει αυτόν τον τύπο χρηστών, δηλαδή τη μεταναστευτική εμπειρία. Επομένως, πρέπει να ξεκινάμε από το μεταναστευτικό πρόγραμμα για να δημιουργήσουμε την εξατομικευμένη πορεία κατάρτισης και να διερευνήσουμε τις διαστάσεις που υπάρχουν στην εικόνα που έχει το άτομο για τον εαυτό του, το πλαίσιο αναφοράς και το πώς το άτομο σχετίζεται με τέτοιες πραγματικότητες, την αίσθηση της αυτοεκτίμησης, τις ανάγκες, τις αξίες και τους τρόπους λήψης αποφάσεων που, όπως διαφέρουν μεταξύ του ατόμου και του έξω κόσμου, αποκτούν ισχυρή στρατηγική συνάφεια στον προσανατολισμό και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αφού αποτελούν σημαντικές μεταβλητές της γνώσης για τον ίδιο τον εαυτό του και για τους άλλους.

Στο επόμενο κεφάλαιο της έκθεσης αυτής ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να αντιμετωπίσουν και να υποστηρίξουν την ψυχολογική κατάσταση των μεταναστών και προσφύγων επιχειρηματιών.

3.4 Με ποια στερεότυπα έρχονται αντιμέτωποι συχνά οι μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες;

Το Κέντρο Μεταναστευτικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου της Φλωρεντίας δημοσίευσε πρόσφατα μία λεπτομερή έκθεση⁵ για να καταρρίψει κάποιες κοινές τοποθετήσεις που σχετίζονται με το θέμα της μετανάστευσης. Οκτώ στερεότυπα τα οποία, υπό το πρίσμα της ανάλυσης και της τεκμηριωμένης έρευνας, έχουν καταρριφθεί, δείχνουν ότι υπάρχουν κοινές λανθασμένες ιδέες για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες και ότι οι περισσότερες από τις κατακρίσεις είναι εσφαλμένες απλοποιήσεις της πραγματικότητας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη που εργάζονται για την προώθηση της επιτυχίας των μεταναστών και προσφύγων

⁵ Το Κέντρο Μεταναστευτικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου της Φλωρεντίας δημοσίευσε πρόσφατα μία λεπτομερή έκθεση για να καταρρίψει κάποιες κοινές τοποθετήσεις που σχετίζονται με το θέμα της μετανάστευσης.

επιχειρηματιών και για την προώθηση της θέσης τους στην κοινωνία, δε θα ξέρουν μόνο τα στερεότυπα τα οποία μπορεί να αντιμετωπίσει η ομάδα τους, αλλά και το πώς να τα διαψεύσουν και να τα καταπολεμήσουν.

- **Σtereότυπο 1°: Η Ευρώπη δε χρειάζεται μετανάστες.** Αυτή η δήλωση, σύμφωνα με την έρευνα, είναι λανθασμένη, και μπορεί να παρουσιαστεί γρήγορα υποθέτοντας ένα σενάριο χωρίς ξένους μεταξύ 2010 και 2030 στην Ευρώπη. Η υπολογιζόμενη απώλεια 33 εκατομμυρίων ανθρώπων σε ηλικία εργασίας (-11%) μεταξύ των 28 χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα σήμαινε μείωση των νέων ηλικίας 20-30 ετών κατά 25% και αύξηση των ατόμων ηλικίας 60-70 ετών για 29%. Η κατάσταση αυτή θα είχε σοβαρές επιπτώσεις στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της ΕΕ, όπου η σχέση εξάρτησης των άνω των 60 ετών από τις νεότερες γενιές θα αυξανόταν από 28% το 2010 σε 44% το 2030.

- **Σtereότυπο 2°: Οι μετανάστες κλέβουν τις δουλιές μας.** Αυτή η πεποίθηση είναι εντελώς αντίθετη με τις στατιστικές αναλύσεις, οι οποίες δείχνουν πώς η ανεργία και η μετανάστευση πηγαίνουν συνήθως σε αντίθετες κατευθύνσεις παρά παράλληλα. Αφενός, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι μετανάστες τείνουν να επιλέγουν τομείς που μπορούν να τους εξασφαλίσουν εργασία και, αφετέρου, επειδή σε θέσεις υψηλής απασχόλησης η αγορά προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης τόσο σε μετανάστες όσο και σε ντόπιους, χωρίς να χρειάζεται να ανταγωνίζονται μεταξύ τους.

- **Σtereότυπο 3°: Δε χρειαζόμαστε μετανάστες χαμηλής εξειδίκευσης στην ΕΕ.** Αυτή είναι άλλη μία τοποθέτηση που καταρρίπτεται από τα δεδομένα, τα οποία αντιθέτως δείχνουν πως οι αυτοί οι άνθρωποι βρίσκουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας, αντισταθμίζοντας τον αυξανόμενο αριθμό των ντόπιων Ευρωπαίων που επιλέγουν να αφιερωθούν σε θέσεις με περισσότερη εξειδίκευση.

- **Σtereότυπο 4°: Οι επιχορηγήσεις υπονομεύουν τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας λόγω των μεγάλων οικογενειών και των**

μεγαλύτερων κινδύνων απώλειας των θέσεων εργασίας: Στην πραγματικότητα, οι εμπειρικές αποδείξεις δείχνουν ότι, λόγω της ηλικίας τους και της διάρθρωσης της απασχόλησης, οι μετανάστες έχουν κατά μέσο όρο μία θετική καθαρή φορολογική συνεισφορά στις αντίστοιχες κοινωνίες υποδοχής τους.

- **Σtereότυπο 5°:** Η μετανάστευση δυσχεραίνει την ικανότητά μας να καινοτομούμε στην Ευρώπη, διότι με την παροχή χαμηλής εξειδίκευσης και χαμηλού κόστους εργασίας μειώνεται το κίνητρο για επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες για τις επιχειρήσεις. Η ανάλυση, αντιθέτως, δείχνει ότι η παρουσία των εργαζομένων συχνά με υψηλή εξειδίκευση και η ποικιλομορφία προέλευσής τους διαδραματίζει θετικό ρόλο στην ενίσχυση της καινοτομίας στον χώρο εργασίας.

- **Σtereότυπο 6°:** Οι ακτές της Νότιας Ευρώπης κατακλύζονται από τους αιτούντες ασύλου. Στην πραγματικότητα, η συντριπτική πλειονότητα των πρόσφατων προσφύγων δε ζουν ούτε αναζητούν ασφάλεια στη «γηραιά ήπειρο» αλλά στις γειτονικές χώρες.

- **Σtereότυπο 7°:** Οι “οικονομικοί μετανάστες” προσπαθούν να εξαπατήσουν το σύστημα ασύλου μας. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι η πλειονότητα των αιτημάτων για το προσφυγικό καθεστώς είναι νόμιμα και αληθή. Επιπλέον, η έλλειψη καναλιών ασύλων από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές, όπως το Κέρας της Αφρικής, εμποδίζει πολλούς οι οποίοι θα είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση.

- **Σtereότυπο 8°:** Τα παιδιά μας επηρεάζονται από την παρουσία αλλοδαπών στις σχολικές τάξεις. Αυτή η δήλωση είναι λανθασμένη, σύμφωνα με τις έρευνες του PISA (Διεθνές Μαθητικό Πρόγραμμα Αξιολόγησης), οι οποίες

δείχνουν ότι η κατώτερη εκπαιδευτική επίδοση συνδέεται με κοινωνικά μειονεκτήματα πολύ διαφορετικού είδους και όχι με την παρουσία μεταναστών.

Συνεπώς, τα δεδομένα που συλλέγονται υπογραμμίζουν το επίπεδο της ανακρίβειας στην αντίληψη πολλών ανθρώπων για την κατάσταση της μετανάστευσης στην Ευρώπη σήμερα, που μπορεί και έχει άμεσο αντίκτυπο στις πολιτικές του

επονομαζόμενου “Οχυρού Ευρώπη”, που ολοένα και περισσότερο κλείνει και ελέγχεται κατά μήκος των συνόρων. Η στρατηγική αυτή μακροπρόθεσμα κινδυνεύει να είναι επιβλαβής σε μία Ευρώπη της οποίας ο πληθυσμός των ντόπιων βρίσκεται σε συνεχή πτώση και σταδιακή γήρανση, με όλες τις συνέπειες που αυτό συνεπάγεται στην ευημερία, την αγορά εργασίας και τη φορολογική συμβολή. Έτσι, ο καθαρός αέρας και η θετική δυναμική του πνεύματος και της καινοτομίας ενός μετανάστη και πρόσφυγα επιχειρηματία προσφέρει μεγάλες δυνατότητες για την ανάπτυξη της ηπείρου. Βάσει αυτής της δυνατότητας ένα ενδιαφερόμενο μέρος, με τις άμεσα διαθέσιμες γνώσεις και την επιχειρηματολογία για την προώθηση μίας συγκεκριμένης ομάδας, μπορεί να κάνει τη διαφορά στις ζωές αυτών των ατόμων και των κοινωνιών τους -διατηρώντας πάντα το άτομο στο επίκεντρο.

3.5 Στοχαστική δραστηριότητα

Στο προσωπικό σας πλαίσιο, ποια δεδομένα ή μελέτες περιπτώσεων θα σας φανούν χρήσιμα να έχετε άμεσα διαθέσιμα, με σκοπό να πειστούν τα μέλη της τοπικής σας κοινωνίας, καθώς και ο ίδιος ο μετανάστης ή πρόσφυγας επιχειρηματίας τον οποίο βοηθάτε, για τη σημασία του/της στην επίτευξη της επιτυχίας;

4. Κεφάλαιο 3: Συμβουλές για μία υποστηρικτική σχέση με έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία

Η ίδια η επιχειρηματικότητα αποτελεί έναν ισχυρό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης: δημιουργεί νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας, ανοίγει νέες αγορές και καλλιεργεί νέες δεξιότητες και ικανότητες. Η προώθηση της επιχειρηματικότητας μπορεί να αποτελέσει έναν σημαντικό μηχανισμό για την προαγωγή της ολοκλήρωσης και την επιτάχυνση της συμβολής των μεταναστών και των προσφύγων ως συντελεστές της ανάπτυξης στη διαδικασία. Η επιχειρηματικότητα, επομένως, θεωρείται όλο και περισσότερο ως μία αποτελεσματική προσέγγιση για την υπέρβαση ορισμένων προκλήσεων της ολοκλήρωσης, παρέχοντας έναν χώρο εισοδήματος και απασχόλησης ατόμων με περιορισμένη πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Πράγματι, ο ορισμός που δίνεται από τη UNCTAD για την επιχειρηματικότητα είναι «η ικανότητα και η προθυμία ανάληψης της σύλληψης, της οργάνωσης και της διαχείρισης μίας παραγωγικής νέας επιχείρησης, με την αποδοχή όλων των συνεπαγόμενων κινδύνων και την αναζήτηση του κέρδους ως ανταμοιβή». Ο ορισμός αυτός λαμβάνει υπόψιν το ευρύτερο φάσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει την αυτοαπασχόληση, τις μικροεπιχειρήσεις, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και τις επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης⁶. Έτσι, στην πραγματικότητα, η ίδια η επιχειρηματικότητα μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη όπως: ανάπτυξη της οικονομίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, προώθηση των νέων επιχειρηματικών ιδεών στην αγορά, προώθηση καινοτομίας, υποστήριξη της αφθονίας των πολιτισμών, σύνδεση του διεθνούς εμπορίου με τις δικές τους χώρες. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να υποστηρίξει ένα περιβάλλον ελκυστικό για όλες τις μορφές επιχειρηματικότητας, όπου και οι υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων είναι διαθέσιμες σε όλους τους πιθανούς επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε πιο ευάλωτες ομάδες, με στόχο να γίνει η ΕΕ στο σύνολό της ισχυρότερη και πιο συνεκτική.

Εντός της ΕΕ, οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν μία σημαντική ομάδα δυνητικών επιχειρηματιών, αλλά μπορεί να αντιμετωπίσουν, όπως και άλλες πιο ευάλωτες ομάδες, ειδικά νομικά, πολιτιστικά και γλωσσικά εμπόδια. Τα ζητήματα αυτά πρέπει να αντιμετωπιστούν πλήρως έτσι ώστε να δοθεί υποστήριξη ισάξια εκείνης που

⁶ <https://www.unhcr.org/5bd31fd67.pdf>

έλαβαν όλες οι άλλες επιχειρηματικές ομάδες⁷.

4.1 Έναρξη μίας σχέσης με έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία

Κατά τη δημιουργία μίας στρατηγικής για την εκκίνηση μίας υποστηρικτικής σχέσης με έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία, μπορείτε να εξετάσετε τα ακόλουθα σημεία, πάνω στα οποία θα επεκταθείτε.

- Πάρτε συνέντευξη και διεξάγετε έρευνα σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις συνθήκες διαβίωσης του μετανάστη ή πρόσφυγα στη χώρα υποδοχής, καθώς και στη χώρα προέλευσης. Γνωρίστε το πλαίσιο και τις πρακτικές συνέπειες της τρέχουσας κατάστασής του/της. Ερευνήστε την ανάγκη περαιτέρω νομικής βοήθειας για τη δημιουργία μίας σταθερής βάσης στην οποία ένα άτομο, σε μία νέα χώρα, είναι νομικά ικανό να ξεκινήσει και, αν υπάρχουν εμπόδια, βοηθήστε να βρεθούν οι σωστές απαντήσεις -και άνθρωποι- για να φτάσετε εκεί.
- Το πρώτο πράγμα που πρέπει να καταλάβει ένας επιχειρηματίας είναι ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην προσπάθεια να ανοίξει μία επιχείρηση στη χώρα του και στο να είναι μετανάστης επιχειρηματίας. Βοηθήστε στον προσδιορισμό των διαφορών αυτών και στη γεφύρωση των διαπιστωμένων κενών.
- Μαζί, δημιουργήστε ένα προφίλ ή βιογραφικό σημείωμα σχετικά με τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία του μετανάστη ή πρόσφυγα, καθώς και ένα προφίλ προσωπικότητας, προκειμένου να γίνουν κατανοητές και αξιοποιήσιμες οι δυνατότητες επιχειρηματικότητας. Εδώ, είναι σημαντικό να επισημανθούν συγκεκριμένες ιδιότητες που συνδέουν το άτομο με την επιχείρηση που επιθυμεί να δημιουργήσει. Αποφασίστε αν η προσωπικότητά τους είναι κατάλληλη για την επιχειρηματικότητα. Το να είσαι το αφεντικό του εαυτού σου είναι στόχος για πολλούς ανθρώπους, αλλά μερικοί άνθρωποι ταιριάζουν καλύτερα σε αυτόν τον τρόπο ζωής σε σχέση με άλλους. Η γνώση του τρόπου με τον οποίο κάποιος πιθανώς θα αντιδράσει σε ορισμένα γεγονότα και θα λύσει τα προβλήματα, θα βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων. Βοηθήστε στην ανάπτυξη, προσαρμογή και εστίαση των προσωπικών δεξιοτήτων και της ιστορίας του ατόμου. Ακολουθούν ορισμένες χρήσιμες ερωτήσεις σχετικά με το θέμα αυτό: *Νιώθετε άνετα με την ανάληψη*

⁷ https://ec.europa.eu/growth/smes/promoting-entrepreneurship/we-work-for/migrants_en

μεγάλης ευθύνης; Οι επιχειρηματίες συχνά δεν έχουν εφεδρικά μέσα και είναι υπεύθυνοι για την επιτυχία ή την αποτυχία της επιχείρησής τους. *Σας αρέσει να αλληλεπιδράτε με τους ανθρώπους; Σχεδόν όλοι οι επιχειρηματίες έχουν καθήκοντα εξυπηρέτησης πελατών, ιδιαίτερα στο ξεκίνημα της δημιουργίας της επιχείρησής τους. Αν δε σας αρέσει να αλληλεπιδράτε με τους ανθρώπους, ίσως να έχετε δυσκολία στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας. Τι κάνετε μέχρι τώρα στο παρόν πλαίσιο και στην εμπειρία σας από το οποίο μπορείτε να αντλήσετε στοιχεία και να χτίσετε πάνω τους για τη δημιουργία της επιχείρησής σας τώρα;* Είστε σε θέση να αποδεχθείτε την αβεβαιότητα ή ακόμη και την αποτυχία; Ακόμη και οι πιο επιτυχημένοι επιχειρηματίες -για παράδειγμα, ο Bill Gates, ο Steve Jobs και ο Richard Branson- έχουν αποτύχει σε επιχειρηματικές δραστηριότητες, συχνά αρκετές φορές, πριν βρουν τη συνταγή της επιτυχίας. *Ευδοκιμείτε σε μία κατάσταση που περιλαμβάνει την επίλυση προβλημάτων και τις δημιουργικές λύσεις;* Οι επιχειρηματίες σε όλα τα επίπεδα αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα για τα οποία πρέπει να βρουν δημιουργικές λύσεις. Η υψηλή ανοχή στην απογοήτευση και η ικανότητα επίλυσης των προβλημάτων θα σας εξυπηρετήσει ως επιχειρηματία.

- Βοηθήστε τον μετανάστη να καταγράψει τις δυνάμεις του. Ενθαρρύνετε τους να είναι ειλικρινείς με τους εαυτούς τους καθώς εξετάζουν τις δυνάμεις και τις αδυναμίες τους. Εξηγήστε τους ότι όταν μιλούν σε δυνητικούς επενδυτές ή πελάτες, είναι σημαντικό να έχουν μία σαφή εικόνα των δικών τους πλεονεκτημάτων έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνούν με τους άλλους⁸.
- Μαζί, προσδιορίστε βιομηχανίες και τομείς που παρέχουν πιθανές ευκαιρίες για επιχειρηματικότητα. Ενθαρρύνετε τον μετανάστη να σκεφτεί τις προτεραιότητές του. Εδώ, οι χρήσιμες ερωτήσεις περιλαμβάνουν το τι θέλουν από τη ζωή τους, καθώς και από την επιχείρησή τους -ανακάλυψη της ουσίας του κίνητρου τους. Τι είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν; Βοηθήστε να εξεταστούν ποια στοιχεία χρειάζονται για να γίνουν αυτές οι προτεραιότητες πραγματικότητα και καταγράψτε τα σε μία λίστα.
- Βοηθήστε στη σημαντική έρευνα που απαιτείται για να ξεκινήσει η δημιουργία δικτύων -από τοπικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων, ΜΚΟ (π.χ. συνεργαζόμενοι χώροι με Wi-Fi, κοινοτικά κέντρα, φυτώρια και επιταχυντές), δημοτικών προσφορών και δωρεάν νομικής υποστήριξης για

⁸ <https://www.wikihow.com/Become-an-Entrepreneur>

τους επιχειρηματίες, καθώς και βασικούς ανθρώπους οι οποίοι θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τον μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία. Εξετάστε το πώς μπορείτε να αποτελέσετε τη σύνδεση με άτομα και ιδρύματα που προσφέρουν υπηρεσίας και θα βοηθήσουν το άτομο να κάνει την καλύτερη αρχή στην περιοχή. Συνδέστε τους μετανάστες με ήδη ανεπτυγμένες επιχειρήσεις στη χώρα και δείτε εάν είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσετε τους διευθυντές αυτών ως καθοδηγητές και μέντορες. Μοιραστείτε μαζί τους καλά παραδείγματα επιτυχημένων προτύπων ηγετικών στελεχών σε τοπικές κοινότητες μεταναστών και εκείνων που έχουν δημιουργήσει επιτυχημένες επιχειρήσεις. Εδώ, η αλληλεπίδραση θα μπορούσε να είναι καθοδήγηση, αλλά θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει εθελοντισμό ή απλώς μία συζήτηση.

- Να διασφαλίζετε πάντα ότι οι συμβουλές σας είναι επίκαιρες και συμμορφώνονται με τις πιο πρόσφατες πολιτικές.
- Μόλις δημιουργηθεί ένα σχέδιο και είναι έτοιμο να τεθεί σε εφαρμογή για τη δημιουργία της επιχείρησης, αξιολογήστε και επαναξιολογήστε τις πρωτοβουλίες. Να είστε αφοσιωμένοι μακροπρόθεσμα και καταλάβετε ότι γι' αυτή την ομάδα-στόχο, θα υπάρξει μεγαλύτερη επιτυχία αν η υποστήριξη είναι έντασης πόρων και προσαρμοσμένη στις ανάγκες του ατόμου. Αυτό σημαίνει επίσης να βοηθήσετε να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν κατάλληλοι πόροι (και δίκτυα) για παραπομπή.

Βοηθώντας στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου, εξετάστε τα εξής: *Πόσο βιώσιμο είναι το σχέδιο;* Κατά την εκκίνηση μίας επιχείρησης, είναι συνηθισμένο να γίνονται υποθέσεις που δεν επαληθεύονται στην καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης. Ψάξτε για το χάσμα μεταξύ αυτών των υποθέσεων και της πραγματικότητας της επιχείρησης. Κάντε προσαρμογές και διορθώσεις για να διασφαλίσετε ότι το επιχειρηματικό σας σχέδιο είναι πιο ρεαλιστικό και συγκεκριμένο, δηλαδή ελκυστικό στην κουλτούρα της χώρας υποδοχής. *Είναι σωστή η ομάδα-στόχος;* Μετά την αρχική φάση προσδιορισμού του ιδανικού πελάτη με βάση την ηλικία, το εισόδημα, το φύλο κ.λπ. και όταν η επιχείρηση λειτουργήσει για κάποιο χρονικό διάστημα, ενθαρρύνετε την εξέταση και πάλι των δημογραφικών στοιχείων για την πιθανή διεύρυνση της ομάδα-στόχου μέσω της ενίσχυσης των προϊόντων, των υπηρεσιών και του μάρκετινγκ. *Έχετε εμπλέξει τους υπαλλήλους σας – έχετε μοιραστεί μαζί τους τα βασικά σημεία του επιχειρηματικού σας πλάνου*

και έχετε ζητήσει τα σχόλιά τους; Αυτό θα επιτρέψει την καλύτερη εκτίμηση για το πώς το πλάνο επηρεάζει στην πραγματικότητα τη λειτουργία της επιχείρησης. Είναι βασικό να ζητηθεί από τους υπαλλήλους να απαντήσουν σε ερωτήσεις όπως: Έχουν προτάσεις για τη βελτίωση των τρόπων της παροχής καλύτερης εξυπηρέτησης πελατών; Θεωρούν ότι οι στόχοι που περιγράφονται στο επιχειρηματικό πλάνο ευθυγραμμίζονται τον τρόπο με τον οποίο εργάζονται τώρα; Πιστεύουν ότι έχει προσεγγιστεί η σωστή ομάδα-στόχος; Πιστεύουν ότι υπάρχει και κάποιο άλλο πιθανό κοινό που θα μπορούσε να προσεγγιστεί; *Έχετε εξετάσει διεξοδικά τις σημερινές τάσεις της βιομηχανίας και έχετε μελετήσει τον τοπικό ανταγωνισμό;* Βοηθήστε να διασφαλιστεί ότι εκμαιεύουν το καλύτερο από τις σημερινές τάσεις που επηρεάζουν την επιχείρησή τους. Είναι επίσης σημαντικό να εξετάσετε τους τρόπους με τους οποίους οι ανταγωνιστές έχουν αλλάξει τη λειτουργία τους για να ικανοποιήσουν την αλλαγή των τάσεων. Με αυτόν τον τρόπο, μαζί, μπορείτε να βρείτε τρόπους βελτίωσης της υπηρεσίας του μετανάστη ή πρόσφυγα και να προσφέρετε πλεονεκτήματα στους καταναλωτές που οι ανταγωνιστές δε μπορούν να προσφέρουν εξαιτίας των περιορισμών τους στην αγορά ή των δικών σας ειδικών πόρων και γνώσεων.

- Για τους μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες, τα οικονομικά μπορεί να είναι ένα πραγματικό πρόβλημα. Συχνά υπάρχει πρόβλημα με την εξασφάλιση χρηματοδότησης και δανείων, λόγω της έλλειψης πρόσβασης στο δίκτυο και, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των προσφύγων, του νομικού καθεστώτος. Όσον αφορά την επιχείρηση, βοηθήστε να διερευνηθεί αν τα κεφάλαια που έχουν εξασφαλισθεί κατανέμονται σωστά. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να γίνεται συχνά, π.χ. κάθε μήνα με έναν λογιστή. Βοηθήστε να ανακαλυφθεί αν υπάρχουν άλλοι τρόποι με τους οποίους μπορούν να βελτιστοποιηθούν οι πόροι ή άλλοι χρηματοδότες που μπορούν να προσεγγιστούν. Εδώ, ως υποστηρικτής, η υπεράσπιση σε επίπεδο πολιτικής είναι επίσης χρήσιμη για το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα.
- Και πάλι, η επιχειρηματικότητα συνεπάγεται μεγάλη γραφειοκρατία, κάτι που ισχύει ακόμα περισσότερο για έναν μετανάστη ή πρόσφυγα. Βοηθήστε στην έρευνα της νομοθεσίας και των δικαιωμάτων, καθώς και στις ευκαιρίες για περαιτέρω επαγγελματική βοήθεια. Να είστε έτοιμοι να αναφέρετε και να βοηθήσετε στην πρόσβαση των κυριότερων εγγράφων που χρειάζεται να συλλεχθούν· προσδιορίστε ποιοι κανονισμοί είναι πιο σημαντικοί και

συζητήστε το πώς αυτοί μπορεί να διαφέρουν από τη χώρα καταγωγής.

- Διασφαλίστε τη συνεχή διερεύνηση των ευκαιριών για τη συμμετοχή των μεταναστών σε διάφορες εκπαιδεύσεις, σεμινάρια, εκθέσεις κ.λπ. για τη βελτίωση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και της δικτύωσης. Να έχετε πάντα κατά νου ότι, ενώ κουβαλούν μαζί τους τη δική τους πολύτιμη εμπειρία ζωής και τις δεξιότητες, συχνά τα πολιτισμικά και γλωσσικά εμπόδια μπορεί να είναι δύσκολο να ξεπεραστούν. Έτσι, πρέπει να διερευνώνται τακτικά και οι τοπικές εκπαιδεύσεις που προσφέρονται για τη γλώσσα και τον πολιτισμό.

4.2 Επιχειρηματικό πλάνο

Περισσότερες συμβουλές για να βοηθήσετε κάποιον στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού πλάνου ακολουθούν παρακάτω:

- Βεβαιωθείτε ότι οι στόχοι είναι “SMART”, δηλαδή έξυπνοι: Ο έξυπνος στόχος παρέχουν σαφήνεια και προθεσμίες για την επίτευξή τους. Επιπλέον, οι έξυπνοι στόχοι είναι: 1) Συγκεκριμένοι (Specific): Ο στόχος είναι σαφώς καθορισμένος. Το “Θέλω να κερδίσω περισσότερα χρήματα” είναι ασαφές. Το “Θέλω να κερδίσω 10.000 δολάρια τον μήνα” είναι συγκεκριμένο. 2) Μετρήσιμοι (Measurable): Βοηθήστε στην ποσοτικοποίηση του στόχου έτσι ώστε να ξέρουν πώς να τον επιτύχουν. Εδώ οι συγκεκριμένοι στόχοι αποτελούν μεγάλη βοήθεια. Τι σημαίνει το “περισσότερα” στο περισσότερα χρήματα; Ένα συγκεκριμένο χρηματικό ποσό είναι μετρήσιμο. 3) Προσιτοί (Attainable): Είναι καλό να θέτουμε στόχους που αποτελούν πρόκληση για εμάς, αλλά αν ο στόχος σου είναι αδύνατον να πραγματοποιηθεί τότε

δημιουργείς μόνος σου την απογοήτευση και την αποτυχία για τον εαυτό σου.

4) Σχετικοί (Relevant): Οι στόχοι πρέπει να ταιριάζουν με τα σχέδια που έχει κάποιος για τη ζωή του. 5) Χρόνος: Η ημερομηνία κατά την οποία ο στόχος αναμένεται να επιτευχθεί πρέπει να είναι καθορισμένη.

- Εργαστείτε προς τα πίσω για να θέσετε ορόσημα: Μία πρόκληση για την επίτευξη των στόχων είναι ότι συχνά η καταληκτική ημερομηνία είναι τόσο μακριά όπου, πολλοί άνθρωποι, αναβάλλουν την ανάληψη δράσης μέχρι που είναι πολύ αργά. Αντί γι' αυτό, κοιτάζοντας το χρονικό περιθώριο που έχετε και τον στόχο που θέλετε να φτάσετε, δημιουργήστε μικρούς στόχους που θα σας κάνουν να φτάσετε τον μεγάλο στόχο σας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία, ο οποίος μπορεί να στερείται του ιδιαίτερα σημαντικού κοινωνικού και ψυχολογικού δικτύου υποστήριξης και κινητοποίησης, που έχουν καθοριστικό ρόλο στην παρακίνηση του ατόμου να συνεχίσει να προχωρά. Φυσικά, επίσης, βοηθήστε τον/την να καθορίσει τι πρέπει να συμβεί για να επιτύχει τους στόχους του/της· γίνετε συγκεκριμένοι σχετικά με το χρειάζεται για την επίτευξη των μικρών και μεγάλων στόχων εντός του χρονικού πλαισίου. Για παράδειγμα, καθορίστε πόσοι πελάτες χρειάζονται για να κερδίσετε 5.000 και 10.000 δολάρια τον μήνα στην επιχείρησή σας. Τι προοπτικές χρειάζονται για τον τομέα των πωλήσεων; Τι πρέπει να γίνει για να πραγματοποιηθεί μία πώληση;
- Βοηθήστε στον καθορισμό των ενεργειών που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων. Για παράδειγμα, κάποιος μπορεί να χρειαστεί να έχει 100 στοιχεία για να βρει 10 άτομα να μιλήσει, άρα τι ενέργειες θα χρειαστούν για να βρει 100 στοιχεία; Στη συνέχεια, βοηθήστε να τοποθετηθούν οι ενέργειες αυτές σε ένα χρονοδιάγραμμα. Πρέπει να υπάρχει ήδη ένας κατάλογος των εργασιών που πρέπει να ολοκληρωθούν για να επιτευχθεί κάποιος στόχος. Τώρα ήρθε η ώρα να βάλετε τις εργασίες αυτές σε ένα χρονοδιάγραμμα, φτιάχνοντας ένα ημερήσιο σχέδιο. Αυτές είναι οι εργασίες που πρέπει να κάνετε κάθε μέρα για να δημιουργήσετε προοπτικές και στοιχεία. Είναι επίσης οι εργασίες που κάνετε για να δημιουργήσετε και να παραδώσετε το προϊόν ή την υπηρεσία σας. Ένας τρόπος να υποστηρίξουμε την όλη προσπάθεια είναι δίνοντας έμφαση στην ανάγκη να μάθουμε πώς να διαχειριζόμαστε και να μεγιστοποιούμε τον χρόνο μας.
- Ελέγξτε με έναν πολύ πρακτικό και τακτικό τρόπο: Ο μετανάστης ή πρόσφυγας επιχειρηματίας κάνει τα καθημερινά του/της καθήκοντα που έχει

αναθέσει στον εαυτό του/της; Όταν αισθάνεστε ότι τα πράγματα δεν πάνε καλά, βρείτε έναν τρόπο να παρεμβαίνετε με ευαισθησία και αποτελεσματικότητα και να βοηθήσετε να διατηρηθούν τα υψηλότερα επίπεδα των κινήτρων. Αυτό μοιάζει με κάτι που δε χρειάζεται πολλή σκέψη, και όμως οι περισσότεροι άνθρωποι δεν επιτυγχάνουν τους στόχους τους επειδή δεν κάνουν τη δουλειά τους σε τακτική και σταθερή βάση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το πλάνο δεν αποτυγχάνει, απλώς οι άνθρωποι παραιτούνται.

4.3 Συμπεράσματα

Τέλος, όταν υποστηρίζετε έναν μετανάστη ή πρόσφυγα επιχειρηματία που μόλις ξεκινάει, συμβάλλετε στην πλήρη κατανόησή τους σε ό,τι αφορά τα πλεονεκτήματα των επιχειρηματιών με τέτοιο υπόβαθρο. Έχουν μοναδικές ιδιότητες που μπορούν να εκμεταλλευτούν και τις οποίες μπορείτε να βοηθήσετε να φέρουν στην επιφάνεια της συνείδησής τους. Αυτά τα χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν π.χ. την αυτόματη διαπολιτισμική εμπειρία. Η εμπειρία διαφορετικών πολιτισμών επιτρέπει στους ξένους επιχειρηματίες να συνθέτουν τη μοναδικότητα των διαφορετικών πολιτισμών και να τη χρησιμοποιούν προς όφελός τους⁹.

Επιπλέον, οι μετανάστες ή πρόσφυγες επιχειρηματίες συχνά διψούν για επιτυχία, κάτι που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι το μεγαλύτερο πλεονέκτημά τους για την επιτυχία της επιχείρησής τους. Οι μετανάστες επιχειρηματίες συχνά έχουν συνηθίσει να εργάζονται περισσότερες ώρες, πιέζοντας περισσότερο για να φτάσουν και το επόμενο ορόσημο. Ως ξένος επιχειρηματίας, συχνά έπρεπε να ξεπεράσει διάφορες προκλήσεις και εμπόδια για να παραμείνει στη χώρα, να αφομοιωθεί από την τοπική κοινωνία και να εγκαταλείψει ό,τι είχε ήδη καταφέρει και του/της ήταν πιο οικείο στη χώρα καταγωγής του/της. Ως αποτέλεσμα, διαθέτουν μοναδικά και πολύτιμα χαρακτηριστικά και δύναμη που θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τα αναπόφευκτα σκαμπανεβάσματα της επιχειρηματικότητας.

⁹ <https://www.entrepreneur.com/article/298246>

5. Κεφάλαιο 4: Εξασφάλιση ψυχολογικής υποστήριξης

Το επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζει το τι θα πρέπει να έχουν κατά νου τους τα ενδιαφερόμενα μέρη όταν συνεργάζονται με μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες, συγκεκριμένα το πώς να τους υποστηρίξουν από ψυχολογική άποψη, συμπεριλαμβανομένων των βασικών σημείων που χρειάζεται να θυμούνται για το πώς το ψυχολογικό τους προφίλ θα είναι ιδιαίτερο.

5.1 Εισαγωγή

Πρόσφατες μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στη Δανία δείχνουν πως η υγεία μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα για να εξηγήσει το γιατί υπάρχει υψηλή ανεργία μεταξύ των προσφύγων. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες μπορεί να υποφέρουν από ψυχικές διαταραχές, είτε επηρεάζονται από γεγονότα που σχετίζονται με τη μετανάστευσή τους είτε όχι. Η πρόσβαση στην ψυχολογική υγειονομική περίθαλψη μπορεί να είναι δύσκολη, με εμπόδια όπως η γλώσσα, η έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης, τα διαφορετικά επεξηγηματικά μοντέλα πνευματικής δυσφορίας ή οι διαφορετικές συμπεριφορές σε ιατρικές ή ψυχολογικές θεραπείες σε σύγκριση με εκείνες της πλειονότητας του πληθυσμού στη χώρα υποδοχής¹⁰.

Πριν την άφιξή τους στη χώρα υποδοχής, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες συχνά έχουν περάσει από απίστευτες σωματικές και συναισθηματικές καταστάσεις. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας το να λάβουν την απαραίτητη ψυχολογική υποστήριξη έτσι ώστε να μπορέσουν να το διαχειριστούν. Σύμφωνα με ένα πρόσφατο άρθρο της εφημερίδας The Guardian, «οι συνέπειες της αποτυχίας της παροχής επαρκούς ψυχολογικής υποστήριξης σε εκείνους που τη χρειάζονται είναι καλά εδραιωμένες», σύμφωνα με τον Richard Stott, κλινικό ψυχολόγο με ειδίκευση στο άγχος και στα τραύματα. «Υπάρχει κίνδυνος ανάπτυξης μακροχρόνιων προβλημάτων ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένης της χρόνιας μετατραυματικής αγχώδους διαταραχής, της κατάθλιψης και των κινδύνων αυτοκτονίας», λέει. «Τα μη θεραπευμένα προβλήματα ψυχικής υγείας μπορεί να είναι επιζήμια όχι μόνο για την ευημερία του ατόμου, αλλά μπορεί να υπονομεύσουν και τη σωματική υγεία, τη γονική λειτουργία και την ευημερία των παιδιών και άλλων μελών της οικογένειας».

¹⁰ Mental health promotion and mental health care in refugees and migrants. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018

Η αλλαγή του τόπου είναι επίσης ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψιν, εννοώντας ότι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες μπορεί να αισθανθούν απώλεια της δύναμής τους στο νέο περιβάλλον, το οποίο συχνά μπορεί να οφείλεται σε παράγοντες όπως τα γλωσσικά εμπόδια και η έλλειψη της αίσθησης ότι ανήκουν στην τοπική κοινότητα. Το τραύμα διαδραματίζει συχνά σημαντικό ρόλο στις ζωές των μεταναστών και των προσφύγων και πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψιν κατά την παροχή υποστήριξης, τη διαμόρφωση των σχέσεων και την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης (Hess, 2017). Πρόσθετοι παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία των προσφύγων και των ομάδων των μεταναστών περιλαμβάνουν τους κοινωνικούς και πολιτισμικούς φραγμούς στην ενσωμάτωση, τη χαμηλή κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το άγχος της πολιτισμικής αφομοίωσης, τον αποκλεισμό και τις διακρίσεις, τις αλλαγές στον τρόπο ζωής και στη διατροφή και την απώλεια του δικτύου της οικογένειας και των φίλων (WHO). Ως εκ τούτου, η ψυχική υγεία και η ευημερία προσεγγίζονται εδώ από διαφορετικές οπτικές γωνίες, εξετάζοντας το πώς οι κοινωνικοί παράγοντες επηρεάζουν την υγεία.

5.2 Πώς μπορούν τα ενδιαφερόμενα μέρη να προσφέρουν αποτελεσματική συναισθηματική υποστήριξη;

Προκειμένου να προσφέρουν αποτελεσματική συναισθηματική υποστήριξη, είναι σημαντικό τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν επίγνωση του πολιτισμικού υποβάθρου των μεταναστών και των προσφύγων. Επίσης είναι χρήσιμο για τα ενδιαφερόμενα μέρη που διασφαλίζουν την υποστήριξη και συγκεκριμένα την ψυχολογική υποστήριξη, να υποβάλλονται σε επιπρόσθετη κατάρτιση ενώ ασχολούνται με τον ρόλο τους, έτσι ώστε να συνεχίσουν να βελτιώνουν τις δεξιότητες υποστήριξής τους (Hess, 2017). Είναι επίσης σημαντικό να θυμόμαστε ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες δεν είναι μία ομοιογενής ομάδα· κάθε άτομο αντιμετωπίζει διαφορετικές προκλήσεις και έχει διαφορετικές ανάγκες υγείας.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να γνωρίζουν ότι σε ορισμένους πολιτισμούς τα προβλήματα ψυχικής υγείας δεν γίνονται πάντα γνωστά με εμφανή τρόπο ή με τον τρόπο που θα περίμεναν να γίνουν και, τις φορές που γίνονται γνωστά, συχνά αντιμετωπίζονται με μεθόδους όπως τα θρησκευτικά μέσα, όπως η προσευχή ή η συζήτηση με έναν θρησκευτικό ηγέτη. Το τραύμα μπορεί συχνά να αφήσει τα άτομα

μπερδεμένα και να οδηγήσει σε άγχος και κρίσεις πανικού, καθώς και στην κατάθλιψη (Hess, 2017).

Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ασφαλές και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, προτείνεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για την υποστήριξη και τις πρωτοβουλίες της επιχειρηματικότητας μεταξύ των μεταναστών και των προσφύγων, να συνδεθούν οι μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες με έμπειρους συμβούλους και να δημιουργηθούν και να υποστηριχθούν ευκαιρίες δικτύωσης για μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες. Από τη σκοπιά της βελτιστοποίησης του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, η UNCTAD υπογραμμίζει την ανάγκη οικοδόμησης της εμπιστοσύνης των προσφύγων και των μεταναστών για το ρυθμιστικό περιβάλλον, διευκρινίζοντας ότι υπάρχει στήριξη και παρέχοντας ασφάλεια όσον αφορά τα δικαιώματα και τους κανονισμούς, καθώς παρέχοντας βοήθεια στις νέες επιχειρήσεις των προσφύγων και των μεταναστών για να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις του ρυθμιστικού πλαισίου μέσω της παροχής καθοδήγησης, διευκόλυνσης και διερμηνείας¹¹.

5.3 Παραδείγματα υποστήριξης

Όσον αφορά την *κοινωνική στήριξη*, μία ομάδα ερευνητών στην Αυστραλία καθόρισε ορισμένες τιμές για πολλές σημαντικές μεταβλητές, π.χ. εκπαιδευτικό υπόβαθρο, αυτοεκτίμηση ή υποστηρικτικό κοινωνικό περιβάλλον, που φαίνεται να σχετίζεται με την υποκειμενική υγεία και την ευημερία των προσφύγων¹². Η υποστήριξη των άλλων αποδεικνύεται κρίσιμος παράγοντας για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων της επανεγκατάστασης από τους πρόσφυγες. Στο πλαίσιο αυτό, η κοινωνική υποστήριξη συζητείται ως βασικός παράγοντας για την ψυχολογική ευημερία των προσφύγων.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) περιγράφει την ευημερία ως τη γνώση ενός ατόμου για τις ικανότητές του, παράλληλα με την παραγωγικότητα και την αυτοπραγμάτωση στην κοινωνία¹³. Ένα ευρέως δοκιμασμένο μοντέλο σε αυτό το πλαίσιο, το μοντέλο ψυχικής ευημερίας των έξι παραγόντων, θέτει έξι βασικές

¹¹ Policy guide on entrepreneurship for migrants and refugees, UNCTAD

¹² The persistence of predictors of wellbeing among refugee youth eight years after resettlement in Melbourne, Australia. Soc Sci Med. 2015;142:163-8

¹³ www.searo.who.int/entity/mental_health/promotion-of-mental-well-being/en/

διαστάσεις της ευημερίας: αυτό-αποδοχή, προσωπική ανάπτυξη, σκοπός στη ζωή, περιβαλλοντική κυριαρχία, αυτονομία και θετικές σχέσεις με τους άλλους¹⁴. Η τυπική και άτυπη στήριξη μπορεί να έχει ευεργετικές επιπτώσεις στην ευημερία. Η κοινωνική στήριξη ορίζεται ως ένας θετικός πόρος που παρέχεται από το περιβάλλον του ατόμου, ο οποίος βοηθά στην αντιμετώπιση καταστάσεων άγχους, κρίσιμων γεγονότων ζωής, καθημερινών προβλημάτων. Για να βελτιωθεί η διαφοροποίηση, γίνεται διάκριση μεταξύ δύο τύπων πηγών της κοινωνικής στήριξης. Τα τυπικά συστήματα κοινωνικής στήριξης περιλαμβάνουν επαγγελματικές οντότητες, όπως οι κυβερνήσεις των κοινωνιών υποδοχής, πολιτικούς και υπηρεσίες ενώ τα άτυπα συστήματα κοινωνικής στήριξης περιλαμβάνουν βοήθεια από εθνοτικές κοινότητες, μέλη της οικογένειας, φίλους και κοντινούς ανθρώπους. Ένας τρόπος για την επίσημη στήριξη των προσφύγων είναι η παροχή μίας αίσθησης συντροφικότητας και ευκαιριών για να αξιοποιήσουν τις ικανότητές τους στη νέα κοινωνία -ασφάλεια κατοικίας, μαθήματα γλώσσας, εκπαίδευση και απασχόληση. Αυτές οι υπηρεσίες μπορούν να συμβάλλουν στην ευημερία των προσφύγων, επειδή ενισχύουν την αίσθηση της κοινωνικής υποστήριξης. Μέσω της ασφάλειας της κατοικίας, για παράδειγμα, οι πρόσφυγες μπορούν να εισέλθουν στο εργατικό δυναμικό ή να δημιουργήσουν μόνοι τους ένα κοινωνικό δίκτυο. Παρόμοια αποτελέσματα παρατηρούνται και για το άτυπο σύστημα κοινωνικής στήριξης: η έρευνα δείχνει ότι η κοινωνική ενίσχυση που παρέχεται από την εθνική κοινότητα των προσφύγων έχει σημαντικές θετικές επιπτώσεις στην ευημερία. Ιδιαίτερα για τα παιδιά και τους εφήβους πρόσφυγες, η σχέση με συνομηλίκους τους, όπως οι στενοί φίλοι και οι συμμαθητές, αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα στο πλαίσιο αυτό, διότι παρέχει επιπλέον άτυπη κοινωνική στήριξη μέσω διαπροσωπικών σχέσεων, φιλίας και της αίσθησης του «ανήκω»¹⁵.

Όσον αφορά την *τεχνολογική υποστήριξη*, η έρευνα δείχνει το πώς οι πρόσφυγες χρησιμοποιούν τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) για να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και το πώς οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να τους βοηθήσουν να αυξήσουν τις ευκαιρίες τους για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων για τα επιθυμητά αποτελέσματά τους, αυξάνοντας το αίσθημα της δύναμής τους. Με τον τρόπο αυτό, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ασκήσουν κάποιο βαθμό ελέγχου

¹⁴ The structure of psychological well-being revisited. J Pers Soc Psychol. 1995;69(4):719-27

¹⁵ Acculturation and [social support](#) in [relation](#) to psychosocial adjustment of adolescent refugees resettled in Australia. 2004;28(3):259-67

στις νέες συνθήκες και να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των συνεπειών της αλλαγής από τις χώρες καταγωγής τους. Βασίζεται στην ιδέα ότι «σε ένα θεμελιώδες επίπεδο, η πληροφόρηση είναι ένα απαραίτητο εργαλείο που βοηθά τα άτομα να αντιμετωπίσουν τη ζωή τους» (Diaz Andrade and Doolin, 2018).

Επιπλέον, η έρευνα υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα της επικοινωνίας σε μία κοινωνία όπου οι κύριες πληροφορίες και η αλληλεπίδραση με την κυβέρνηση και τους παρόχους υπηρεσιών είναι ψηφιακές. Αυτό μπορεί να ενταθεί από πολιτισμικές υποθέσεις που υπογραμμίζουν ότι οι ΤΠΕ μπορεί να είναι άγνωστες για τους πρόσφυγες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να παρέχεται στήριξη για την ανάπτυξη ενός βαθμού «αυτοδυναμίας στην πληροφόρηση» (Kennan et al., 2011, σελ. 207). Οι ερευνητές προτείνουν ότι, για να είναι επιτυχημένη η στήριξη αυτή, πρέπει να ξεπεραστεί ο στόχος της ενίσχυσης της απασχόλησης ή άλλων άμεσων προβλημάτων, θα πρέπει να περιλαμβάνει «την ανάγκη τους να διατηρούν συναισθηματικούς και κοινωνικούς δεσμούς με αυτούς που έχουν μείνει πίσω και να εκφράζουν την αίσθηση ότι ανήκουν στην περιοχή επανεγκατάστασής τους» (Diaz Andrade and Doolin, 2018).

Η ιδέα αυτή υποστηρίζεται επίσης από την UNHCR, η οποία προτείνει την παροχή μεγαλύτερης διάδοσης και κατάρτισης στις ΤΠΕ και στη νέα τεχνολογία για τις κοινότητες των προσφύγων και των μεταναστών. Συγκεκριμένα, διευκολύνοντας τους χώρους εργασίας και την πρόσβαση στην υποδομή (π.χ. διαδίκτυο, τηλέφωνο, ηλεκτρισμό) και υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες που αναπτύσσουν την ψηφιακή παιδία μέσω της κατάρτισης των μεταναστών και των προσφύγων σε νέες τεχνολογίες όπως η κωδικοποίηση, η πληροφορική, η ψηφιακή παραγωγή (εκτύπωση 3D) και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης¹⁶.

Όσον αφορά την στήριξη για τη μετατραυματική αγχώδη διαταραχή, το πρόγραμμα PROTECT-ABLE¹⁷ «αποσκοπεί στη διάδοση, την εμπεριστατωμένη κατάρτιση, τη δικτύωση και την επικοινωνία, μία διαδικασία εγκαίρου ελέγχου και προσανατολισμού για τους αιτούντες ασύλου που βασανίζονται από τις συνέπειες τραυματικών εμπειριών (βασανιστήρια, βιασμοί, σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική βία) προκειμένου να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τις ευρωπαϊκές οδηγίες για το άσυλο. Αποσκοπεί, επίσης, στην ανάπτυξη ορθής πρακτικής στη

¹⁶ Policy guide on entrepreneurship for migrants and refugees, UNCTAD

¹⁷ <http://protect-able.eu/>

διαδικασία καταχώρισης των αιτούντων ασύλου με την εφαρμογή εργαλείου αξιολόγησης για τους ευάλωτους αιτούντες ασύλου».

Πολλές από τις βέλτιστες πρακτικές που περιλαμβάνονται στο σχέδιο μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλαπλά σενάρια, συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερόμενων μερών που συνεργάζονται με μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες. Περιλαμβάνουν σημαντικά σημεία, όπως:

- Να είστε έτοιμοι να αναγνωρίσετε όσα βασανίζουν το άτομο, έτσι ώστε να αισθάνεται ότι το καταλαβαίνετε και ότι το αποδέχεστε.
- Μην αμφισβητείτε την εγκυρότητα των εμπειριών τους.
- Έχετε επίγνωση ότι τα θύματα βασανιστηρίων μπορεί να αντιληφθούν όποιο πρόσωπο έχει την εξουσία ή τη δύναμη να λαμβάνει αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους, ως πιθανό δράστη.
- Μην παραβιάζετε τις λεπτομέρειες των τραυματικών γεγονότων.
- Μην αναλάβετε τον ρόλο του θεραπευτή.

Υπάρχουν ακόμη ορισμένες τυπικές αντιδράσεις στην άφιξη και την έναρξη της ζωής σε μία νέα χώρα, ειδικά μετά από τη φυγή. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να λάβουν υπόψιν τους ότι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, συγκεκριμένα όσοι έχουν εγκαταλείψει τον πόλεμο και έχουν βιώσει τραυματικές εμπειρίες, ενδέχεται να βιώσουν τα εξής:

- Μπορεί να δυσκολευτούν να πάρουν αποφάσεις.
- Μπορεί να δυσκολευτούν να θυμηθούν πράγματα.
- Μπορεί να δυσκολευτούν να συγκεντρωθούν.
- Μπορεί να έχουν πολλές σκέψεις ταυτόχρονα.
- Μπορεί να παρουσιάσουν σύγχυση.
- Μπορεί να έρθουν αντιμέτωποι με την αυτοκαταστροφή.
- Μπορεί να έχουν αυτοκτονικές σκέψεις και αναδρομές σε δυσάρεστες εμπειρίες, καθώς και επαναλαμβανόμενους εφιάλτες.

Το “PROTECT-ABLE” δηλώνει επίσης ότι, παρόλο που ένα άτομο μπορεί να μην εμφανίζει σημάδια τραύματος, μπορεί να υπάρχει καθυστερημένη αντίδραση στο να γίνει αυτό και ότι τα συμπτώματα αυτά μπορεί να εκδηλωθούν μετά από κάποια χρονική περίοδο.

Για να δώσουμε μία ιδέα για κάποια από την τρέχουσα υποστήριξη που παρέχεται στη Δανία, μπορούμε να δούμε το κέντρο θεραπείας “Oasis” στην Κοπεγχάγη.

Προσφέρουν υποστήριξη στους πρόσφυγες και στις οικογένειές τους που έχουν περάσει από τραυματικές συνθήκες. Τα μοντέλα και οι μέθοδοι θεραπείας υπογραμμίζουν σημαντικές στρατηγικές στήριξης που μπορούν να υιοθετήσουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι οργανισμοί. Αυτά περιλαμβάνουν:

- Εύρεση ενός ασφαλούς μέρους όπου επικεντρώνεται στην εδραίωση της εμπιστοσύνης και της ασφάλειας. Ακόμη και το φιλόξενο και ζεστό περιβάλλον μίας ΜΚΟ και μία κούπα καφέ μπορούν να βοηθήσουν για τον σκοπό αυτό, όπως προσωπικά ανακάλυψα και θα αναλύσω σε μία μελέτη περίπτωσης.
- Μία φάση αποκατάστασης – η σύνδεση των δεσμών με την καθημερινή ζωή, όπου ο ασθενής πρέπει να αποκαταστήσει τις σχέσεις του με την οικογένεια, την εργασία και την αναψυχή και να αναπτυχθεί έτσι ενεργά και ανεξάρτητα. Οι ΜΚΟ μπορούν να βοηθήσουν πολύ σε αυτό και να παράσχουν την απαραίτητη υποστήριξη και συμβουλές για το πώς να βρουν εργασία και διαμονή κ.λπ. Απλώς το να είσαι ντόπιος και να γνωρίζεις το πώς να περιηγηθείς σε διάφορα γραφειοκρατικά συστήματα, μπορεί να είναι μία μεγάλη βοήθεια για τα νεοαφιχθέντα άτομα

Σε όλες αυτές τις διαφορετικές φάσεις, το άτομο θα συνεργαστεί με έναν κοινωνικό λειτουργό, έναν ψυχολόγο και έναν θεραπευτή σώματος. Αν χρειαστεί, θα λάβει επίσης και ιατρική περίθαλψη.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν “αποδεικτικά στοιχεία για μεγαλύτερη επικράτηση ψυχωτικών διαταραχών, διαταραχών διάθεσης ή άγχους σε πρόσφυγες και μετανάστες κατά την άφιξή τους, σε σύγκριση με τον πληθυσμό υποδοχής”. Η μόνη διαταραχή με ουσιαστικές διαφορές σε σύγκριση με τον πληθυσμό υποδοχής είναι η μετατραυματική αγχώδης διαταραχή. Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η μετατραυματική αγχώδης διαταραχή δεν είναι η πιο διαδεδομένη διαταραχή στους πρόσφυγες. Οι διαταραχές στη διάθεση, όπως η κατάθλιψη, είναι πιο συχνές

από τη μετατραυματική αγχώδη διαταραχή στους πρόσφυγες και τους μετανάστες, παρόλο που η επικράτησή τους δε διαφέρει από τον πληθυσμό υποδοχής¹⁸.

Η *στήριξη της ένταξης* στη νέα κοινότητα δε μπορεί να υποτιμηθεί. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχουν διάφορες υποομάδες ένταξης. Η πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ένταξη των μεταναστών είναι ευεργετική τόσο για τους ίδιους τους μετανάστες όσο και για την κοινωνία εν γένει. Η οικονομική ένταξη βοηθά τους μετανάστες και τις μειονότητες να βρουν ποιοτική απασχόληση προσαρμοσμένη στις δεξιότητές τους, κάτι που έχει μεγάλο θετικό αντίκτυπο στην οικονομία. Η πολιτισμική ένταξη επιτρέπει στους μετανάστες και τις μειονότητες να απολαμβάνουν ανοιχτά τον πολιτισμό τους και τους ενθαρρύνει να συμμετέχουν περισσότερο στα πολιτιστικά δρώμενα της ευρύτερης κοινωνίας. Η κοινωνική ένταξη σημαίνει ότι οι μετανάστες και οι μειονότητες έχουν πλήρη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας, στέγασης, απασχόλησης και κοινωνικών υπηρεσιών, κάτι που δημιουργεί μακροπρόθεσμα οφέλη για την ευρύτερη κοινωνία. Τέλος, ο Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας ορίζει την κοινωνική ένταξη ως: 1. Τη διαδικασία βελτίωσης των όρων συμμετοχής των ατόμων και των ομάδων στην κοινωνία και 2. Τη διαδικασία βελτίωσης της ικανότητας, της ευκαιρίας και της αξιοπρέπειας των μειονεκτούντων βάσει της ταυτότητάς τους να συμμετάσχουν στην κοινωνία.

5.4 Μελέτες Περίπτωσης

Οι εμπλεκόμενοι φορείς / ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να μάθουν πολλά από τις εμπειρίες (αρνητικές και θετικές) των μεταναστών και των προσφύγων που έρχονται σε νέες χώρες. Γι' αυτό το λόγο, ακολουθούν δύο διεξοδικές καθώς και αντιφατικές μελέτες περίπτωσης:

Μελέτη Περίπτωσης 1

Η πρώτη μας συνέντευξη έγινε με ένα νεαρό σε ηλικία άντρα από τη Γκάμπια, ο οποίος μόλις είχε εγκατασταθεί στην Κοπεγχάγη. Είχε περάσει τα προηγούμενα δύο χρόνια σε άσυλο στην Ιταλία. Μοιράστηκε με εμάς βαθιά προσωπικές και ευαίσθητες καταστάσεις σχετικά τη πορεία του ταξιδιού του μέχρι εδώ. Ως μάρτυρας της αδικίας και της τρομακτικής βίας χωρίς συνέπειες ή λογική στο ταξίδι του - τόσο στη Λιβύη

¹⁸ Mental health promotion and mental health care in refugees and migrants. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018 WHO Technical guidance on refugee and migrant health, 2018, p.5

όσο και στη Γκάμπια από την παιδική του κιόλας ηλικία – αγωνιζόταν και αισθανόταν συγκλονισμένος απο θυμό, ιδιαίτερα όταν έφτασε για πρώτη φορά στην Ιταλία. Στην Ιταλία βρήκε μεγάλη υποστήριξη και τα ζητήματα αυτά αντιμετωπίστηκαν με διάφορους τρόπους. Ένα σημαντικό μέρος της θετικής του εμπειρίας στην Ιταλία ήταν ότι του δόθηκε ψυχολογική στήριξη. Αποδίδει την ικανότητά του να χειρίζεται καλύτερα την οργή του για τις ανθρώπινες φρικαλεότητες που έχει δει, στις συνεδρίες με τον ψυχολόγο.

Καθώς αφηγούταν το ταξίδι του από την Λιβύη στην Ιταλία, επανέλαβε πως όταν έφτασε στην Ιταλία ήταν οδυνηρό το γεγονός πως “είχε επάνω του άμμο”. Αυτό το απόσπασμα φτάνει στη καρδιά του θέματος: Την αξιοπρέπεια. Είναι ευθύνη όλων των εμπλεκόμενων και ενδιαφερόμενων φορέων, όπως ΜΚΟ και άλλων οργανώσεων που υποστηρίζουν αυτούς τους ρόλους, να διασφαλίσουν πως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και ότι ο λόγος/ η φωνή τους ακούγεται ισάξια. Φυσικά η ερώτηση είναι το «πώς»; Δεν υπάρχει εύκολη απάντηση, αλλά αυτό που μπορούν να κάνουν οι εμπλεκόμενοι φορείς είναι απλά να ρωτήσουν τι είναι αυτό που χρειάζεται η συγκεκριμένοι αυτή ομάδα ανθρώπων έτσι ώστε να αισθάνονται φυσιολογικοί και ολοκληρωμένοι. Η απάντηση μπορεί να σας εκπλήξει.

Μελέτη Περίπτωσης 2

Η δεύτερη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με ένα νεαρό άντρα από τη Συρία ο οποίος εγκαταστάθηκε στην Δανία πριν από 6 χρόνια. Δεν είχε συγκεκριμένο προορισμό φεύγοντας από Συρία και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του πέρασε από διάφορες χώρες συμπεριλαμβανομένων της Τουρκίας, της Κύπρου και της Ιταλίας. Αναφέρθηκε στο γεγονός, πως στις περισσότερες περιπτώσεις, οι άνθρωποι που έχουν βιώσει συγκρούσεις και κακουχίες, δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα ένταξης, ούτε εμφανίζουν ψυχικά τραύματα ή ιδιαίτερες συμπεριφορές. «Οι περισσότεροι από αυτούς είναι αρκετά καλά, ακόμη κι αν έχουν βιώσει τον πόλεμο». Αυτό ισχύει και για τη δική του περίπτωση, αλλά ανέφερε συγκεκριμένα για ένα φίλο του, ο οποίος αντιμετωπίζει προβλήματα από τραυματικές εμπειρίες λόγω του πολέμου και γι’ αυτό το λόγο τον παρακολουθεί ένας ψυχολόγος, και αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «είναι πολύ εύκολο να έρθει ένας μετανάστης στη Δανία». Επισημαίνει επίσης, πως δεν πρέπει να θεωρηθεί αυτονόητο από τους εμπλεκόμενους φορείς, ότι ένας μετανάστης ή πρόσφυγας έχει βιώσει τραυματικές εμπειρίες ή είναι ψυχικά ασταθής.

«Αν κάποιος έχει πρόβλημα θα το αναφέρει. Απλά αντιμετωπίστε τους σαν φυσιολογικούς ανθρώπους». Ο νεαρός άνδρας ανέφερε πως βρίσκει τον τρόπο αντιμετώπισης των προσφύγων και των μεταναστών που προέρχονται από ασταθές χώρες γενικό και στερεοτυπικό. «Καταλήγεται να απογοητεύετε εκείνους που είναι “κανονικοί” με τη λάθος αντιμετώπιση.» Αναφέρει επίσης, ότι μια στερεοτυπική αντιμετώπιση μπορεί να ωθήσει τους μετανάστες και τους πρόσφυγες μακριά από τις ΜΚΟ και άλλα παρόμοια δίκτυα υποστήριξης. Ο ίδιος αισθάνθηκε τη συγκεκριμένη αντιμετώπιση από μια ΜΚΟ της οποίας οι εργαζόμενοι προσπαθούσαν να του παράσχουν ιδιαίτερη υποστήριξη και προσοχή λόγω του ιστορικού του. Διευκρίνισε πως αυτό δε σημαίνει ότι κάποιοι άνθρωποι δεν χρειάζονται υποστήριξη. Τόνισε τη σημασία ενός οργανισμού που εργάζεται με πολιτιστική ευαισθητοποίηση και άποψη.

Είναι γεγονός ότι η Δανία ήταν το μέρος που κατάλαβε ότι είναι δυσλεκτικός. Έχοντας πλέον συνειδητοποιήσει τη δυσλεξία του, έχει αποκτήσει πρόσβαση σε πολλές παροχές συμπεριλαμβανομένων δωρεάν εκπαιδευτικών υλικών και συμμετοχή σε μαθήματα παράλληλης στήριξης όπως μαθηματικά, Δανέζικα και Αγγλικά. Οι δωρεάν αυτές παροχές επιδεικνύουν πως υπάρχουν ευκαιρίες για τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία συνεργάζονται με αυτές τις ομάδες οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν στον εντοπισμό ειδικών αναγκών και παράσχουν κατάλληλη στήριξη σε πρόσφυγες και μετανάστες. Η κατάλληλη στήριξη μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την πορεία τους στη ζωή, όπως επίσης και την απασχολησιμότητα και την επιχειρηματικότητά τους.

Καταλήγοντας και εξετάζοντας τις δυο μελέτες, φτάνουμε στο εξής συμπέρασμα: πρέπει να αντιμετωπίζουμε τους ανθρώπους με αξιοπρέπεια. Αυτό περιλαμβάνει τη λήψη δράσεων για γνωριμία του ατόμου με συνείδηση και ευαισθητοποίηση ως προς την πολιτιστική του κληρονομιά.

5.5 Στοχαστική δραστηριότητα

Εξετάστε το δικό σας τόπο εργασίας και τους ανθρώπους που έχετε συναντήσει ή πιθανόν να συναντήσετε. Στη συνέχεια, συμπληρώστε τον ακόλουθο πίνακα :

Λόγοι για την πολιτισμική ευαισθητοποίηση, την ιστορία και το υπόβαθρο ενός ατόμου:

Περιγράψτε πιθανές δυσκολίες σχετικά με την υποστήριξη μεταναστών και προσφύγων με τους οποίους εργάζεστε. Στη συνέχεια, προσδιορίστε ποιοι παράγοντες και στρατηγικές θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την παροχή αποτελεσματικής συναισθηματικής υποστήριξης (εξετάστε επίσης δίκτυα εκτός του οργανισμού σας):

Δυσκολίες	Ενδιαφερόμενοι Φορείς	Στρατηγικές

6. Κεφάλαιο 5: Κανονισμοί και πολιτικές της ΕΕ, προώθηση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατάσταση των μεταναστών στην Ευρώπη σήμερα

6.1 Εισαγωγή

Για τα ενδιαφερόμενα μέρη που εργάζονται με επιχειρηματίες μετανάστες και πρόσφυγες στην ΕΕ, είναι σημαντικό να έχουμε μια σταθερή βάση γνώσεων σχετικά με τις τρέχουσες πολιτικές και κανονισμούς που επηρεάζουν αυτήν την ομάδα. Παρακάτω ακολουθεί μια συλλογή από τρέχουσες πολιτικές και κανονισμούς της ΕΕ που θα ήταν χρήσιμες για εσάς ως εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι φορείς για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τη συνεργασία και την υποστήριξη των μεταναστών και των προσφύγων επιχειρηματιών. Το κεφάλαιο αυτό αφορά επίσης την προώθηση μιας θετικής νοοτροπίας σε ολόκληρη την κοινωνία, η οποία καλωσορίζει και ενθαρρύνει την επιχειρηματικότητα των μεταναστών και των προσφύγων.

6.2 Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις

Η ένταξη των μεταναστών δεν είναι ένα νέο ζήτημα, αλλά καθίσταται όλο και πιο πιεστικό λόγω του μεγάλου αριθμού μεταναστών που εισήλθαν στην Ευρώπη τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές, η μετανάστευση προς την ΕΕ από τρίτες χώρες ανερχόταν σε 2,4 εκατομμύρια το 2017. Επιπλέον, συνολικά 4,4 εκατομμύρια άνθρωποι μετανάστευσαν σε ένα από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ το 2017¹⁹.

Οι μετανάστες στην Ευρώπη συχνά αγωνίζονται να αποκτήσουν μια ασφαλή βάση στην αγορά εργασίας λόγω της περιορισμένης γλωσσικής επάρκειας, των διακρίσεων και των δυσκολιών αναγνώρισης των προσόντων τους και των προσπαθειών τους να επισημάνουν με ακρίβεια πώς οι δεξιότητες και η εμπειρία τους μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των εργοδοτών. Επιπλέον, στο πλαίσιο της γήρανσης του πληθυσμού και της συνεχώς χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης, λίγες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις κάνουν αρκετά για να βοηθήσουν τους πρόσφατους μετανάστες να μετακινηθούν από επισφαλείς θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης σε αξιοπρεπή και αξιόπιστη εργασία²⁰.

¹⁹ Eurostat data (Data extracted in March 2019) "Migration and migrant population statistics"

²⁰<https://www.migrationpolicy.org/research/aiming-higher-policies-get-immigrants-middle-skilled-work-europe>

Τα συστήματα ένταξης διαφέρουν από χώρα σε χώρα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ενώ ορισμένες χώρες έχουν επενδύσει σημαντικά στις πολιτικές ένταξης στην αγορά εργασίας κατά τα τελευταία δέκα χρόνια, άλλες έχουν επικεντρωθεί κυρίως σε μεμονωμένες δράσεις που αφορούν τη συμμετοχή των μεταναστών στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, κατά τη σύγκριση μεταξύ των χωρών, στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, οι εισροές μεταναστών αποτελούσαν ιστορικό φαινόμενο, αν και αυξήθηκαν τα τελευταία χρόνια και αποτελούνται κυρίως από εργαζόμενους μετανάστες, αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, ενώ στα περισσότερα κράτη μέλη της Ανατολικής Ευρώπης, η μετανάστευση είναι ένα περιορισμένο και πιο πρόσφατο φαινόμενο. Οι προκλήσεις που αυτή η εισροή δημιουργεί στις χώρες υποδοχής είναι πολύπλοκες. Έτσι, η ανάγκη για αποτελεσματικές και καλά διαχειριζόμενες πολιτικές μετανάστευσης και ένταξης ενισχύεται τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

Παρότι οι μεταναστευτικές πολιτικές είναι εθνικής αρμοδιότητας²¹, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν μακρά ιστορία στην υποστήριξη της ένταξης των μεταναστών στις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας και τις κοινωνίες, ιδίως όσον αφορά την αγορά εργασίας και την ένταξη ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, δεδομένου ότι αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις της ένταξης. Είναι μια πολυδιάστατη διαδικασία και απαιτεί ολοκληρωμένες πολιτικές δράσεις σε διάφορους τομείς πολιτικής σε όλη την Ευρώπη.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο αυτής της πολυδιάστατης προοπτικής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταρτίσει ορισμένα σχέδια δράσης που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ατζέντας για τη μετανάστευση, όπως περιγράφεται εν συντομία παρακάτω:

- Το σχέδιο δράσης για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών²², υποβλήθηκε τον Ιούνιο του 2016 προκειμένου να ενισχυθεί η κοινή προσέγγιση σε όλους τους τομείς πολιτικής και να εμπλακούν όλοι οι σχετικοί παράγοντες και ενδιαφερόμενοι. Η ΕΕ έχει υποστηρίξει τα κράτη μέλη στις πολιτικές ένταξης τους εδώ και αρκετά χρόνια. Το 2014, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων επιβεβαίωσε τις κοινές βασικές αρχές της ΕΕ για την πολιτική ένταξης των μεταναστών που εγκρίθηκαν το 2004, θεσπίζοντας μια

²¹ Ανατρέξτε στην εκάστοτε νομοθεσία.

²² https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/integration/action-plan-integration-third-country-nationals_en

κοινή προσέγγιση για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών σε ολόκληρη την ΕΕ.

- Η ανακοίνωση σχετικά με την έκθεση προόδου αναφορικά με την εφαρμογή της ευρωπαϊκής ατζέντας για τη μετανάστευση ²³ (Μάρτιος 2019), η οποία υπογραμμίζει την ανάγκη για συνεχή και αποφασιστική δράση με συνολική προσέγγιση.
- Κοινές δραστηριότητες και προσπάθειες στα κράτη μέλη, σε συνεργασία με εταίρους εκτός της ΕΕ.

Άλλα μέτρα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Επιτροπής:

- να βοηθήσει τις εθνικές κυβερνήσεις, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών, υποστηρίζοντας την έγκαιρη ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας, τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.
- Το 2017 ξεκίνησε, το "εργαλείο διαμόρφωσης δεξιοτήτων" για τους υπηκόους τρίτων χωρών"²⁴ της ΕΕ είναι ένα πολυγλωσσικό εργαλείο στο διαδίκτυο για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση δεξιοτήτων και προσόντων.
- να παρακολουθεί τις εξελίξεις της πολιτικής όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη αυτών των ευάλωτων ομάδων μέσω του ευρωπαϊκού εξαμήνου, σύμφωνα με την εφαρμογή της στρατηγικής, Ευρώπη 2020.
- να χρηματοδοτήσει μια σειρά μέτρων για την ενσωμάτωση των μεταναστών μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου για την Ευρωπαϊκή Ενίσχυση για τους απόρους και του προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία.
- να ενθαρρύνει και να υποστηρίζει τις πολιτικές που βασίζονται σε τεκμηριωμένες πληροφορίες, την αμοιβαία μάθηση, τους διαλόγους των ενδιαφερομένων και την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών

²³ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration_en

²⁴ EU Skills Profile Tool for Third Country Nationals

6.3 Πρακτικές μέθοδοι για την καταπολέμηση των στερεοτύπων και την προώθηση αυτής της ομάδας στην ευρύτερη κοινωνία και σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι προκαταλήψεις επηρεάζουν αυτό που βλέπουμε, αυτό που πιστεύουμε και πώς καταλαβαίνουμε τον κόσμο. Αναδύονται και ενημερώνονται από στερεότυπα - γενικευμένες ιδέες και εικόνες για ομάδες ανθρώπων. Ωστόσο, σήμερα, σε έναν παγκοσμιοποιημένο πλανήτη, θα ήταν σχεδόν αδύνατο να μη βιώσουμε στερεοτυπικές καταστάσεις, αφού συνήθως οι άνθρωποι τις μαθαίνουν ως μέρος της κοινωνικοποίησης τους σαν μέλη μιας κοινότητας.

Παρόλα αυτά, ενώ είναι εύκολο να απορριφθούν οι προκαταλήψεις λόγω άγνοιας, μερικές φορές τα στερεότυπα επιδεινώνονται στην κοινωνία εξαιτίας των εσφαλμένων ειδήσεων και πληροφοριών που ανακυκλώνονται, όπως συμβαίνει σήμερα σε θέματα μεταναστών. Ιδιαίτερα για τους μετανάστες, αυτή η διαδικασία αυξάνει συνεχώς υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας, ανεργίας καθώς και συχνότερων προβλημάτων υγείας και ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία. Σχετικά με την αγορά εργασίας, οι μετανάστες τείνουν να διαχωρίζονται σε χαμηλά αμειβόμενα και ανειδίκευτα επαγγέλματα. Ως εκ τούτου, οι εργαζόμενοι μετανάστες αντιμετωπίζουν μια διπλή ανισότητα από την άποψη αυτή: δεν προσλαμβάνονται συχνότερα σε αυτούς τους τύπους θέσεων χαμηλής εξειδίκευσης, αλλά παραμένουν συχνότερα σε αυτή την απασχόληση.

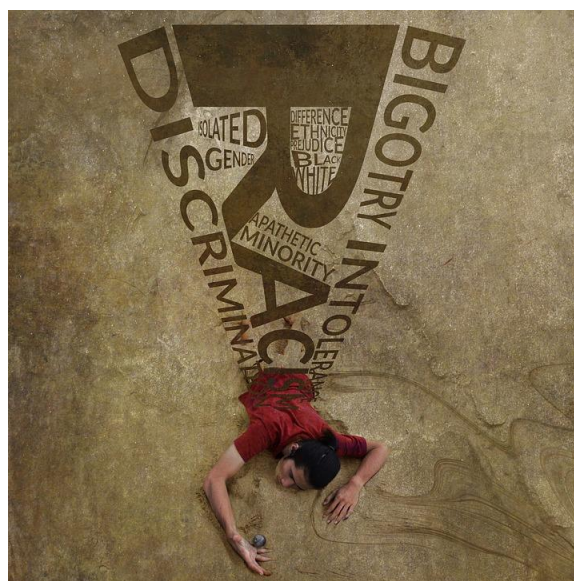
Αυτή η κοινωνική και οικονομική υποτίμηση των δεξιοτήτων των εργαζομένων μεταναστών, αποτελεί μια μορφή κοινωνικής ανισότητας και σημαντική απώλεια ανθρώπινου κεφαλαίου. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος, αν κάτι θεωρηθεί ως μόνιμη κατάσταση (κοινό στερεότυπο), να γίνει ακόμη πιο δύσκολο για το άτομο να το δεχτεί και να το ανεχθεί. Πέρα από την αναγνώριση των δεξιοτήτων και προσόντων των μεταναστών και των προσφύγων, υπάρχουν πολλά εμπόδια που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των δεξιοτήτων των μεταναστών στις αγορές εργασίας των χωρών υποδοχής. Αυτά αφορούν την πρακτική εμπειρία των εργοδοτών και των ενδιαφερομένων με μεταναστευτικές δεξιότητες, την αντίληψη των πολιτών σχετικά με αυτές τις δεξιότητες και τη γνώση των ιδίων των μεταναστών σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς εργασίας της χώρας υποδοχής. Η πρακτική εμπειρία στην αγορά εργασίας είναι ένα σημαντικό εργαλείο για να διασφαλιστεί ότι οι παρανοήσεις, οι ελλείψεις και τα στερεότυπα των

πληροφοριών δεν είναι αυτοπεριοριζόμενα. Σε αυτό το σημείο εντάσσονται γενικά τα ενεργά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας.

Έτσι, τα πιο συνηθισμένα στερεότυπα για τους μετανάστες σήμερα και πώς επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι σκέπτονται και ενεργούν, θα μπορούσαν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες²⁵:

- Μετανάστευση, "παράνομη διακίνηση", "εγκληματικότητα και τρομοκρατία".
- Παθogenεία (οικονομική).

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία, η σοβαρότερη ανησυχία σχετικά με τη μετανάστευση σήμερα είναι ο φόβος ότι οι μετανάστες φέρνουν το έγκλημα και τον τρόμο στη χώρα υποδοχής. Η πρόσφατη εκρηκτική αύξηση του αριθμού των νέων προσφύγων που εισέρχονται στην Ευρώπη σε συνδυασμό με τις τρομοκρατικές επιθέσεις των Παρισιού - Βρυξελλών έχει προκαλέσει αντιμεταναστευτικά αισθήματα και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Στην Ευρώπη, υπάρχουν αυξανόμενες ανησυχίες σχετικά με τις αποκαλούμενες "ζώνες χωρίς εμπόδια", όπως τα διαβόητα προάστια στο Παρίσι και τα γκέτο στις Βρυξέλλες, όπου η αποξένωση των νέων, η ανεργία, το έγκλημα και η ριζοσπαστικοποίηση δημιουργούν νέους αγωγούς για την παγκόσμια και εγχώρια τρομοκρατία.

Άλλες ανησυχίες σχετικά με τους πληθυσμούς μεταναστών μεταξύ των μελών της κοινωνίας υποδοχής επικεντρώνονται σε ζητήματα διακρατικών δεσμών και στην αντιλαμβανόμενη απροθυμία των πολιτών να επενδύσουν και να ενσωματωθούν πλήρως στη νέα κοινωνία. Πολλοί μετανάστες λέγεται ότι αποτυγχάνουν να γίνουν πλήρως αφοσιωμένοι πολίτες. Όταν γίνονται πολίτες της χώρας υποδοχής, κατηγορούνται ότι λαμβάνουν την ιθαγένεια για απλούς οργανικούς σκοπούς (π.χ.

²⁵ <https://www.gov.scot/publications/works-reduce-prejudice-discrimination-review-evidence/pages/5/>

για οικονομικά οφέλη ή ευημερία). Οι κατηγορίες διαχωριζόμενων πιστώσεων επικεντρώνονται επίσης στην πρακτική της αποστολής εμβασμάτων στα μέλη της οικογένειας που παραμένουν στην πατρίδα.

Σχετικά με τη δεύτερη κατηγορία, «οικονομική παθογένεια», οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι μετανάστες θεωρούνται πλέον ως οικονομική επιβάρυνση. Λέγεται ότι παίρνουν δουλειές μακριά από τους ομογενείς ομολόγους τους, μειώνουν τους μισθούς και εξαντλούν τις κοινωνικές υπηρεσίες. Μια κοινή κατηγορία είναι ότι οι μετανάστες δεν πληρώνουν φόρους και δεν συνεισφέρουν στην Κοινωνική Ασφάλιση, αλλά επωφελούνται από δημόσιες υπηρεσίες όπως η δημόσια εκπαίδευση, η υγεία, και η σίτιση. Ως εκ τούτου, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας μεταξύ της δεύτερης γενιάς σε ολόκληρο τον κόσμο, ιδίως στην Ευρώπη, προσθέτουν ανησυχίες σχετικά με τις μακροπρόθεσμες προοπτικές νέων μεταναστών.

Πρέπει να αναφερθεί ότι η κατηγορία ότι οι μετανάστες βλάπτουν την οικονομία, καταστέλλουν τους μισθούς και καταχρώνται τις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, έρχεται σε αντίθεση με τα εμπειρικά στοιχεία. Πράγματι, η υπεροχή των στοιχείων υποδηλώνει ότι οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν ένα μέτριο καθαρό πλεόνασμα σε διάφορους οικονομικούς δείκτες²⁶. Επιπλέον, ακόμη και οι μετανάστες με χαμηλή μόρφωση, οι οποίοι έχουν χαμηλή επίπεδο εκπαίδευσης, φέρνουν πολύτιμες δεξιότητες και εμπειρία που πρέπει να ενεργοποιηθούν και να εκτιμηθούν. Αυτό που είναι ιστορικά αληθές είναι ο στενός συσχετισμός μεταξύ της οικονομικής ύφεσης και των αντι-μεταναστευτικών συναισθημάτων²⁷. Όταν υπάρχει μια δύσκολη οικονομική κατάσταση, για παράδειγμα στη φάση της οικονομικής κρίσης, οι μετανάστες έχουν το ρόλο του – εξιλαστήριου θύματος.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν άμεσα τα στερεότυπα σχετικά με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, καθώς και για τους εμπλεκόμενους φορείς να προωθήσουν αυτή την ομάδα στην ευρύτερη κοινωνία, οι παρεμβάσεις που εφαρμόζονται συχνότερα μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες. Αυτές οι στρατηγικές μπορούν να εφαρμοστούν σε μικρο-και μακροοικονομικό επίπεδο, όταν επηρεάζουν την κατανόηση των ανθρώπων και δημιουργούν μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού:

²⁶ <https://www.oecd.org/migration/OECD%20Migration%20Policy%20Debates%20Numero%202.pdf>

²⁷ JG Polavieja - Socio-Economic Review, Volume 14, Issue 3, July 2016, Pages 395–417

- **Εκπαιδευτικές στρατηγικές** (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των σχολικών παρεμβάσεων). Οι εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και οι πολιτικές που σχετίζονται με την προώθηση θετικών σχέσεων μέσω αμφισβητήσεων στερεότυπων και «μύθων» σχετικά με τις ομάδες μειονοτήτων είναι απαραίτητες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ομάδες που βρίσκονται σε άμεση επαφή μεταξύ τους ή σε ομότιμη συζήτηση μεταξύ διαφορετικών ομάδων για θέματα που μπορεί να λεχθεί ότι δημιουργούν διαχωρισμούς και εντάσεις (όπως ορισμένα ιστορικά γεγονότα). Οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, η μεγαλύτερη διάδοση των γεγονότων σχετικά με τους αριθμούς και τα αποτελέσματα της μετανάστευσης και οι πρωτοβουλίες μείωσης των προκαταλήψεων βασίζονται στη θεωρία των επαφών σε συνδυασμό με δραστηριότητες όπως η συνεργατική μάθηση, η συζήτηση και η επιρροή από ομότιμους, και το πολυπολιτισμικό πρόγραμμα σπουδών για τη μείωση των προκαταλήψεων.
- **Βραχυπρόθεσμα μαθήματα κατάρτισης για την ποικιλομορφία.** Με πολλούς τρόπους, οι παρεμβάσεις που συζητήθηκαν στο προηγούμενο τμήμα μπορούσαν να ονομαστούν «κατάρτιση για την ποικιλομορφία» επειδή ο στόχος είναι να βοηθηθούν οι πολίτες να εκτιμήσουν την ποικιλομορφία, σε αντίθεση με τον φόβο της διαφοράς - βασικής αιτίας πρόκλησης προκατάληψης. Ωστόσο, το παρόν τμήμα εξετάζει πιο βραχυπρόθεσμα και απομονωμένα προγράμματα κατάρτισης για την ποικιλομορφία, αντί να επικεντρωθεί σε πιο μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις που απευθύνονται σε ορισμένους πληθυσμούς. Αυτά συχνά λαμβάνουν χώρα, π.χ. των εταιρικών χώρων εργασίας και των ενηλίκων, σε αντίθεση με τα παιδιά και τους εφήβους, αν και μερικοί επικεντρώνονται σε νέους. Αυτός ο τύπος εκπαίδευσης έρχεται σε πολλές μορφές, με κάποια «διδακτική» φύση όπως η προβολή ταινιών ή η διανομή διαλέξεων, ενώ άλλες ενθαρρύνουν διαδραστικές δραστηριότητες όπως παιχνίδια ρόλων και συζητήσεις. Η κατάρτιση για τη διαφορετικότητα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδες συζητήσεων σχετικά με τη «διαφορετικότητα», βασισμένες στις ίδιες αξίες που βρίσκονται στο επίκεντρο των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών: εξουδετέρωση της άγνοιας, εκφράζοντας κρυφές παραδοχές και την αίσθηση της συμπάθειας για άλλες ομάδες ή άτομα.

- **Καμπάνιες MME.** Οι καμπάνιες MME είναι εξαιρετικά δημοφιλείς και χρησιμοποιούνται συχνά με σκοπό την προώθηση της αλλαγής μέσω της ευαισθητοποίησης και των προκλητικών στάσεων και στερεοτύπων. Σήμερα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι πιο διαδεδομένα από ποτέ, για να συμπεριλάβουν παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης καθώς και online κοινωνικά μέσα.

6.4 Στοχαστική Δραστηριότητα^{28, 29, 30, 31}

Παρακάτω περιγράφεται μια δραστηριότητα που μπορεί να εφαρμοστεί σε μια εκπαίδευση για την προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την κατάσταση των μεταναστών και των προσφύγων στην Ευρώπη σήμερα. Πώς θα εφαρμόζατε τη δραστηριότητα και με ποιον; Πώς θα μπορούσε αυτή η δραστηριότητα να ενθαρρύνει μεγαλύτερη συνειδητοποίηση και, συνεπώς, να προωθήσει θετικές απόψεις σχετικά με τους μετανάστες επιχειρηματίες στην τοπική κοινότητα;

Δραστηριότητα μέσω της αφήγησης ιστορίας: Ένα άτομο ή ένας ηθοποιός ή μια ομάδα λέει μια συναρπαστική ιστορία ή ένα παράδειγμα της καθημερινότητας για να δημιουργήσει μια ισχυρή συναισθηματική σύνδεση. Ο κύριος στόχος αυτής της δραστηριότητας θα επηρεάσει τη συναισθηματική πλευρά των ακροατών, προετοιμάζοντας τις γνωστικές πτυχές του εγκεφάλου για να αποθηκεύσουν νέες πληροφορίες και να δουν την κατάσταση με άλλη ματιά.

7. Κεφάλαιο 7: Εθνικές Εισροές

Σε αυτό το κεφάλαιο, εξετάζουμε πιο προσεκτικά την τρέχουσα κατάσταση στις χώρες της ΕΕ που εκπροσωπούν αυτό το έργο, συγκεκριμένα: Ελλάδα, Ιταλία, Βουλγαρία, Δανία και Ισπανία. Αναζητούμε δεδομένα σχετικά με το εθνικό πλαίσιο, τις προκλήσεις, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές και μια συλλογή βίντεο και συνδέσμων με συναφείς εθνικούς οργανισμούς. Στόχος είναι οι εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι φορείς σε αυτές τις χώρες να αναφέρουν τα δεδομένα και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην προσωπική τους κατάσταση για την υποστήριξη των μεταναστών και των προσφύγων επιχειρηματιών. Εννοείται επίσης

²⁸ https://www.uvm.edu/~dewey/reflection_manual/activities.html

²⁹ <http://www.landmark-project.com/ebistro/documents/ReflectionActivities.pdf>

³⁰ https://www.repository.cam.ac.uk/bitstream/handle/1810/265159/MEM_ReflectivePracticeHandout_V4_20170616.pdf?sequence=1&isAllowed=y

³¹ <http://www.umsl.edu/services/ctl/faculty/instructionalsupport/reflection-strat.html>

ως παραπομπή σε ό, τι γίνεται στις χώρες μέλη της ΕΕ, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι βέλτιστες πρακτικές που ήδη εφαρμόζονται.

7.1 Εθνικό επίπεδο: Ελλάδα

Στατιστικά δεδομένα σχετικά με τις εισροές μεταναστών στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι μια από τις κύριες πύλες προς την Ευρώπη, μαζί με την Ιταλία και την Ισπανία, στην περιοχή της Μεσογείου. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες φτάνουν στην Ελλάδα μέσω των χερσαίων συνόρων τους με την Τουρκία στο βορρά (Έβρος) και κυρίως μέσω των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων στο Αιγαίο. Το 2015, περίπου ένα εκατομμύριο πρόσφυγες και μετανάστες έφτασαν στην Ελλάδα, θεωρώντας το ως τον πρώτο σταθμό στην Ευρώπη και ως μεταβατική χώρα στο δρόμο προς τον τελικό προορισμό τους στις κεντρικές και βόρειες ευρωπαϊκές χώρες.

Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας για τη μετανάστευση είχε σημαντικό αντίκτυπο στη διαχείριση της άφιξης των προσφύγων στην Ελλάδα. Από τον Μάρτιο του 2016, όταν τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία, η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών και των προσφύγων που έφθασαν στην Ελλάδα περιορίστηκε στα νησιά, στα λεγόμενα «hot spots» και στις δομές όπου προορίζονταν για σύντομη διαμονή και όχι για πολύ.

Ενώ το 2015, σχεδόν 857.000 άνθρωποι διέσχισαν την Ελλάδα, το 2016 173.000 άνθρωποι έφθασαν από τη θάλασσα. Μετά το κλείσιμο της λεγόμενης "οδού μετανάστευσης" μέσω των Βαλκανίων τον Μάρτιο του 2016, δέκα χιλιάδες πρόσφυγες παγιδεύτηκαν στην Ελλάδα. Μέσω μηχανισμών στήριξης σε αυτήν την έκτακτη ανάγκη της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει μέχρι στιγμής καταβάλει 605,3 εκατομμύρια ευρώ για να ανταποκριθεί στη ζήτηση της Ελλάδας³².

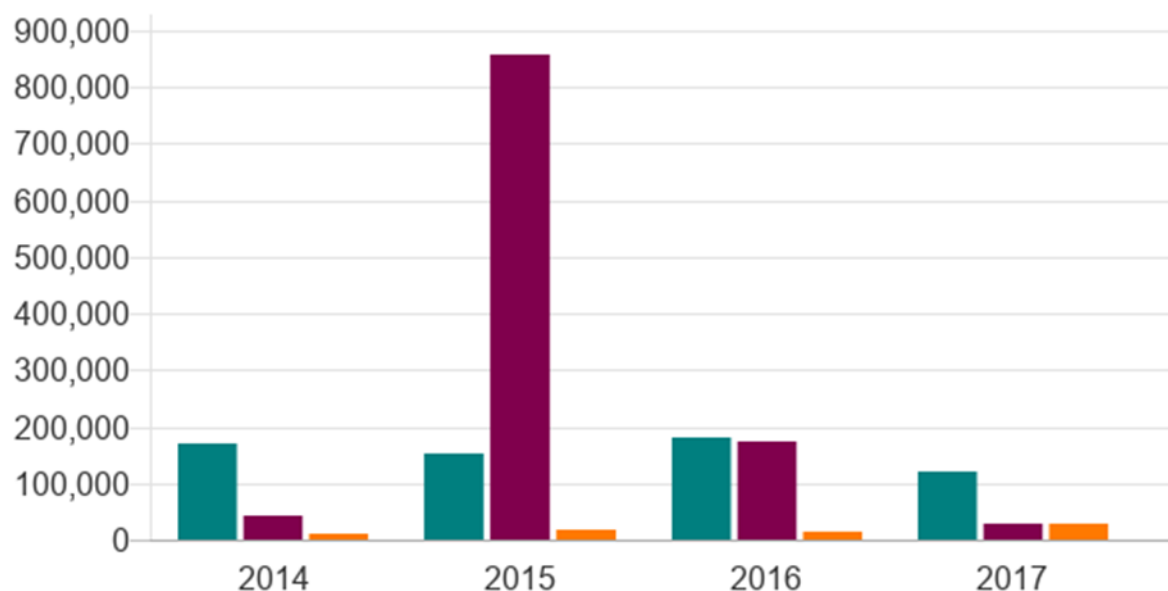
Σήμερα, περίπου 16.000 πρόσφυγες και μετανάστες παραμένουν στα νησιά του Αιγαίου, κυρίως σε 5 νησιά: Λέσβο, Χίο, Κω, Σάμο και Λέρο. Η Λέσβος εξακολουθεί να φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό αφίξεων μεταναστών, έχοντας λάβει περίπου το 56% των συνολικών εισερχομένων εισιτηρίων με πλοίο το 2018. Ο αριθμός αυτός είναι σημαντικός και συνεχίζει να ασκεί πίεση στο ήδη κατακλυζόμενο ελληνικό σύστημα υποδοχής και ασύλου. Ο υπερπληθυσμός, οι ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης και η έλλειψη προστασίας και ασφάλειας είναι μόνο μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες που ζουν στα νησιά.

³² <https://www.unhcr.org/greece.html>

Migrants and refugees

Total arrivals 2014-17

Italy Greece Spain

Source: UNHCR

BBC

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, η χώρα είναι η δεύτερη στην ΕΕ όσον αφορά το ποσοστό των αιτούντων άσυλο ανά εκατομμύριο κατοίκων, το οποίο, παράλληλα με την οικονομική κρίση, δείχνει πόσο δύσκολο είναι να βρεθούν λύσεις και να ακολουθηθούν πολιτικές που σχετίζονται με καθημερινότητα και ακόμη περισσότερο με την ένταξη αυτών των ανθρώπων.

Οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα προέρχονται από τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν και το Ιράκ, ενώ 32.983 αιτούντες είναι γυναίκες, 69.201 άνδρες και 32.272 ανήλικοι. Ποσοστό 0,5% αυτής της ομάδας ήταν άνω των 65 ετών, ενώ οι περισσότεροι, 49,2%, ήταν νέοι μεταξύ 18 και 34 ετών. Όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους, 4.401 από αυτούς έχουν υποβάλει αίτηση για διεθνή προστασία, εκ των οποίων 486 είναι κορίτσια και 3.915 είναι αγόρια. Συνολικά, 374 ανήλικοι έχουν λάβει διεθνή προστασία στην Ελλάδα, ενώ πολλοί έχουν προσχωρήσει στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης ή στη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης³³.

³³ Source: Eurostat Data

Προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο: Ελλάδα

Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες στην Ελλάδα συστηματικά τίθενται σε κράτηση. Με τον τρόπο αυτό, οι ελληνικές αρχές επιδιώκουν να πιέσουν για την εφαρμογή του προγράμματος επιστροφής και επίσης ως αποτρεπτικό παράγοντα για να σταματήσουν τη ροή μετανάστευσης. Αυτή η τακτική, ωστόσο, αποδεικνύεται ότι έχει περιορισμένη, αν όχι μηδενική, αποτελεσματικότητα.

Οι συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα κράτησης συχνά δεν πληρούν τα διεθνή πρότυπα. Είναι υπερπληθυσμένοι, με κακή υγιεινή και δεν παρέχουν επαρκή πρόσβαση σε τρόφιμα και υγειονομική περίθαλψη. Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι που ζουν σε αυτά τα κέντρα υποφέρουν από απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Μία γυναίκα που έδωσε συνέντευξη, έρχεται από την πολιορκημένη Συρία με την οικογένειά της και περιμένει στο κέντρο της στο Kara Tere της Λέσβου, λέγοντας απεγνωσμένα: «Σωθήκαμε από το θάνατο στη Συρία και τώρα φοβόμαστε ότι θα πεθάνουμε εδώ». Παρά τις μεγάλες προσπάθειες των εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των γιατρών, των ακτιβιστών και των κοινωνικών λειτουργών σε ξένες ανθρωπιστικές οργανώσεις, οι ανάγκες είναι συχνά αδύνατο να καλυφθούν. Επιπλέον, η έλλειψη διερμηνέων καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την επικοινωνία είτε με το θέμα του ασύλου είτε με οποιοδήποτε άλλο ζήτημα. Πολλοί μετανάστες και πρόσφυγες αισθάνονται θυμωμένοι και απογοητευμένοι από διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ των οποίων η προσφορά είναι ανεπαρκής σε σύγκριση με την κλίμακα του φαινομένου και των επιτακτικών αναγκών. Ένας από τους λόγους της αναποτελεσματικότητας είναι ο εξαιρετικά μικρός αριθμός προσωπικού και εθελοντών, οι οποίοι είναι εντελώς δυσανάλογοι με τις περιστάσεις.

Εκτός από τα κέντρα εγγραφής και κράτησης, έχουν δημιουργηθεί αρκετά «κέντρα φιλοξενίας» σε ολόκληρη τη χώρα, τα οποία λειτουργούν υπό την ευθύνη κυρίως μη κυβερνητικών ή εθελοντικών οργανώσεων ή ακόμη και των ελληνικών αρχών. Ένα από τα πιο πρόσφατα είναι ο «ανοιχτός χώρος φιλοξενίας» στον Ελαιώνα, στην περιοχή Βοτανικός (Αθήνα), που δημιουργήθηκε τον Αύγουστο του 2015 και μπορεί να φιλοξενήσει περίπου 700 άτομα. Τα κέντρα αυτά παρέχουν στοιχειώδεις υπηρεσίες, όπως τρόφιμα και ρούχα, καθώς και χώρους διανυκτέρευσης και καθαριότητας. Ωστόσο, λόγω του υπερπληθυσμού και της έλλειψης προσωπικού, τα κέντρα αυτά συχνά δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες όλων των μεταναστών και των προσφύγων.

Καλές Πρακτικές: Ελλάδα

Μέσω του Μηχανισμού Στήριξης Έκτακτης Ανάγκης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει μέχρι στιγμής διαθέσει 605,3 εκατομμύρια ευρώ για να ανταποκριθεί στην πλευρά της ζήτησης στην Ελλάδα. Το ποσό αυτό έχει συνάψει σύμβαση με τους εταίρους της ΕΕ στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ελλάδα, όπως οι υπηρεσίες του ΟΗΕ, το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και των ΜΚΟ.

Η εμβληματική πρωτοβουλία της Επιτροπής στο πλαίσιο του μηχανισμού της ΕΕ είναι η «Υποστήριξη έκτακτης ανάγκης στην ενσωμάτωση και τη στέγαση» (ESTIA), η οποία βοηθά τους πρόσφυγες και τις οικογένειες να ενοικιάζουν διαμερίσματα και παρέχουν οικονομική βοήθεια μέσω προπληρωμένων καρτών. Η συνολική βοήθεια έκτακτης ανάγκης στην Ελλάδα μέσω του προγράμματος ESTIA από την εφαρμογή του το 2017 υπερβαίνει τα 290 εκατομμύρια ευρώ.

Η δράση του προγράμματος για την οικονομική βοήθεια με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, καθιερώνει ένα βασικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας για όλους τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες στην Ελλάδα, παρέχοντάς τους προκαθορισμένα μηνιαία ποσά μέσω ειδικής κάρτας. Στόχος του προγράμματος είναι να επιτρέψει σε 45.000 πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες με αξιοπρεπή τρόπο μέχρι τα τέλη του 2018. Οι προπληρωμένες κάρτες διατίθενται σε όλη τη χώρα και συνδέονται με το ελληνικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας και υπολογίζονται επίσης από το μέγεθος της οικογένειας των προσφύγων. Ταυτόχρονα, η οικονομική αυτή στήριξη ενισχύει την τοπική οικονομία, τα οικογενειακά καταστήματα και τους παρόχους υπηρεσιών.³⁴ Εκτός από το πρόγραμμα ESTIA, ο μηχανισμός έκτακτης ανάγκης της ΕΕ χρηματοδότησε με 313,6 εκατομμύρια ευρώ 18 ανθρωπιστικούς εταίρους για την κάλυψη περαιτέρω ανθρωπιστικών αναγκών στην Ελλάδα, όπως παροχή στέγης, υγειονομική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, βελτιωμένες συνθήκες υγιεινής και πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Από το 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέβαλε στον συντονισμό της άφιξης βοήθειας σε είδος στην Ελλάδα μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας. Μέχρι στιγμής, είκοσι κράτη που έχουν συμμετάσχει στο Μηχανισμό προσέφεραν πάνω από 200.000 αντικείμενα στην Ελλάδα ως απάντηση στις άμεσες ανάγκες που δημιουργούνται από την κρίση, όπως σκηνές, κρεβάτια, υπνόσακοι,

³⁴ <http://estia.unhcr.gr/en/estia-spells-home-for-refugees-in-greece/>

κουβέρτες, ηλεκτρικές γεννήτριες, αντλίες νερού, εξοπλισμό πυρόσβεσης και άλλο εξειδικευμένο εξοπλισμό.³⁵

Η διασφάλιση αυτών των θεμελιωδών αναγκών και η κάλυψη των βασικών αναγκών υπογραμμίζει πως οι ενδιαφερόμενοι φορείς στην Ελλάδα, που εργάζονται με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες επιχειρηματίες, πρέπει να διασφαλίσουν ότι η ομάδα αυτή έχει τις κατάλληλες συνθήκες για να ξεκινήσει σωστά, καθώς και για την προώθηση μεγαλύτερης πρόσβασης στους πόρους αυτής της ομάδας.

Μια μελέτη περίπτωσης (βίντεο) από το νησί τη Τήλου: Ελλάδα

Έχουν εγκατασταθεί δομές υποδοχής αιτούντων άσυλο που λειτουργούν στη Τήλο από το 2015, έτος που χιλιάδες μετανάστες και πρόσφυγες έφθαναν καθημερινά στα ελληνικά νησιά και κατέληξαν στην Τήλο. Την εποχή εκείνη, οι κάτοικοι έχτισαν μια εγκατάσταση φιλοξενίας καταφυγίων και υποστήριζαν τους αιτούντες άσυλο. Ένας δημοσιογράφος του BBC αναφέρεται στην Τήλο ως "το πιο φιλόξενο μέρος στην Ευρώπη για τους πρόσφυγες". Ως πράξη αλληλεγγύης, οι οργανώσεις προσέφεραν δωρεά στο νησί για να τρέξουν ένα συνυπάρχον πρόγραμμα και υποστήριξαν, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ένα πρόγραμμα στέγασης με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Όπως δήλωσε εκπρόσωπος της οργάνωσης, "αυτό που συνέβη στην Τήλο είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα για το πώς μια μικρή κοινωνία μπορεί να υποστηρίξει τους αιτούντες άσυλο".

Σύνδεσμος για το βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=pwa9KPxbZWQ>

Σύνδεσμοι για σχετικούς οργανισμούς: Ελλάδα

Οργανισμοί που προσφέρουν μεταναστευτικές υπηρεσίες

- **Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες** <https://www.gcr.gr/index.php/en/>
Greek Council for Refugees works on a daily basis to provide free legal and social advice and support through three basic services: Refugee Reception Center, Legal and Social Aid Departments.
- **Ύπατη Αρμοστεία (UNHCR) Ελλάδα** <https://www.unhcr.org/gr/footer-toplinks/epikoinonia.html>

³⁵ https://ec.europa.eu/echo/where/europe/greece_en

Το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας στην Ελλάδα (UNHCR) εξασφαλίζει την προστασία των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και όλων των προσώπων.

- **Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (IOM) Ελλάδα** <https://greece.iom.int/en> Οι δραστηριότητες του ΔΟΜ συμβάλλουν στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Διεθνής Αμνηστία Ελλάδα** <https://www.amnesty.gr/>
Η Αμνηστία, μέσω της λεπτομερούς έρευνας και της αποφασιστικής τους εκστρατείας, συμβάλλει στην καταπολέμηση των καταχρήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως, καθώς και των προσφύγων / μεταναστών
- **Ομάδα Δικηγόρων** <http://omadadikigorwnenglish.blogspot.com/>
Η ομάδα δικηγόρων είναι ένα ιστολόγιο στο οποίο ο χρήστης μπορεί να βρεί χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα ζητήματα των προσφύγων (δικαιώματα).
- **Εθνική επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (NCHR) Ελληνική Δημοκρατία** <http://www.nchr.gr> Η Εθνική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων GNCHR ειδικεύεται σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Ο Συνήγορος του Πολίτη** <https://www.synigoros.gr/?i=stp.en>
Ο συνήγορος του Πολίτη πραγματοποιεί επισκέψεις σε καταφύγια και εγκαταστάσεις κράτησης σε πολλές περιοχές της χώρας, συνεργάζεται με φορείς και ΜΚΟ και αγωνίζεται για τα δικαιώματα των ανήλικων προσφύγων. Η οργάνωση κάνει συστάσεις για τη βελτίωση της αντιμετώπισης των ασυνόδευτων ανηλίκων.
- **Ελληνικό Φόρουμ για τους Πρόσφυγες** <http://refugees.gr/social-services-en/>
Δικαιώματα για του Πρόσφυγες και το Ελληνικό Φόρουμ για τους Πρόσφυγες παρέχουν όλες τις πληροφορίες σχετικά με την αίτηση ασύλου στην Ελλάδα, καθώς και ορισμένες υπηρεσίες για τα βασικά δικαιώματα: - Διεθνής προστασία – Ασυνόδευτοι ανήλικοι – Γάμος – Γέννηση – Ονομασία – Θάνατος – εκπαίδευση – εργασιακή απασχόληση – Κατοικία – Υγεία – Αριθμός καταχώρισης – Αριθμός κοινωνικής ασφάλισης.

Οργανισμοί παροχής υπηρεσιών υγείας

- **Γιατροί Χωρίς Σύνορα (ΓΧΣ) Ελλάδα** <https://msf.gr/en>
Ο οργανισμός ΓΧΣ σε μια προσπάθεια να ανταποκριθεί στις ιατρικές ανάγκες των προσφύγων και των μεταναστών που ζουν στην πόλη, άνοιξε ένα κέντρο

ευάλωτων ατόμων στο κέντρο της Αθήνας. Το κέντρο παρέχει σεξουαλική και αναπαραγωγική φροντίδα υγείας (προγεννητική φροντίδα, γυναικολογική φροντίδα, φροντίδα για εγκύους,, φροντίδα για σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και ασθένειες κλπ.) Επίσης, η ομάδα παρέχει προαγωγή υγείας και εκπαιδευτικές συνεδρίες. Επιπλέον, οι ΓΧΣ διευκολύνουν τη μεταφορά ασθενών στις δομές δημόσιας υγείας όταν είναι απαραίτητο και διευκολύνουν την επικοινωνία ασθενών με πολιτιστικούς διαμεσολαβητές αραβικών και φαρσί.

- **Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός** <http://www.redcross.gr/>
Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός στοχεύει στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου σε περιόδους πολέμου και ειρήνης, υποστηρίζοντας τραυματίες, άρρωστους, πρόσφυγες, ηλικιωμένους με οικονομικές δυσκολίες και άτομα από κάθε εύάλωτη ομάδα του πληθυσμού.
- **Action Aid Hellas** <http://www.actionaid.gr/> Η δράση της Action Aid Hellas είναι να υποστηρίξει και να ενισχύσει τις γυναίκες, να τις κινητοποιήσει, να βελτιώσει τη ζωή τους και έτσι τη ζωή των οικογενειών τους.
- **PRAKSIS** <https://www.praksis.gr/en/> Ο βασικός στόχος της Praksis είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ανθρωπιστικών και ιατρικών ενεργειών. Συγκεκριμένα, η PRAKSIS στοχεύει στην παροχή δωρεάν κοινωνικών υπηρεσιών και βασικών ιατρικών υπηρεσιών κλπ.

Οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης

- **Διαπολιτισμικό Κέντρο “PYXIS” Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες** <http://www.gcr.gr/index.php/en/aboutgcr/structure/compass> Η Pyxis υλοποιεί διάφορες πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως μαθήματα στα ελληνικά και τα αγγλικά, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, διορθωτική διδασκαλία κλπ., κυρίως για τα παιδιά των προσφύγων, παρέχοντας παράλληλα υπηρεσίες συμβουλευτικής και καθοδήγησης.
- **Μετάδραση** <http://metadrasi.org/en/home/> Οι κύριες δραστηριότητες είναι: Υπηρεσίες διερμηνείας, εκπαίδευση διερμηνέων, συνοδεία αποστολών για ασυνόδευτα παιδιά, νομική βοήθεια, μαθήματα ελληνικής γλώσσας, πολύγλωσσο οδηγό για την εκπαίδευση στην Ελλάδα.
- **Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης** <https://www.inedivim.gr/en>
Παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες, όπως: εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, παροχή διερμηνείας, παροχή κοινωνικών και ψυχολογικών υπηρεσιών.

Οργανισμοί που παρέχουν Υπηρεσίες Απασχόλησης

- **ΚΛΙΜΑΚΑ** <http://www.klimaka.org.gr/home/> Η ΚΛΙΜΑΚΑ παρέχει υπηρεσίες όπως: Εργασία και κοινωνική ένταξη, νομική συμβουλευτική κλπ.
- **REFUGEE.INFO** <https://www.refugee.info/athens/info/workinggreece/> Η ιστοσελίδα του Refugee Info, οι εφαρμογές iOS και Android και τα κανάλια κοινωνικών μέσων ενημέρωσης στοχεύουν να προσφέρουν στους πρόσφυγες κρίσιμες και σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες, τις νομικές διαδικασίες και τα δικαιώματα σε τοποθεσίες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτές οι πληροφορίες παρέχονται στα Αγγλικά, τα Αραβικά και Φαρσί.
- **REFERGON** <http://www.refergon.com/> Το Referog εδρεύει στην Αθήνα και βοηθά τους πρόσφυγες να βρουν ευκαιρίες απασχόλησης, να τους προετοιμάσουν για συνεντεύξεις εργασίας και να πιστοποιούν τις δεξιότητές τους.

Τελική Ανάλυση : Ελλάδα

Είναι σαφές ότι η Ελλάδα έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής και ενώ είναι προφανές ότι το μεταναστευτικό κύμα έχει πλήξει βαθιά την ελληνική κοινωνία τα τελευταία 15 χρόνια, συνέπεσε με μια περίοδο μακροχρόνιας οικονομικής ανάπτυξης. Στο επίπεδο των δημόσιων πολιτικών για τη μετανάστευση, διακρίνουμε δύο κύριες κατηγορίες κανονισμών: α) που σχετίζονται με τη ρύθμιση των μεταναστευτικών ρευμάτων και τον έλεγχο των μεταναστών και β) σχετίζονται με τις ρυθμίσεις που αφορούν τη ζωή των μεταναστών σε ένα κράτος και την ένταξή τους.

Στην Ελλάδα, οι μεταναστευτικές ροές συνεχίζουν να είναι έντονες κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, προκαλώντας έντονες ανησυχίες για το αν η χώρα μπορεί να διαχειριστεί την ομαλή υποδοχή και φιλοξενία των προσφύγων. Ο μεγάλος αριθμός εισροών, σε αντίθεση με τον μικρό αριθμό εκροών, εγείρει ανησυχίες για την κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Ο εκτιμώμενος αριθμός είναι πάνω από 100.000 πρόσφυγες και μετανάστες και αυτός ο αριθμός αυξάνεται διαρκώς.³⁶ Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής για τον Οκτώβριο του 2018, υπάρχουν πάνω από 25.000 πρόσφυγες και μετανάστες στα νησιά, πέραν του ήδη μεγάλου αριθμού ατόμων που έχουν ζητήσει

³⁶ <https://www.p-consulting.gr/prosfugiko-metanasteutiko/>

άσυλο από το 2015. Η δυσκολία μεταφοράς των ανθρώπων αυτών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και η άρνηση των υπαλλήλων να επιστρέψουν εθελοντικά άτομα στην Τουρκία δημιουργεί την ανάγκη για άμεση λύση.

Αν και έχουν καταβληθεί σημαντικές προσπάθειες για τη μεταφορά ενός μέρους αυτών των προσφύγων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, κυρίως στη Γερμανία, στο πλαίσιο του προγράμματος οικογενειακής επανένωσης, ο αριθμός που κατορθώνει να περάσει νόμιμα παραμένει πολύ μικρός. Ταυτόχρονα, οι αιτήσεις από άλλα ευρωπαϊκά κράτη για επιστροφή εκείνων που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα έγγραφα διαμονής έχουν αυξηθεί σημαντικά. Οι προσπάθειες για τον έλεγχο των εισροών και εκροών προσφύγων και μεταναστών είναι μεγάλες, αλλά οι προσπάθειες για την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης είναι ακόμη πιο έντονες. Έτσι, για τους ενδιαφερόμενους που στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών των προσφύγων και των μεταναστών επιχειρηματιών στην Ελλάδα, αυτό σημαίνει συχνά ότι θα τηρηθούν οι βασικότερες προϋποθέσεις για την επιτυχία.

7.2 Εθνικό επίπεδο: Ιταλία

Στατιστικά σχετικά με τις εισροές μεταναστών στη Ιταλία³⁷

Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2018, περίπου 9.300 μετανάστες έφθασαν στην Ιταλία, περίπου κατά 75% λιγότεροι απ' ό,τι την ίδια περίοδο του 2017. Αυτή είναι μια τάση που εντάσσεται πλήρως στην πτώση που παρατηρήθηκε τους τελευταίους έξι μήνες του 2017 (-75% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2016). Ωστόσο, τα στοιχεία για τους χειμερινούς μήνες δεν είναι πολύ ενδεικτικά του επιπέδου των ροών που παρατηρήθηκαν τους επόμενους μήνες. Οι αποβιβάσεις ξεκινούν να αυξάνονται από τον Απρίλιο και φτάνουν στο μέγιστο μεταξύ Ιουνίου και Αυγούστου, ακολουθώντας μια τυπική εποχιακή τάση.

Η τάση των αφίξεων για τον Απρίλιο μπορεί επομένως να θεωρηθεί ως ένα πρώτο σημάδι που μπορεί να προσδιορίσει τις αφίξεις που θα καταγραφούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Από την άποψη αυτή, τα γεγονότα στα μέσα Απριλίου είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτα, καθώς 1.500 άνθρωποι αποβιβάστηκαν σε τέσσερις ημέρες. Ωστόσο, είναι απαραίτητη μια περαιτέρω δόση σύνεσης, επειδή οι εποχιακές τάσεις συνοδεύονται από τις αποφάσεις και τις πολιτικές των εμπλεκόμενων/ ενδιαφερόμενων φορέων. Το έτος 2017 αποδεικνύει αυτό το γεγονός, καθώς μέχρι

37 Πηγή: Eurostat Data

τις 15 Ιουλίου του περσινού έτους, οι αφίξεις στις ιταλικές ακτές ήταν περίπου 30% υψηλότερες από ό, τι το 2016 και μόλις από τα μέσα Ιουλίου, κατά την περίοδο του έτους όπου υπάρχουν συνήθως περισσότερες αφίξεις, άρχισε η παρακμή και αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Ο συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Ιταλία αυξήθηκε από το 2014 έως το πρώτο εξάμηνο του 2017, θέτοντας το σύστημα ασύλου της χώρας υπό ισχυρή πίεση. Από το δεύτερο εξάμηνο του 2017, ωστόσο, το χάσμα μεταξύ των αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν και εκείνων που εξετάστηκαν άρχισε να μειώνεται. Ωστόσο, αυτό δεν οφείλεται σε μεγαλύτερο αριθμό αιτημάτων που εξετάστηκαν, τα οποία παρέμειναν γύρω στα 7.000 μηνιαίως από τα μέσα του 2015, αλλά λόγω της απότομης μείωσης του αριθμού των αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν (που συνδέονται με τη μείωση των αφίξεων την ίδια περίοδο). Επιπλέον, τα σταθερά μηνιαία ελλείμματα μεταξύ των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν, οδήγησαν σε σημαντική συσσώρευση αιτήσεων ασύλου που πρέπει να διεκπεραιωθούν: αν τον Ιανουάριο του 2014 ήταν λιγότεροι από 15.000, στις αρχές του 2018 ήταν περίπου 150.000.

Συνεχίζοντας να εξετάζει τα αιτήματα με τον ίδιο ρυθμό όπως το 2017, η Ιταλία θα χρειαζόταν περισσότερο από ενάμιση χρόνο για να εξυπηρετήσει όλους τους αιτούντες άσυλο. Και αν η κατάσταση φαίνεται παρόμοια με εκείνη που βιώνει η Γερμανία, η οποία το 2017 χρειάστηκε κατά μέσο όρο 15 μήνες για να αξιολογήσει τις αιτήσεις ασύλου, στην πραγματικότητα η κατάσταση μεταξύ των δύο χωρών είναι τελείως διαφορετική. Κάθε μήνα, το γερμανικό σύστημα ασύλου μπορεί να αξιολογήσει έως και 50.000 αιτήσεις ασύλου σε σύγκριση με τις 7.000 αιτήσεις της Ιταλίας.

Καλή Πρακτική στην Ιταλία : Το μοντέλο RIACE

Ιούλιος του 1998: ένα ιστιοπλοϊκό αναχωρεί από την Τουρκία με 184 άτομα, συμπεριλαμβανομένων 72 παιδιών και φτάνει μερικές εκατοντάδες μέτρα από την ακτή της Μαρίνας Riace (Καλάμπρια). Όλοι οι επιβάτες είναι Κούρδοι πρόσφυγες και φυγάδες πολιτικών διώξεων από τη Τουρκία, τη Συρία και το Ιράκ. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, γεννήθηκε, σχεδόν τυχαία, το μοντέλο υποδοχής που θα ληφθεί ως παράδειγμα σε διάφορα μέρη του κόσμου. Το Riace, ένα μεσαιωνικό χωριό στην κορυφή ενός λόφου στη νότια ακτή της χερσονήσου, είναι εκείνη τη στιγμή μια πόλη-φάντασμα, που απειλείται με εξαφάνιση. Μόνο 900 άνθρωποι ζουν εκεί, και η

περιοχή είναι διάσπαρτη με εγκαταλελειμμένα σπίτια. Το τοπικό σχολείο υπολειτουργεί. Ένας άντρας που ονομάζεται Domenico Lucano, επιστρέφοντας από τη Ρώμη και άλλες πόλεις στη Βόρεια Ιταλία, δεν βλέπει σε αυτό το μέρος ως κίνδυνο, αλλά ως ευκαιρία. Η ανασύσταση του χωριού και η ανοικοδόμηση του κοινωνικού και οικονομικού του ιστού γίνεται ο κύριος στόχος του. Οι πρόσφυγες που έφτασαν πρόσφατα στη περιοχή στεγάζονται σε μια εκκλησιαστική δομή και τον επόμενο χρόνο ο Lucano ιδρύει την ένωση «Città Futura». Αμέσως η ομάδα ασχολείται με την υποδοχή προσφύγων και μεταναστών και επιδιώκει να διευκολύνει την ένταξή τους στην τοπική κοινότητα, μέσω της εργασίας, της εκπαίδευσης και της χρήσης των εγκαταλελειμμένων σπιτιών. "Υπήρχαν άνθρωποι χωρίς σπίτι και υπήρχαν σπίτια χωρίς ανθρώπους. Είναι απλό." Ο Lucano έγινε δήμαρχος του χωριού το 2004 και τώρα διανύει την τρίτη του θητεία.

Το μοντέλο Riace αντιστρέφει τις γενικές σκέψεις και τις προσδοκίες και δημιουργεί ένα καινοτόμο και εξαιρετικά αποτελεσματικό μοντέλο. Αντί να επιδιώκει να γεμίσει τους ξενώνες με μετανάστες ή να τους κρατήσει σε στρατώνες όσο το δυνατόν περισσότερο και να κρατήσει τις συνεισφορές τους χωρίς να ανησυχεί για την ενσωμάτωση τους στην τοπική κοινότητα, αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει να κάνει αυτά τα άτομα, ενεργούς και παραγωγικούς πολίτες. Πρώτα απ' όλα, παραχωρεί τα ακατοίκητα σπίτια του χωριού προς χρήση από τους μετανάστες. Έτσι, όταν το ζήτημα της στέγασης επιλύεται, τα χρήματα που διατίθενται για τον βιοπορισμό του κάθε πρόσφυγα ή αιτούντα ασύλου, μετατρέπονται σε επιδοτήσεις εργασίας που στη συνέχεια μετατρέπονται σε συνεταιρισμούς, οι οποίοι με τη σειρά τους χρησιμοποιούν τα χρήματα για να πληρώσουν τους μετανάστες που απασχολούνται στα καταστήματα που διαχειρίζονται. Έτσι, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες μαθαίνουν το εμπόριο και αποκτούν εισόδημα χωρίς να τους εκμεταλλεύονται, ενώ η τοπική οικονομία αναζωογονείται. Στη συνέχεια, υπάρχουν τα λεγόμενα μπόνους, ένα είδος κουπονιού που δύναται να δαπανηθεί στην επικράτεια του δήμου, για να τονωθεί η κατανάλωση, η τοπική οικονομία και η αγοραστική δύναμη των μεταναστών. Τέλος, το Riace συγκαταλέγεται στις πρώτες κοινότητες που εγγράφονται στο εκτεταμένο σύστημα υποδοχής του SPRAR (σύστημα προστασίας των προσφύγων και των αιτούντων ασύλου).

Το αποτέλεσμα φαίνεται στους αριθμούς: το Riace το 1998 είχε μόλις 900 κατοίκους, ενώ σήμερα έχει πάνω από 2.000. Λίγο πάνω από 400 είναι ξένοι, που αντιπροσωπεύουν 20 διαφορετικές εθνικότητες - ένα σημάδι ότι πολλοί ντόπιοι

επέστρεψαν επίσης στο χωριό τους, συμβάλλοντας στην ανοικοδόμηση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης σε συνεργασία με τους μετανάστες. Το μικρό χωριό αποτελείται από μια σειρά καταστημάτων και επιχειρήσεων όπου οι ντόπιοι και οι αλλοδαποί συνεργάζονται αρμονικά, ενώ παράλληλα πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ευημερία του επιχειρηματικού πνεύματος. Η οικολογική συντήρηση και διαχείριση αποβλήτων βρίσκονται επίσης σε "πολύ-εθνικά" χέρια. Έτσι, ο Lucano έφερε μια νέα ζωή στο χωριό μαζί με όλους τους παραγωγικούς και αφοσιωμένους κατοίκους. Τα τελευταία 20 χρόνια, το Riace φιλοξένησε 16.000 αιτούντες άσυλο.

Προκλήσεις και προτάσεις σε εθνικό επίπεδο: Ιταλία

Λόγω της πολυπλοκότητάς τους, τα μεταναστευτικά ρεύματα που έχουν επηρεάσει την Ιταλία απαιτούν εξίσου περίπλοκη διαχείριση, η οποία επηρεάζει τα διαφορετικά επίπεδα χάραξης πολιτικής. Ωστόσο, η εμπειρία και οι αναλύσεις μάς επιτρέπουν να προσδιορίσουμε τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις με θετικό αντίκτυπο, προς όλη την κοινότητα. Με αυτό τον τρόπο, μπορούμε να προτείνουμε μια σειρά συστάσεων, για τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να μπορούν να εκπροσωπήσουν τους μετανάστες επιχειρηματίες, και απευθύνονται κυρίως σε εθνικούς φορείς λήψης αποφάσεων σχετικά με πολιτικές που θα εφαρμοστούν τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

- Αύξηση των δαπανών που αφορούν πολιτικές ένταξης. Έχει αποδειχθεί ότι μόνο μια κανονιστική πράξη με αρκετούς πόρους θα καταφέρει να μεταβάλλει την τροχιά των φορέων διεθνούς προστασίας προς μια πιο αποτελεσματική προσέγγιση.
- Θα πρέπει να διεξαχθούν μελέτες, μα δημιουργηθούν μοντέλα και αναλύσεις για την καθοδήγηση των πολιτικών ενσωμάτωσης καθώς και την αξιολόγηση των υπηρεσιών ενσωμάτωσης. Αυτά τα μοντέλα πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να προσαρμόζονται ανάλογα και να μπορούν να εξελιχθούν με τη συσσώρευση νέων γνώσεων. Η συστηματοποίηση των πολιτικών ένταξης θα επέτρεπε την ανάπτυξη μαθημάτων κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού βασισμένα στο προφίλ του κάθε μετανάστη. Αυτό θα καθιστούσε τον μετανάστη πιο ανεξάρτητο (λιγότερο εξαρτώμενο στις υπηρεσίες περίθαλψης), μεγιστοποιώντας τις πιθανότητες να του προσφερθεί μια ευκαιρία απασχόλησης προσαρμοσμένη στις προσδοκίες και τις ικανότητές του. Επιπλέον, ο διαχειριστής υποδοχής των μεταναστών πρέπει να διασφαλίζει τη διαφάνεια, ενώ οι δημόσιες φορείς πρέπει να εξασφαλίζουν τη βεβαιότητα όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών και αυστηρότητα στην εκτίμηση της επίδρασής τους στα επίπεδα ενσωμάτωσης του κάθε μετανάστη.

- Προστασία της μειονότητας, αναγνωρίζοντας τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο που μπορεί να έχει. Μολονότι οι δαπάνες για την ενσωμάτωση είναι μια επένδυση που, όπως αποδείχθηκε, φέρνει μελλοντικά οφέλη για όλους, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένες πολύ ευάλωτες κατηγορίες ή με ελλειπείς δεξιότητες, προσόντα και επίπεδα εκπαίδευσης χρειάζονται μακροπρόθεσμη στήριξη. Η εστίαση στους μετανάστες επιχειρηματίες πρέπει να γίνεται μακροπρόθεσμα, καθώς η επένδυση αυτή θα έχει μεγαλύτερες αποδόσεις και πιθανότητες επιτυχίας. Είναι επίσης απαραίτητο να αναγνωρίσουμε καλύτερα τα προβλήματα που εντοπίζονται συχνότερα από πλευράς ψυχολογίας και υγείας, ώστε να διασφαλιστεί η άμεση στήριξη και να μειωθούν οι επιπτώσεις στον κάθε μετανάστη.
- Επανεξέταση της τοπικής πολιτικής. Η χρήση "κανονισμών" για την κατανομή των μεταναστών και όσων αιτούνται άσυλο με βάση το ΑΕΠ καθώς και ο πληθυσμός μιας περιφέρειας μπορεί να εμφανιστεί ως ένα πολιτικά ουδέτερο σύστημα υποδοχής, αλλά θα πρέπει να εξεταστεί για την καταλληλότητά του, σχετικά με την πορεία των μεταναστών επιχειρηματιών και τη διασφάλιση των προϋποθέσεων για την επιτυχία τους.
- Ενίσχυση του ρόλου των ιδιωτικών φορέων. Για να αυξηθούν οι πιθανότητες πρόσβασης στην αγορά εργασίας, ιδίως για τους αλλοδαπούς που επιθυμούν να ξεκινήσουν μια επιχείρηση στην Ιταλία, είναι απαραίτητο να ευαισθητοποιηθούν οι ιδιωτικές ομάδες, ώστε να είναι ανοιχτές στην υποδοχή των επιχειρηματιών σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, δίκτυα και κοινότητες.

Ιταλία: Τελική ανάλυση

Όλα αυτά τα μέτρα και οι ενδείξεις για τους φορείς χάραξης πολιτικής είναι χρήσιμες για τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς που εργάζονται στην Ιταλία, και μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Επιπλέον, το παράδειγμα από τον Riace επισημαίνει επίσης πως στην Ιταλία, οι οργανώσεις επιδεικνύουν πως η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για να αναπτυχθούν οι επιχειρηματίες μετανάστες και πρόσφυγες, μπορεί να έχει ωφέλιμα αποτελέσματα για την κοινωνία γενικότερα. Αυτά τα αποτελέσματα μπορούν να ωφελήσουν την οικονομία και να αντιμετωπίσουν και άλλα θέματα που είναι σημαντικά σήμερα στην Ιταλία, όπως για παράδειγμα η εύρεση λύσεων για την ανασύσταση των αγροτικών περιοχών που εγκαταλείπονται όλο και περισσότερο. Έτσι, ένας ενδιαφερόμενος φορέας στην Ιταλία μπορεί μέσα από αυτά τα παραδείγματα να επισημάνει νέους δρόμους για τους μετανάστες επιχειρηματίες και να τους κρατήσει στην ευρύτερη κοινωνία και να τους δείξει πως υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες με αμοιβαίο όφελος

όταν μια κοινωνία βρίσκει καινοτόμες λύσεις σχετικές με την ενσωμάτωση και τη συνεργασία.

Σύνδεσμοι με σχετικούς οργανισμούς: Ιταλία

Μ.Κ.Ο. Ιταλίας

- **Open third sector** <https://italianonprofit.it/enti/filtro-beneficiari-migranti-e-stranieri/>

Αυτή η νεοσύστατη οργάνωση αφορά κοινωνικούς κλάδους, αξιολογεί τον κοινωνικό αντίκτυπο και συνεργάζεται με ένα δίκτυο πανεπιστημίων.

- **Γιατροί για τα ανθρώπινα δικαιώματα: ESODI** <http://esodi.mediciperidirittiumani.org/> Το ESODI είναι ένας διαδραστικός δικτυακός χάρτης που βασίζεται στις μαρτυρίες περισσότερων από 2.600 μεταναστών από τη Σαχάρα το 2014-2017 που συγκεντρώθηκαν από φορείς και εθελοντές των Γιατρών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Medu).
- **Baobab Experience** www.baobabexperience.org Προσφέρει πρώτες βοήθειες, ψυχολογική και νομική υποστήριξη στους πρόσφυγες που διαμένουν στη Ρώμη.
- **SOS ERM association** www.facebook.com/soserm Οργανισμός στο Μιλάνο που υποδέχεται τους πρόσφυγες από το 2014.
- **The Trentino Association Speranza: Hope For Children** www.speranza-hopeforchildren.org Λειτουργεί στην Ελλάδα, την Τουρκία, τη Συρία και τη Σερβία, διανέμει ρούχα, φαγητό και όλα όσα χρειάζονται οι οικογένειες που διέρχονται από τα Βαλκάνια και υποστηρίζει ορισμένες ιατρικές κλινικές στη Συρία.
- **Advocates Abroad** www.advocatesabroad.org ΜΚΟ που παρέχει νομική στήριξη σε όσους αναζητούν άσυλο. Λειτουργεί σε όλη την Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή και ιδιαίτερα στην Ελλάδα και την Τουρκία.
- **Mediterranean Hope** www.mediterraneanhope.com Ένα έργο της Ομοσπονδίας Ευαγγελικών Εκκλησιών στην Ιταλία που παρέχει βοήθεια, υποστήριξη και προστασία στους μετανάστες.

7.3 Εθνικό Επίπεδο: Βουλγαρία

Στατιστικά εισροών στη Βουλγαρία³⁸

Από την 1η Ιανουαρίου 2018, περίπου 71.000 άτομα από τρίτες χώρες διαμένουν στη Βουλγαρία, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 1% του συνολικού βουλγαρικού πληθυσμού των 7.050.000 κατοίκων. Αντιθέτως, στη χώρα διαμένουν 13.000 πολίτες της ΕΕ, που αντιπροσωπεύουν μόνο το 0,2% του βουλγαρικού πληθυσμού. Οι κορυφαίες 5 χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό αλλοδαπών που κατοικούν στη Βουλγαρία περιλαμβάνουν τη Ρωσία, στο μεγαλύτερο ποσοστό με 22.000 άτομα, ακολουθούμενη από άτομα από την Τουρκία και τη Συρία, σε σύνολο περίπου 12.800 ατόμων, και την Ουκρανία με περίπου 6.000 άτομα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Βουλγαρία ήταν μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με σχετικά χαμηλές μεταναστευτικές επιρροές τα τελευταία 2 χρόνια. Το 2018, συνολικά 2.536 άτομα ζήτησαν προστασία, από τους οποίους μόνο 317 να θεωρήθηκαν πρόσφυγες. Για τον πρώτο μήνα του 2019, μόνο 147 ζήτησαν προστασία στη Βουλγαρία, εκ των οποίων οι 26 θεωρήθηκαν πρόσφυγες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2019, για κάθε 1000 κατοίκους της Βουλγαρίας υπάρχει αναλογία τριών μεταναστών. Στη Γερμανία το ποσοστό είναι υψηλότερο σε 12,5 προς 1, στην Ελλάδα και το Βέλγιο - 10,8, στο Ηνωμένο Βασίλειο - 9 κ.λπ.

Καλές πρακτικές

Το Humans-in-the-Loop HITL³⁹ είναι μια κοινωνική επιχείρηση με έδρα τη Βουλγαρία που απασχολεί και εκπαιδεύει πρόσφυγες ώστε να παρέχουν υπηρεσίες δεδομένων σε εταιρείες προκειμένου να δοκιμάσουν τους ML αλγόριθμους τους (αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης). Το προσωπικό τους ειδικεύεται στην εν λόγω βιομηχανία και έχει εργαστεί με τις πιο δημοφιλείς πλατφόρμες και εργαλεία. Οι διαχειριστές των αλγορίθμων επιβλέπουν τη διαδικασία και ελέγχουν το 100% των αποτελεσμάτων που εξάγονται.

Ένας τέτοιος μετανάστης που εργάζεται με τον οργανισμό αυτό είναι ένας νεαρός από τη Συρία που έχει ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση. Έχει αναπτύξει τις δεξιότητες για να εργαστεί σε ένα αραβικό κατάστημα και μπορεί να επικοινωνήσει με τους ανθρώπους και να δουλέψει σε υπολογιστή⁴⁰. Μια άλλη νεαρή κυρία στα 20 της από τη Συρία με γνώσεις στην αρχιτεκτονική, εκπαιδεύτηκε για να ενισχύσει τις

³⁸ Source: Eurostat Data

³⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=oLqGny08leU>

⁴⁰ <https://www.facebook.com/watch/?v=1332541156880180>

δεξιότητες της δουλεύοντας με προγράμματα όπως το Autocad και το Photoshop. Ένα άλλο παράδειγμα είναι μια νεαρή κοπέλα από το Πακιστάν με σπουδές δημοσιογραφίας και ικανοποιητικές γνώσεις Αγγλικών και Ουρντού.⁴¹ Και οι τρεις είναι από τους πρώτους υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης στην επιχείρηση. Για πάνω από ένα χρόνο, η ομάδα συνεργάζεται μαζί τους για να ενισχύσει τις δεξιότητές τους, την οικονομική τους ένταξη και να τους προετοιμάσει για την επίτευξη των μελλοντικών επιχειρηματικών τους στόχων.

Η αρχή της εργασίας στην HITL είναι η εξής: 6 ώρες εργασίας ανά ημέρα και 2 ώρες εκπαίδευσης. Ο στόχος είναι οι εργαζόμενοι να πληρούν τις προϋποθέσεις, ώστε μετά από ένα ή δύο χρόνια στην επιχείρηση θα μπορούν να βρουν δουλειά ως επαγγελματίες στον τομέα τους. Επιπλέον, έχουν την υποστήριξη των κοινωνικών λειτουργών και των διαμεσολαβητών που τους βοηθούν στην ενσωμάτωσή τους και τους συμβουλεύουν ανάλογα με τις ανάγκες τους - όπως ψυχολογικά προβλήματα, νομικά θέματα, απόκτηση ιθαγένειας και άλλα. Οι περισσότεροι από αυτούς παρακολουθούν μαθήματα βουλγαρικής γλώσσας στο Βουλγαρικό Ερυθρό Σταυρό. Υπάρχει επίσης περαιτέρω συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων για να εξασφαλιστεί η επιτυχία αυτών των ατόμων, π.χ. η Υπηρεσία Απασχόλησης στηρίζει αυτή τη δραστηριότητα μέσω του Προγράμματος Απασχόλησης και Κατάρτισης για τους Πρόσφυγες. Καλύπτουν πρόγραμμα ελάχιστου μισθού και ασφάλισης για 12 μήνες.⁴² Η αποστολή τους στην κοινωνία είναι να παρέχουν απασχόληση και κατάρτιση σε πρόσφυγες και μέλη άλλων ευάλωτων ομάδων, ενσωματώνοντάς τους στην παγκόσμια ψηφιακή οικονομία και να ενισχύουν τις δεξιότητές τους ώστε να έχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες στην κοινωνία που εντάσσονται, ακόμα και ως επιχειρηματίες.

Προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο: Βουλγαρία

Από τον Αύγουστο του 2013, σημειώθηκε σημαντική αύξηση των αιτήσεων ασύλου από τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Ιράκ και το Πακιστάν και οι εθνικοί και τοπικοί θεσμοί στη Βουλγαρία δεν ήταν πλήρως προετοιμασμένοι για την διαχείριση αυτής της κατάστασης. Ως αποτέλεσμα, η χώρα αντιμετωπίζει ορισμένες προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά την ένταξη. Η κοινωνική και οικονομική ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας συνεπάγεται όχι μόνο μεγάλες προκλήσεις, αλλά και σημαντικές

⁴¹ <http://www.bcause.bg/en/enterpneuership/news-entrepreneurship/458-otvaryane-na-khorizontite-%E2%80%93-sotsialno-predpriyatie-humans-in-the-loop-pomaga-na-mladi-bezhantsi-da-restartirat-zhivota-si.html>

⁴² <http://redcross-en.test4.prostudio.bg/>

δυνατότητες για τη βουλγαρική κοινωνία. Η απασχόληση είναι ένα από τα σημαντικότερα μέσα κοινωνικής και οικονομικής ένταξης καθώς και συμμετοχής στην κοινωνία. Η αναγνώριση, η επανεκπαίδευση και η εύρεση εργασίας που ταιριάζει με τα προσόντα του καθενός είναι από τα πιο ισχυρά εργαλεία για την προώθηση της ένταξης. Η απόφαση για τον τρόπο προσέγγισης της παρούσας κατάστασης δεν θα καθορίσει μόνο τη μοίρα χιλιάδων ανθρώπων, αλλά θα καθορίσει επίσης την αυτογνωσία της βουλγαρικής κοινωνίας στον 21ο αιώνα.⁴³

Υπάρχουν ορισμένα εμπόδια για την γρήγορη/άμεση ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στην αγορά εργασίας στη Βουλγαρία. Τα μεγαλύτερα εμπόδια είναι η έλλειψη γνώσης της βουλγαρικής γλώσσας και το χαμηλό επίπεδο αγγλικής εκπαίδευσης και πιστοποιητικών γνώσης δεξιοτήτων και προσόντων. Εν συντομία, οι εμπλεκόμενοι φορείς στη Βουλγαρία που υποστηρίζουν επιχειρηματίες μετανάστες και πρόσφυγες θα πρέπει μακροπρόθεσμα να επικεντρωθούν σε δύο στόχους: πρώτον, τη βελτίωση της υποστήριξης των κοινωνικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της εύρεσης στέγασης και την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, την επίλυση των διοικητικών προβλημάτων, καθώς και την αντιμετώπιση των κοινωνικών διακρίσεων. Δεύτερον, οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να ενθαρρύνουν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να απλουστεύσουν τις διαδικασίες νομιμοποίησης και να διευκολύνουν τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών από το εξωτερικό, καθώς αυτή είναι μια εξαιρετικά πολύπλοκη διαδικασία, που δυσχεραίνεται λόγω των υψηλών αμοιβών και των πρόσθετων μεταφραστικών δαπανών και των συμβολαιογραφικών πράξεων.

Σύνδεσμοι σχετικών οργανισμών: Βουλγαρία

- **Humans-in-the-Loop HITL** <https://humansintheloop.org/> Αυτή η κοινωνική επιχείρηση απασχολεί και εκπαιδεύει τους πρόσφυγες να παρέχουν υπηρεσίες δεδομένων σε εταιρείες για να δοκιμάσουν τους ML αλγόριθμους τους.
- **TimeHeroes & CVS Bulgaria** <https://timeheroes.org/en> <http://cvs-bg.org/?lang=en> Πρόκειται για δύο πλατφόρμες εθελοντισμού. Εδώ θα βρείτε ιδέες για το πώς να μετατρέψετε τον χρόνο και τις ικανότητές σας σε ισχυρό εργαλείο.

⁴³ <https://www.unhcr.org/bg/wp-content/uploads/sites/18/2016/12/Employment-for-Refugees-FINAL-BG.pdf>

- **Caritas** <https://caritas.bg/> Αυτή η οργάνωση βοηθά τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη και παρέχει πληροφορίες με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας της κοινωνικής εργασίας.
- **Red Cross Bulgaria** <http://redcross-en.test4.prostudio.bg/>

Μελέτη περίπτωσης (βίντεο): Βουλγαρία

Human-in-the-Loop (HITL) Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, αυτήν η οργάνωση υποστηρίζει τους μετανάστες στη άντληση τόσο της ανθρώπινης νοημοσύνης όσο και τη νοημοσύνη των μηχανημάτων για να δημιουργήσει μοντέλα μάθησης μέσω υπολογιστών. Σε αυτήν την προσέγγιση, οι άνθρωποι συμμετέχουν άμεσα στην κατάρτιση, τον συντονισμό και την εξέταση δεδομένων για έναν συγκεκριμένο ML αλγόριθμο. Ο σκοπός είναι εκπαιδευμένα άτομα ή γενικά ανθρώπιнос πληθυσμός να διορθώσουν ανακρίβειες στις προβλέψεις μηχανών, αυξάνοντας έτσι την ακρίβεια, με αποτέλεσμα την υψηλότερη ποιότητα των αποτελεσμάτων. Δείτε την ενέργεια αυτή στο βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=oLqGny08leU>

Τελική ανάλυση: Βουλγαρία

Η Βουλγαρία θεωρείται συχνά χώρα διέλευσης των προσφύγων. Αυτό σημαίνει ότι οι περισσότεροι πρόσφυγες που φθάνουν στη Βουλγαρία δεν σκοπεύουν να παραμείνουν στη χώρα. Στην πραγματικότητα, τουλάχιστον το 80-90% των αιτούντων ασύλου στη Βουλγαρία, συνεχίζουν ή σκοπεύουν να συνεχίσουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παρόλα αυτά, περίπου το 10% των ανθρώπων αυτών παραμένουν στη Βουλγαρία και είναι πρόθυμοι να εγκατασταθούν στη χώρα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Οι περισσότεροι προτιμούν να παραμείνουν στην πρωτεύουσα επειδή υπάρχουν εγκατεστημένες ξένες κοινότητες και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που τους παρέχουν υποστήριξη. Οι άνθρωποι που επιθυμούν να παραμείνουν στη Βουλγαρία, ωστόσο, ιδιαίτερα οι οικογένειες, σε πολλές περιπτώσεις είναι πρόθυμοι να μετακινηθούν αλλού, εφόσον τους παρέχεται στήριξη για επανεγκατάσταση, εξασφάλιση της απασχόληση τους και η στάση γενικά απέναντί τους είναι θετική.⁴⁴ Υπάρχουν πολυάριθμα παραδείγματα επιτυχημένων επιχειρήσεων που ανήκουν σήμερα στους μετανάστες στη Βουλγαρία, κυρίως στον τομέα των εστιατορίων, του εμπορίου και των συνεργείων αυτοκινήτων. Έτσι, οι εμπλεκόμενοι φορείς μπορούν να βασιστούν σε αυτά τα καλά παραδείγματα στη

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/migrant-integration/?action=media.download&uuid=B8313CCE-BE56-2825-D77DC5E9DCFD6E3>

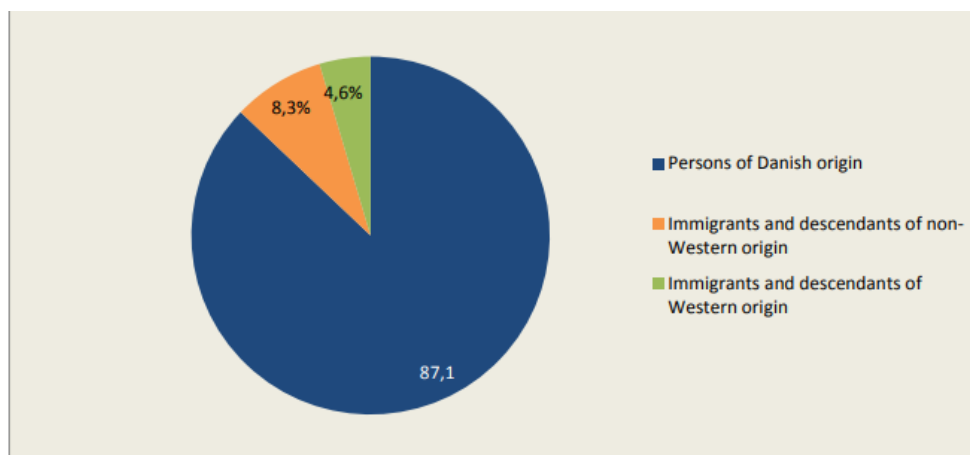
Βουλγαρία, ενθαρρύνοντας τους μετανάστες και τους πρόσφυγες που αποφασίζουν να παραμείνουν ώστε να έχουν το απαραίτητο σύστημα υποστήριξης για να πετύχουν.

7.4 Εθνικό Επίπεδο: Δανία

Προφίλ όσων καταφθάνουν στη Δανία

Σκοπός αυτής της εισαγωγικής ενότητας είναι να παρουσιάσει μια επισκόπηση του μεγέθους και της σύνθεσης του πληθυσμού των μεταναστών και των προσφύγων στη Δανία. Ο στόχος είναι να συμβάλει στην κατανόηση της κατάστασής τους στη χώρα, διερευνώντας τη χώρα καταγωγής τους, την κύρια απασχόληση και το νομικό τους καθεστώς.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας έκθεσης του Ιανουαρίου του 2017 προς τον ΟΟΣΑ⁴⁵, ο αριθμός των μεταναστών⁴⁶ και των προσφύγων⁴⁷ στη Δανία είναι 741.572, που αντιστοιχεί στο 12,9% του συνολικού δανέζικου πληθυσμού των 5,7 εκατομμυρίων ανθρώπων. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1, το 8,3% αυτής της ομάδας δεν έχει δυτική προέλευση, ενώ το 4,6% προέρχεται από τις δυτικές χώρες. Το ποσοστό των προσφύγων αντιστοιχεί στο 2,8% από μη δυτική και 0,5% από δυτική προέλευση.

Σχήμα 1 Ο πληθυσμός της Δανίας ανά κατηγορία, την 1η Ιανουαρίου 2017 (ποσοστό). ΟΟΣΑ 2017

Η ηλικιακή κατανομή τόσο των δυτικών όσο και των μη-δυτικών μεταναστών δείχνει ότι οι περισσότεροι από τους μετανάστες είναι μεταξύ 16 και 64 ετών άρα και μέρος

⁴⁵ <http://uim.dk/publikationer/international-migration-denmark>

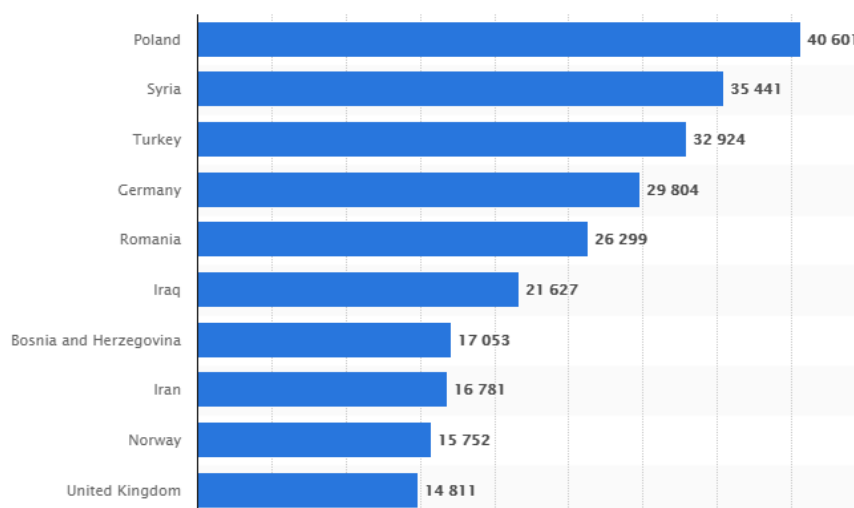
⁴⁶ Defined as a person born abroad, whose parents are both born abroad.

⁴⁷ Defined as a person born in Denmark, whose parents are either immigrants or descendants with foreign citizenship.

της οικονομικά ενεργής ηλικιακής ομάδας μιας κοινωνίας (έκθεση προς τον ΟΟΣΑ, σελ.19). Σχεδόν το 83% των μεταναστών με δυτική προέλευση και 85% από μη δυτική προέλευση ανήκουν σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα. Από την άποψη της απασχόλησης σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα (16-64), το ποσοστό ανεργίας των μεταναστών δυτικής προέλευσης είναι 3,9%, χαμηλότερο από τους μετανάστες από μια μη δυτική χώρα (4,9%), ενώ το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των απόμων δανέζικης καταγωγής είναι 2,5% (ΟΟΣΑ, σελ. 24).

Αυτό το ποσοστό απασχόλησης δεν έχει αλλάξει από το 2010, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικιακή ομάδα 24-64 ετών (οι ηλικίες 16-24 εξαιρούνται, δεδομένου ότι είναι κατά κύριο λόγο υπό εκπαίδευση). Συγκρίνοντας το ποσοστό απασχόλησης των μεταναστών, των προσφύγων και των Δανών ανά φύλο και χώρα καταγωγής από το 2010 έως το 2015, μπορούμε να δούμε ότι οι άντρες δανέζικης καταγωγής βρίσκονται στην κορυφή (81% του ποσοστού απασχόλησης) και ακολουθούν οι γυναίκες με δανέζικη προέλευση (76%). Το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης παρατηρείται στις γυναίκες μετανάστες από μη δυτικές χώρες (46%).

Από τη σκοπιά της χώρας καταγωγής, οι μεγαλύτερες ομάδες μεταναστών στη Δανία προέρχονται από τη χώρα της Πολωνίας, με 41.000 περίπου άτομα, ακολουθούμενη από τη Συρία και την Τουρκία με 35,4 και 32,9 χιλ. άτομα αντίστοιχα. Το διάγραμμα του Σχήματος 2 δείχνει τις 10 πρώτες χώρες προέλευσης των μεταναστών στη Δανία κατά το 2018.⁴⁸

Σχήμα 2 Αριθμός μεταναστών στη Δανία το 2018, από τις 10 πρώτες χώρες καταγωγής. Statista 2019.

⁴⁸ <https://www.statista.com/statistics/571909/number-of-immigrants-in-denmark-by-country-of-origin/>

Κατά το 2017 οι πρόσφυγες αποτελούσαν το 3% του συνόλου των αλλοδαπών που έλαβαν άδεια διαμονής στη Δανία.⁴⁹ Το προφίλ των προσφύγων που έρχονται στη Δανία άλλαξε κατά τα τελευταία χρόνια.

Top 5 nationalities asking asylum in Denmark 2014-2018

2014		2015		2016		2017		2018	
Syria	7.210	Syria	8.608	Syria	1.251	Syria	818	Eritrea*	656
Eritrea	2.275	Iran	2.787	Afghanistan	1.122	Morocco	308	Syria	598
Stateless	1.140	Afghanistan	2.331	Stateless	488	Eritrea	306	Georgia	396
Somalia	700	Eritrea	1.740	Iraq	491	Afghanistan	176	Iran	196
Russia	520	Statsløse	1.734	Morocco	347	Iran	136	Morocco	181

*) The majority already had another residence permit. REFUGEES.DK / Source: Danish Immigration Service

Σχήμα 3 Top 5 εθνικότητες που ζητούν άσυλο στη Δανία. REFUGEES.DK

Παρόλα αυτά, εξετάζοντας τον συνολικό αριθμό των ατόμων που αιτούνται άσυλο, μόνο σε ένα μέρος αυτών έχει χορηγηθεί άσυλο. Στο σχήμα 4 παρουσιάζονται τα άτομα (στις 7 πρώτες χώρες) στα οποία χορηγήθηκε το καθεστώς του πρόσφυγα κατά το 2018, ανά φύλο και χώρα καταγωγής.

residence permit	time	citizenship	Total ↑	Men	Women
Asylum, Refugee status	2018	Eritrea	607	235	372
Asylum, Refugee status	2018	Syria	536	210	326
Asylum, Refugee status	2018	Iran	233	157	76
Asylum, Refugee status	2018	Afghanistan	147	101	46
Asylum, Refugee status	2018	Stateless	39	17	22
Asylum, Refugee status	2018	Iraq	20	12	8
Asylum, Refugee status	2018	Somalia	13	1	12

Σχήμα 4 Άδειες παραμονής 2018 Κατάσταση προσφύγων. Στατιστικά Δανίας.

Καλή πρακτική Δανία: Επιχειρηματίες πρόσφυγες

Αυτή η ΜΚΟ προσφέρει μια καλή πρακτική για τη Δανία, δεδομένου ότι χρησιμοποιεί την επιχειρηματικότητα ως εργαλείο ενσωμάτωσης που επεκτείνει τις ευκαιρίες σε ένα πρόγραμμα: επώασης και επιτάχυνσης. Η φάση επώασης προετοιμάζει το άτομο για τη δημιουργία της επιχείρησης και η φάση της επιτάχυνσης χρησιμοποιεί τις προηγούμενες γνώσεις που έχει αποκτήσει και θέτει σε ισχύ την ανάπτυξη της επιχείρησης. Το “RED” είναι εξαιρετικό στην επένδυση που πραγματοποιείται η οποία είναι κρίσιμη, μακροπρόθεσμα. Το RED παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες

⁴⁹ refugees.dk

για πρόσφυγες επιχειρηματίες για 7 χρόνια. Μέχρι τώρα, έχουν στο πρόγραμμα 12 πρόσφυγες και 10 επιχειρήσεις. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους ανθρώπους να δημιουργήσουν μια επιχείρηση από το Α έως το Ω. Επίσης, το RED συνεργάζεται με τους εκπαιδευτές του «Hack Your Future» που διδάσκουν στους πρόσφυγες προγραμματισμό και κώδικες. Παρέχουν συμβουλές σε επιχειρηματίες για όλες τις πτυχές ανάπτυξης της επιχείρησης, από τη δημιουργία ιστότοπου, λογότυπα και μικροχρηματοδότηση.

Το RED επικεντρώνεται επίσης στην παροχή βοήθειας στον επιχειρηματία για την καλύτερη κατανόηση της επιχειρηματικής κουλτούρας στη Δανία. Το πρόγραμμά τους δίνει έμφαση στον τρόπο προσέγγισης της δανέζικης αγοράς και παρέχει ανάλογη εκπαίδευση. Μια από τις επιχειρήσεις έχει μια σκόπιμη σχεδίαση που είναι σκανδιναβική άποψη. Με αυτόν τον τρόπο, ο επιχειρηματίας δεν βασίζεται στους μετανάστες ως κύριο πελάτη του και επιπλέον εισάγεται η ευρύτερη έννοια και ο στόχος της ένταξης, και όχι μόνο η επιτυχία της επιχείρησης. Οι ψυχολογικές υπηρεσίες και η σύνδεση της ομάδας προσφύγων επιχειρηματιών με τις παροχές αυτές λαμβάνονται επίσης υπόψη, σε συνεργασία με το Δανέζικο Συμβούλιο Προσφύγων. Ένα άλλο στοιχείο του προγράμματος είναι εκείνο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αυτή είναι μια προστιθέμενη αξία. Για παράδειγμα, μέσω της κοινωνικής επιχειρηματικότητας χρησιμοποιώντας προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον. Το πρόγραμμα περιέχει αρκετές παροχές, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Τελικά, το RED, προσεγγίζει τους πρόσφυγες και τους υποστηρίζει στη δημιουργία των δικών τους επιχειρήσεων για να ενισχύσουν τον σκοπό της ζωής τους

Προκλήσεις: Δανία

Υπάρχουν αρκετοί βασικοί φραγμοί που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες επιχειρηματίες στη Δανία, αλλά θα πρέπει να σημειωθεί ότι το κράτος έχει επισημάνει την επιχειρηματικότητα ως έναν πολλά υποσχόμενο δρόμο για αποτελεσματική ένταξη στη χώρα. Με αυτό το πνεύμα, ένας φορέας που υποστηρίζει αυτή την ομάδα θα πρέπει να βοηθήσει τη διαχείριση στη Δανία και, όταν είναι απαραίτητο, για αρχή, την αντιμετώπιση του γλωσσικού φραγμού. Στη Δανία, υπάρχει πολλή γραφειοκρατία για να μπορέσει κανείς να ξεκινήσει μια επιχείρηση και η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται περαιτέρω όταν οι κανονισμοί βρίσκονται μόνο στα δανέζικα δυσκολεύοντας όσους δεν έχουν επαρκείς γλωσσικές γνώσεις. Για να αντιμετωπιστεί αυτό καθώς και άλλα εμπόδια, πέρα από τα εργαστηριακά μαθήματα

και τα μαθήματα γλώσσας, η καθοδήγηση μπορεί να αποτελέσει ουσιαστική δίοδο επιτυχίας στη Δανία. Αυτός ο καθοδηγητής/μέντορας μπορεί επίσης να βοηθήσει σε π.χ. πολιτιστικές πτυχές που είναι απαραίτητες για την απόκτηση πελατών από τη Δανία και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και σε άλλους πόρους.

Οι διακρίσεις εξακολουθούν να αποτελούν πρόβλημα, και όπως σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, υπάρχει η πολιτική τάση να συμμετέχουν σε όλο και πιο αρνητικές ρητορείες για τις κοινότητες των μεταναστών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς θα πρέπει να εργαστούν για να ευαισθητοποιήσουν τα μέλη της κοινωνίας και να επηρεάσουν τους φορείς χάραξης πολιτικής, ιδίως σε αυτό το πλαίσιο, με στόχο τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση στα γεγονότα, π.χ. σχετικά με τα οικονομικά οφέλη της ένταξης.

Μελέτη περιπτώσεων (βίντεο) με μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες στη Δανία

Ο Khalid από τη Συρία μιλάει για το TellMe, μια πλατφόρμα πολυμέσων που ίδρυσε στη Δανία:

<https://www.youtube.com/watch?v=-RdPt5AH8Uk>

Η συνεργασία της Yes από την Κοπεγχάγη με τη Revolt business για την απασχόληση των προσφύγων:

<https://www.youtube.com/watch?v=rxUrHr-Fc3I>

Σύνδεσμοι δανέζικων οργανισμών

Οι οργανισμοί αυτοί προσφέρουν υπηρεσίες για μετανάστες ή / και πρόσφυγες επιχειρηματίες στη Δανία.

- **Refugee Entrepreneurs**

<http://refugeeentrepreneursdenmark.dk/entrepreneurs> Με στόχο τη μετατροπή της «κρίσης των προσφύγων σε ευκαιρίες για τους πρόσφυγες», ο οργανισμός αυτός χρησιμοποιεί την επιχειρηματικότητα ως εργαλείο ένταξης με σκοπό την ενίσχυση των ευκαιριών στη ζωή του κάθε ατόμου.

- **Egenvirksomhed** <http://egenvirksomhed.nu/> Αυτή η οργάνωση συνδέει επιχειρηματίες που αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ανάπτυξη των επιχειρηματιών οι οποίοι λαμβάνουν υποστήριξη από το κράτος ή από υπηρεσίες ένταξης.

- **Multi-Ethnic Business Development Center** <http://mbdc.dk/> Αυτή η επιχείρηση δημιουργήθηκε από ιδιοκτήτες επιχειρήσεων οι οποίοι έχουν συνδέσεις με κατοίκους της Δανίας με διεθνές υπόβαθρο. Προσφέρουν υποστήριξη στην ίδρυση επιχειρήσεων στη Δανία.
- **Innovation Fund Denmark**
<https://innovationsfonden.dk/da/soegemulighed/integrationsindsats-med-fokus-paa-flygtninge> Το ταμείο αυτό επενδύει σε επιχειρηματίες, ερευνητές και επιχειρήσεις με γνώσεις και ιδέες ικανές να επιφέρουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας στη Δανία.
- **YES CPH** www.yescph.co/ Παρέχει μια οικονομικά προσιτή, υψηλής ποιότητας υπηρεσία για επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένου του γεύματος, των υπηρεσιών καθαρισμού και της κουζίνας, προσλαμβάνοντας καλά εκπαιδευμένους και φιλικούς πρόσφυγες.
- **CPH Business House** <https://international.kk.dk/bhc> Το Business House της Κοπεγχάγης συνδέει τις επιχειρήσεις με την ευρύτερη κοινωνία της Κοπεγχάγης και βοηθά τα άτομα να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση, με συμβουλές για τη λήψη αδειών κ.λπ. και υποστήριξη στις φάσεις έναρξης, λειτουργίας και ανάπτυξης.
- **Restart Refugees**
<https://restartrefugees.com>,
https://www.facebook.com/pg/REstartRefugees/about/?ref=page_internal
Αυτή η οργάνωση παρέχει στους πρόσφυγες επιχειρηματίες χρηματοδότηση από τοπικούς πόρους. Το μεγαλύτερο εμπόδιο της επιχειρηματικότητας είναι η έλλειψη πρόσβασης στην παραδοσιακή πηγή χρηματοδότησης (τράπεζες) και αυτό στοχεύει να αλλάξει η ομάδα της οργάνωσης αυτής.
- **Center for Employment, Language and Integration**
<https://www.kk.dk/cbsi> Το κέντρο εργασίας και ένταξης αφορά άτομα που δεν έχουν ζήσει στη Δανία για περισσότερο από 3 χρόνια. Παρέχουν υποστήριξη και συμβουλές με την απασχόληση, συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα.
- **Trampoline House** <https://www.trampolinehouse.dk/> Αυτό το ανεξάρτητο κοινοτικό κέντρο παρέχει στους πρόσφυγες και γενικά σε όσους αιτούνται για άσυλο στη Δανία ένα χώρο που αφορά το τρίπτυχο «υποστήριξη, κοινωνία και σκοπό».

- **Growth House Copenhagen** https://startvaekst.dk/vhhr.dk/omos_vhhr
Αυτό το ίδρυμα βοηθά τις επιχειρήσεις να δημιουργήσουν ανάπτυξη, θέσεις εργασίας, εξαγωγές κλπ. Παρέχει εξατομικευμένη υποστήριξη. Η στήριξη καλύπτει θέματα όπως η διεθνοποίηση, η ηγεσία και η χρηματοδότηση.
- **CBS Entrepreneurship platform** <https://www.cbs.dk/en/knowledge-society/business-in-society/entrepreneurship> Αυτή η πλατφόρμα συνδέει την έρευνα, την επιχειρηματικότητα και την εκπαίδευση στην CBS με τα παγκόσμια δίκτυα ηγετών επιχειρηματιών της σχολικής κοινότητας καθώς και με επιχειρηματίες στη Δανία
- **Bike & Bloom** <https://www.bikeandbloom.com/om-os> Πρόκειται για μια επιχείρηση η οποία έχει ως όραμα να προσφέρει στις γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστες μια θέση στην αγορά εργασίας της Δανίας. Αυτά τα άτομα απασχολούνται με μερική απασχόληση σε ανθοπωλεία.
- **Newcomer's Union**
<https://www.foreningen-nydansker.dk/home/medlemsressourcer/om-foreningen/hvem-er-vi> Στόχος τους είναι να ανοίξουν το δρόμο για τους μετανάστες στην αγορά εργασίας και να καταστήσουν τη διαχείριση της διαφορετικότητας μια φυσική διαδικασία της δανέζικης βιομηχανίας. Η ένωση έχει πάνω από 100 εταιρείες - ιδιωτικές και δημόσιες - που συμβάλλουν στην ένταξη και τη διαφορετικότητα.
- **Entrepreneur Magazine & Danish Entrepreneurship Association**
<https://www.d-i-f.dk/2018/12/17/vejen-til-et-succesfuldt-investorpitch/> Η Δανέζικη Ένωση Επιχειρηματικότητας είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που επικεντρώνεται στους επιχειρηματίες. Από το 1985, έχουν αγωνιστεί για καλύτερες συνθήκες για τους Δανούς επιχειρηματίες και συνέβαλαν στην ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- **The Refugee Food Festival**
<http://www.refugeefoodfestival.com/?lang=en> Πρόκειται για μια πρωτοβουλία υπό την ηγεσία των πολιτών, η οποία ιδρύθηκε από την φιλανθρωπική οργάνωση Food Sweet Food με την υποστήριξη της Υπηρεσίας Προσφύγων του ΟΗΕ (UNHCR). Η ιδέα του φεστιβάλ είναι τα εστιατόρια να δώσουν την ευκαιρία σε πρόσφυγες σεφ να

αναλάβουν την κουζίνα, για να μοιραστούν νόστιμες γεύσεις αλλά και να βιώσουν στιγμές συμφιλίωσης.

- **Action Aid Denmark** <https://www.ms.dk/en> Με σχεδόν 70 χρόνια εμπειρίας στην ανάπτυξη της εργασίας, στόχος τους είναι η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των φτωχών. Οι ομάδες-στόχοι γι' αυτόν τον οργανισμό είναι κυρίως γυναίκες και νέοι. Μαζί με τις τοπικές οργανώσεις εργάζονται για να ενδυναμώσουν τους ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, να τους υποστηρίξουν στην γνώση και την απαίτηση των δικαιωμάτων τους και να τους βοηθήσουν στην οικοδόμηση δημοκρατικών και βιώσιμων κοινωνιών.
- **Danish Business Authority** <https://danishbusinessauthority.dk/business-denmark> Η Δανέζικη Επιχειρηματική Αρχή προσπαθεί να δημιουργήσει τις καλύτερες συνθήκες για ανάπτυξη στην Ευρώπη και να την καταστήσει εύκολη και ελκυστική για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Δανία.
- **Work** <https://indberet.virk.dk/> Νόμοι και αναφορές που αφορούν επιχειρήσεις στη Δανία.
- **Ministry of Foreign Affairs: Guide to Establishing a Business in Denmark**
[file:///C:/Users/Leah/Downloads/Establishing a Business in Denmark 2018.pdf](file:///C:/Users/Leah/Downloads/Establishing_a_Business_in_Denmark_2018.pdf)
- **Start Up Denmark** <http://www.startupdenmark.info> Η Start-up Denmark σας επιτρέπει να ζήσετε και να ξεκινήσετε την επιχείρησή σας σε μια από τις χώρες που είναι περισσότερο φιλικές προς τους επιχειρηματίες της Ευρώπης. Πρόκειται για ένα σύστημα απόκτησης visa με το ξεκίνημα νέας επιχείρησης για ταλαντούχους επιχειρηματίες που επιθυμούν να δημιουργήσουν επιχειρήσεις με υψηλό αντίκτυπο στη Δανία.
- **In the middle** <https://www.imidt.dk/startvejledninger/> Δωρεάν εγχειρίδια υποστήριξης κατά την έναρξη μικρών επιχειρήσεων. Η γλώσσα του εγχειριδίου είναι στα δανέζικα.

Τελική ανάλυση: Δανία

Η συνεργασία, όπως αποδεικνύεται από τις καλές πρακτικές που αναφέρονται σε αυτό το κεφάλαιο, μεταξύ οργανισμών με ποικίλες εξειδικεύσεις και πόρους, αποτελεί

ένα σημαντικό βήμα για κάθε φορέα στη Δανία που εργάζεται με μετανάστες και πρόσφυγες επιχειρηματίες. Είναι επίσης σημαντικό για τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς να εκμεταλλευτούν τον θετικό αντίκτυπο που μπορούν να δημιουργήσουν οι μετανάστες επιχειρηματίες στην κοινωνία υποδοχής τους. Αυτά τα οφέλη μπορούν να αλλάξουν τη γενικότερη νοοτροπία και έτσι να δημιουργήσουν μια πιο ευνοϊκή πολιτική κατάσταση για αυτήν την ομάδα ατόμων. Τέλος, κατά την εξέταση του τρόπου με τον οποίο επιτυγχάνεται η μεγαλύτερη επιτυχία στην υποστήριξη των επιχειρηματιών μεταναστών και προσφύγων στη Δανία, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα πρόγραμμα εξατομικευμένο και μακροπρόθεσμο.

7.5 Εθνικό επίπεδο: Ισπανία

Στατιστικά εισροών στην Ισπανία

Το 2018, συνολικά 59.048 μετανάστες έφτασαν στην Ισπανία μέχρι τον Νοέμβριο, αντιπροσωπεύοντας αύξηση κατά 129% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατά το οποίο 25.786 άνθρωποι έφθασαν με πλοία ή αεροπλάνα μέχρι τον Νοέμβριο.⁵⁰ Στην πραγματικότητα, ο συνολικός αριθμός των παράτυπων αφίξεων το 2018 υπερβαίνει τον αριθμό των καταχωρημένων αφίξεων συνολικά για τα έτη 2017, 2016 και 2015. Το άθροισμα των καταγεγραμμένων ατόμων που εισήλθαν κατά τη διάρκεια αυτών των τριών ετών ανέρχεται σε 56.636 άτομα.

Οι αφίξεις ανθρώπων στις ισπανικές ακτές έχουν ήδη φθάσει σε ιστορικό ρεκόρ: 52.795 μετανάστες το 2018, συγκριτικά με τους 39.180 μετανάστες που έφτασαν στην Ισπανία μέσω θάλασσας κατά τη διάρκεια της κρίσης του Cayucos το 2006, κυρίως μέσω των Καναρίων Νήσων. Μέχρι τώρα, σε εκείνο το έτος αντιστοιχεί ο μεγαλύτερος αριθμός αφίξεων μέσω σκαφών. Έτσι, οι παράτυπες είσοδοι μέσω θάλασσας αυξήθηκαν κατά 165% σε σύγκριση με το 2017, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών⁵¹. Στην πραγματικότητα, η Ισπανία έχει ήδη λάβει περισσότερους ανθρώπους μέσω θάλασσας από ό, τι στο σύνολο τα τελευταία επτά χρόνια.

⁵⁰ <https://www.europapress.es/epsocial/migracion/noticia-casi-60000-migrantes-llegado-espana-vias-irregulares-2018-130-mas-ano-pasado-20181204165536.html>

⁵¹ http://www.interior.gob.es/documents/10180/9654434/24_informe_quincenal_acumulado_01-01_al_31-12-2018.pdf/d1621a2a-0684-4aae-a9c5-a086e969480f

*Ο Ερυθρός Σταυρός παραλαμβάνει τους μετανάστες από τη Σαχάρα κατά την άφιξή τους στα ισπανικά εδάφη.
Φωτογραφία: Agencia EFE, 22 Ιουλίου 2018.*

Συγκεκριμένα, οι ακτές της Βαλεαρίδας υποδέχτηκαν 50.325 άτομα σε 1.818 σκάφη: 167% περισσότερα από πέρυσι. Ο προορισμός που παρατηρείται περισσότερο είναι οι Κανάριοι νήσοι, όπου έφτασαν 1.263 μετανάστες σε 63 σκάφη, που αντιπροσωπεύουν αύξηση σχεδόν 214% σε σχέση με πέρυσι. Αύξηση παρατηρείται επιπλέον, κατά περισσότερο από 87%, στις αφίξεις στην ακτή της Θέουτα, με 430 άτομα σε 36 σκάφη; και 77,4% στις ακτές της Μελίγια, όπου 777 άτομα έφτασαν μέσω θάλασσας σε 30 σκάφη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προέρχονται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης ⁵² (ΔΟΜ), τα οποία ενημερώθηκαν στις 4 Δεκεμβρίου 2018, τουλάχιστον 114 μετανάστες και πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους ή εξαφανίστηκαν στη θάλασσα προσπαθώντας να φτάσουν στις ισπανικές ακτές κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου 2018. Ο ΔΟΜ έχει επίσης καταγράψει 53.512 άτομα που εισήλθαν στην Ισπανία μέσω θάλασσας το 2018. Η UNHCR έχει καταγράψει 52.796 αφίξεις στη βάση δεδομένων ⁵³ της για φέτος, τις οποίες έχει ζητήσει η Europa Press. Οι παράτυπες καταχωρήσεις μέσω ξηράς ανέρχονται σε 6.381. και ο συνολικός αριθμός αφίξεων, στη ξηρά και τη θάλασσα, είναι 59.177. Επιπλέον, σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), η οποία περιλαμβάνει στο αρχείο της τις εθνικότητες των μεταναστών, το 21,4% των ατόμων

⁵² <https://www.iom.int/es/node/83644>

⁵³ <https://www.acnur.org/es/datos-basicos.html>

που εισήλθαν παράτυπα στην Ισπανία προέρχονται από το Μαρόκο, το 20,9% από τη Γουινέα και το 15,9 από το Μάλι.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς είναι χρήσιμο να γνωρίζουν το πρωτόκολλο για την υποδοχή των μεταναστών: η θαλάσσια διάσωση δέχεται πρόσφυγες από τη θάλασσα και ο Ερυθρός Σταυρός από τη ξηρά. Μετά τον έλεγχο της ταυτότητάς τους (αστυνομία) και της κατάστασής της υγείας τους (Ερυθρός Σταυρός), μεταφέρονται σε κέντρα υποδοχής στην Ισπανία. Εκεί, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι ψυχολόγοι αναζητούν μια λύση για την κατάστασή τους. Η μεγαλύτερη πλειοψηφία των μεταναστών έχουν την οικογένειά τους στην Ευρώπη και επιθυμούν να ζήσουν μαζί τους. Σε πολλές περιπτώσεις, η Ισπανία είναι μια χώρα διέλευσης για αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι έπειτα συνεχίζουν το ταξίδι τους. Αντίθετα, πολλοί μετανάστες φθάνουν στην Ισπανία με αεροπλάνο από τη Λατινική Αμερική, από χώρες όπως η Βενεζουέλα, η Κούβα, το Μεξικό ή η Κόστα Ρίκα, λόγω κυβερνητικών καταστολών ή απειλών θανάτου.

Στην εικόνα που ακολουθεί μπορούμε να δούμε τον ξένο πληθυσμό που ζει σε κάθε Αυτόνομη Κοινότητα στην Ισπανία (στοιχεία 2017 ⁵⁴). Με μπλε χρώμα βλέπουμε τις Κοινότητες όπου ο ξένος πληθυσμός αυξάνεται ενώ με κόκκινο, εκεί που μειώνεται. Οι περιοχές της Ισπανίας με τον περισσότερο μεταναστευτικό πληθυσμό είναι η Καταλονία, η Μαδρίτη και η Βαλένθια.

Distribution of migrant population in Spain (2017)

⁵⁴ <http://socioismiguelruiz.blogspot.com/2012/04/la-poblacion-espanola.html>

Καλές πρακτικές στην Ισπανία: ανασυγκρότηση εγκαταλελειμμένων πόλεων

Τον Σεπτέμβριο του 2015, η ΕΕ πραγματοποίησε μια έκτακτη συνεδρίαση για την εύρεση λύσεων σχετικά με την κρίση των προσφύγων στη Συρία, αλλά και σε χώρες όπως το Ιράκ, το Πακιστάν ή το Αφγανιστάν. Σε αυτή τη συνάντηση συμφωνήθηκε ότι η Ισπανία θα πρέπει να υποδεχτεί 17.680 άτομα⁵⁵. Αν και οι ισπανικές αυτόνομες κυβερνήσεις και οι ΜΚΟ έχουν ήδη προτείνει σχέδια υποδοχής και υποστήριξης, δεν έχει καθοριστεί ακόμη μια κοινή και σαφής στρατηγική. Μέσα από την πλατφόρμα Change.org, η ομάδα ακτιβιστών «Θαύμα» πρότεινε μια λύση που είναι θετική τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για την επικράτεια υποδοχής: να ανασυγκροτήσουν μερικές από τις 3.000 εγκαταλελειμμένες πόλεις που υπάρχουν στην Ισπανία.

Map of the abandoned towns of Spain

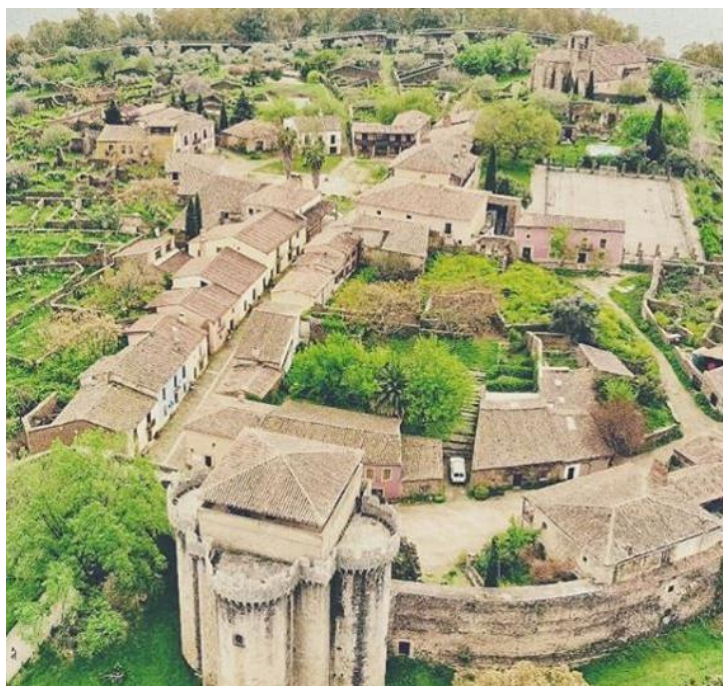
Photo: www.diariodelviajero.com

«Από το 2011 η Συρία βρίσκεται σε εμφύλιο πόλεμο και περισσότερο από το μισό του πληθυσμού της (10 εκατομμύρια παιδιά, γυναίκες και άνδρες) έχει εγκαταλείψει τη χώρα. Είναι αληθινή τρέλα. Υπάρχουν περίπου 3.000 εγκαταλελειμμένα χωριά στην Ισπανία, χωρίς κανέναν κάτοικο. Επίσης μια τρέλα» εξέφρασε ένας εκπρόσωπος του παραπάνω οργανισμού. «Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια μεγάλη ευκαιρία για τον συριακό λαό και για πολλούς Ισπανούς που θέλουν να ξεκινήσουν

⁵⁵ <https://www.elimparcial.es/noticia/155707/sociedad/los-3.000-pueblos-abandonados-en-espana-solucion-para-los-refugiados.html>

μια νέα ζωή και προς το παρόν δεν τους έχει δοθεί η ευκαιρία, συμβάλλοντας στην αναζωογόνηση ενός τομέα όπως π.χ. η γεωργία, όπου επί του παρόντος μόνο το 5% του ενεργού πληθυσμού της χώρας εργάζεται σε αυτόν τον τομέα.»

Ως εκ τούτου, η πρόταση, που διατυπώνεται στο "Change.org" υπό μορφή επιστολής προς την κυβέρνηση, καταλήγει στο εξής: "Υπάρχουν πολλοί από εμάς που είμαστε πρόθυμοι να συνεργαστούμε, αλλά εσείς ως Κυβέρνηση, έχετε τα μέσα να κάνετε ότι χρειάζεται. Αυτή είναι μια άλλη εναλλακτική λύση που ταιριάζει με την ανθρωπιστική βοήθεια που ζητάει η χώρα, οπότε ελπίζουμε να υπάρξει επικοινωνία».

Granadilla (Cáceres), μία από τις 3000 εγκαταλελειμμένες πόλεις στην Ισπανία.

Φωτογραφία: www.mundodeportivo.com

Σύνδεσμος video: <https://www.youtube.com/watch?v=WBWDIipaa00>

Η πορτογαλική πόλη Idanha-a-Nova, με 2.500 κατοίκους, επιδιώκει συνεχώς την ανάπτυξη της επένδυσης και της αγοράς εργασίας. Ο πληθυσμός μειώνεται όλο και περισσότερο και οι πρόσφυγες μπορούν να αποτελέσουν μέρος της λύσης. Πρόκειται για το μοντέλο στο οποίο στηρίζονται οι ισπανικές οργανώσεις για την αναβίωση των εγκαταλελειμμένων πόλεων της Ισπανίας με πρόσφυγες και μετανάστες, καθώς και για τις δυνατότητες που αυτοί προσφέρουν για την ανασυγκρότηση της τοπικής οικονομίας ξεκινώντας τις δικές τους επιχειρήσεις.

Τελική ανάλυση Ισπανία

Το 2018 ήταν ένα δύσκολο έτος για την Ισπανία, όσον αφορά τη μετανάστευση. Η μαζική άφιξη των μεταναστών δεν προβλεπόταν και η ισπανική κυβέρνηση έπρεπε να είναι προετοιμασμένη. Εκείνη τη χρονιά, υπήρξε αλλαγή της κυβέρνησης στη χώρα, καθώς και αλλαγή στη μεταναστευτική πολιτική. Η νέα κυβέρνηση άλλαξε τον τρόπο αντιμετώπισης αυτής της κατάστασης ώστε να δεχθεί αυτά τα άτομα με έναν πιο ανθρώπινο τρόπο - άτομα που συχνά θέτουν σε κίνδυνο τις ζωές τους ερχόμενοι στην Ισπανία, κυρίως μέσα από τη θάλασσα.

Παρόλο που από τις αρχές του 2019 η μεταναστευτική κρίση έχει μειωθεί, η μετανάστευση αποτελεί ακόμα θέμα μεγάλης σημασίας στο πολιτικό διάλογο της Ισπανίας, ιδίως υπό το πρίσμα των χαμηλών επιπέδων γεννητικότητας και της ανάγκης εργασίας για την πληρωμή συντάξεων. Συμπερασματικά, το θέμα της άφιξης και της ενσωμάτωσης του μεταναστευτικού πληθυσμού θα συνεχίσει να αποτελεί το επίκεντρο της πολιτικής της ισπανικής κυβέρνησης τα επόμενα χρόνια, καθώς αποσκοπεί στην εξεύρεση των καλύτερων δυνατών λύσεων. Οι σχετικοί φορείς που υποστηρίζουν τέτοιες λύσεις μπορούν να εκμεταλλευτούν με αποτελεσματικό τρόπο τις προαναφερθείσες πρακτικές.

Λίστα οργανισμών: Ισπανία

- **Granada Acoge:** <https://www.granadaacoge.org/> Ασχολείται με την ένταξη, την ισότητα και την δικαιοσύνη των μεταναστών στη Γρανάδα και την Ισπανία.
- **Red Cross Spain:** <https://www.cruzroja.es/principal/web/intervencion-social/inmigrantes> Παρέχει βοήθεια και υποδοχή των μεταναστών καθώς και πρόγραμμα επιστροφής στις χώρες προέλευσής τους.
- **Red Acoge:** <https://www.redacoge.org/es/> Παρέχει βοήθεια προς τους μετανάστες (απασχόληση, στέγαση και νομιμότητα).
- **Comisión Española de Ayuda al Refugiado:** <http://cear.es> Συνεργάζονται με μετανάστες που χρειάζονται διεθνή προστασίας ή / και διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικής αποκλεισμού.
- **Cooperación y Desarrollo con el Norte de África:** <http://www.codenaf.net/> Ασχολείται με ανθρώπους από τη Βόρεια Αφρική που επιθυμούν να μεταναστεύσουν στην Ισπανία ή την Ευρώπη.
- **ACCEM:** <http://www.accem.es/refugiados/inmigrantes/> Προώθηση της κοινωνικής και εργασιακής ένταξης, καθώς και της ισότητας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανεξαρτήτως καταγωγής, φύλου, φυλής, θρησκείας, απόψεων ή κοινωνικής ομάδας.
- **Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía:** <http://www.apdha.org/index.php> Υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της διεθνούς αλληλεγγύης.

Η έρευνα αυτή δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης έργου “VET Opportunities for Migrants and Refugees” του προγράμματος “Erasmus Plus KA2 Strategic Partnerships for VET.” Το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η δημοσίευση αυτή αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Κωδικός Προγράμματος: 2017-1-DK01-KA202-034224